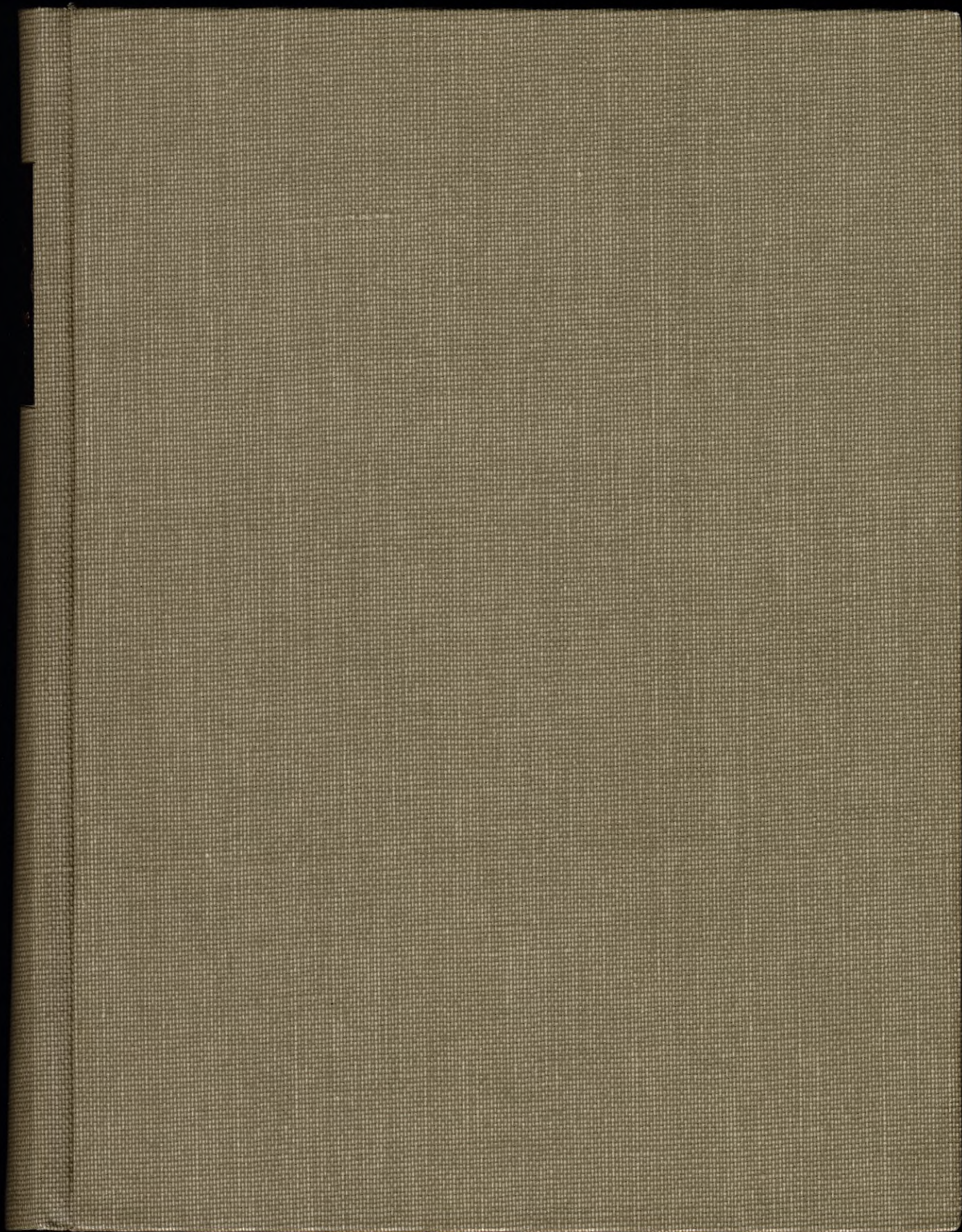

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

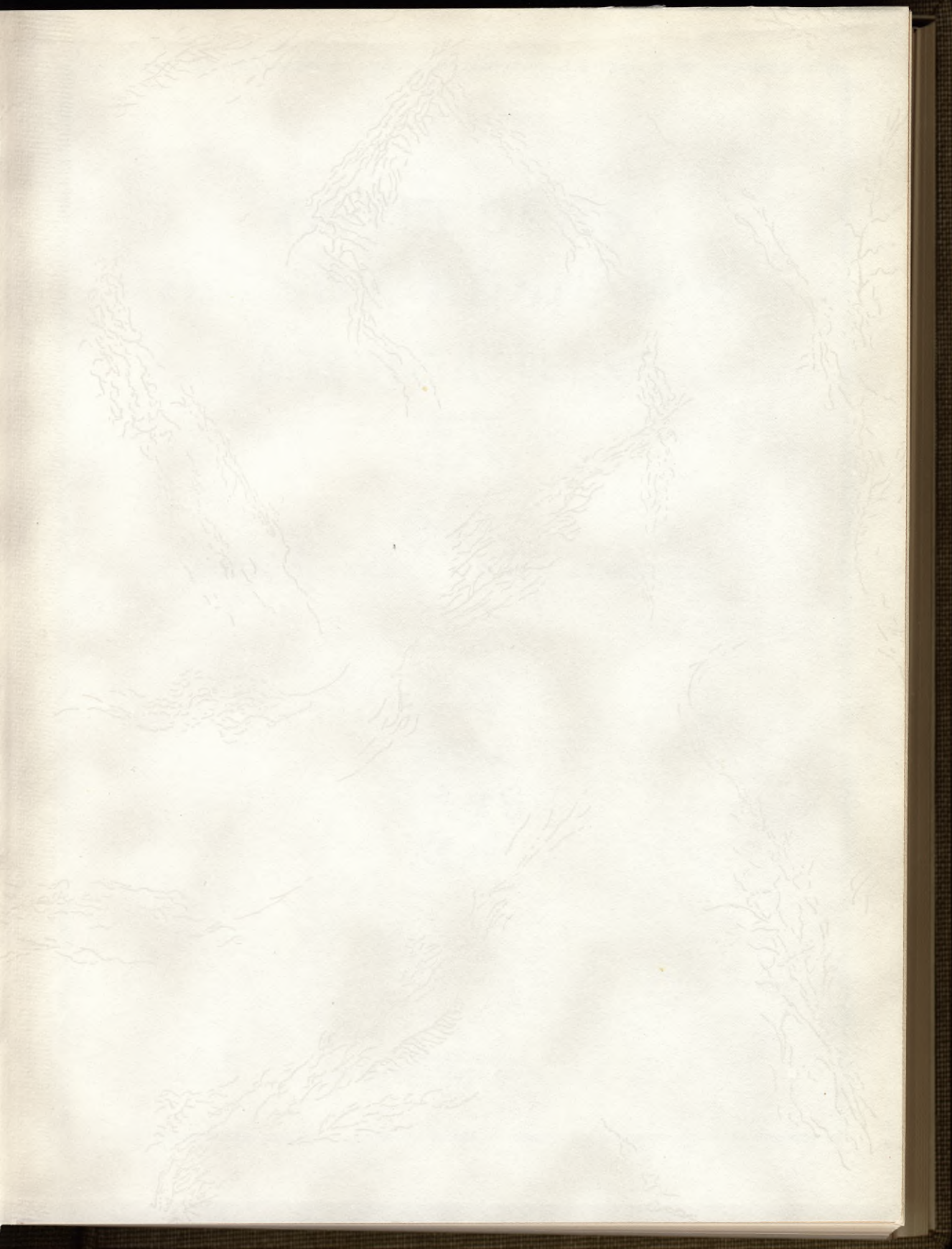
K. GÖTEBORGS

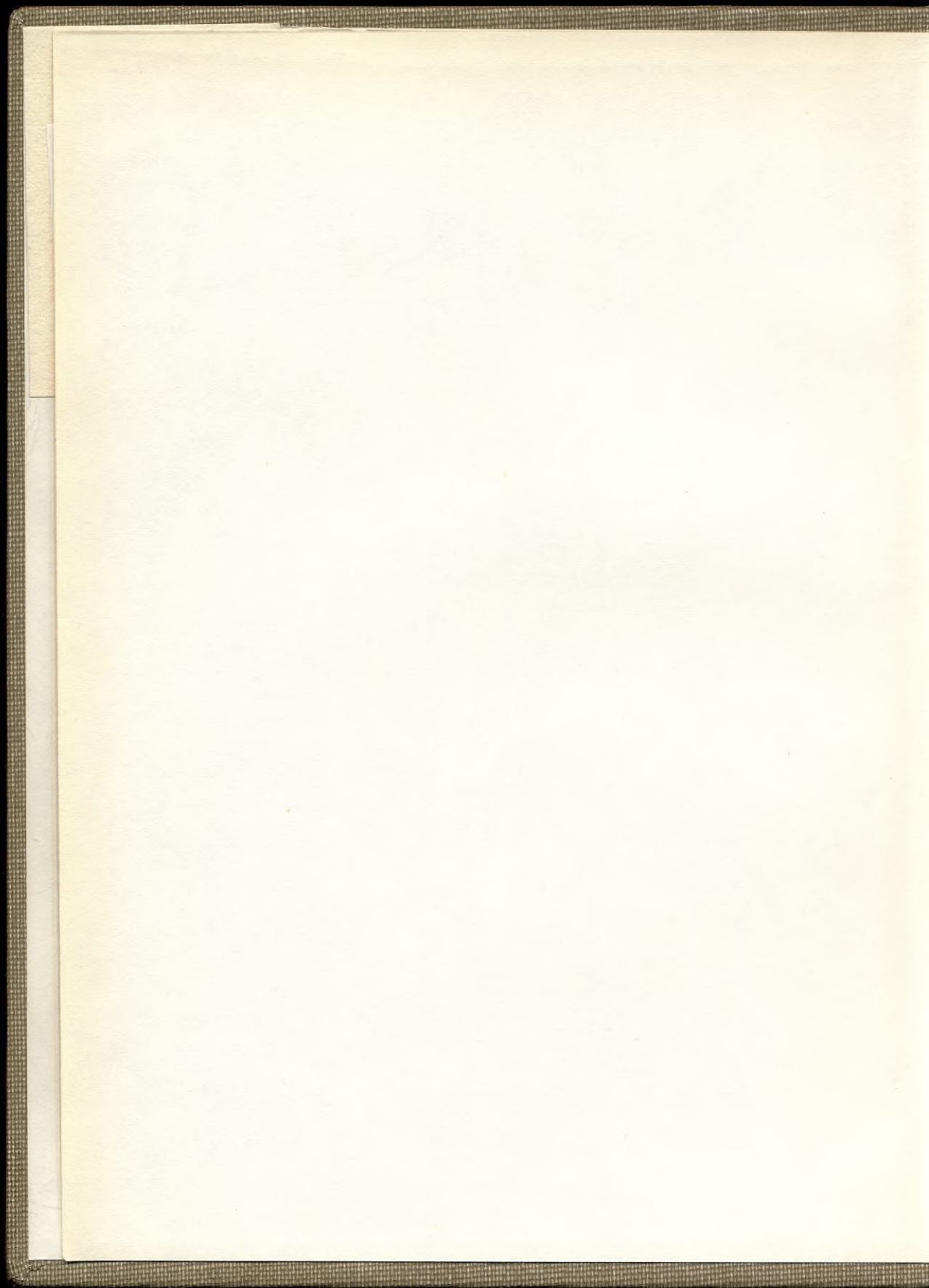

Biomedicinska biblioteket

PERIODIKA

< Göteborg.
Hälsövards-
nämnden. >

GÖTEBORGS HÄLSOVÅRDSNÄMDS ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1927

DEL II
ANDRA AVDELNINGEN

AVGIVEN AV
FÖRSTE STADSLÄKAREN KARL JOH. GEZELIUS
OCH
EKONOMICHEFEN HANS FRIIS

GÖTEBORG
A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI
1928

GÖTEBORGS
HÄLSOVÅRDSNÄMND

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1927

Utgivet af

ANDRA AVDELNINGEN

STYRELSEN

FÖR HÄLSOVÅRDEN I GÖTEBORGS STAD

1928

REDAKTÖREN HÅNDELSPÄN

Tryckt af
LITOGRAFISKA FÖRETAGET

Hälsövards INNEHÅLL. *andra avdelning.*

	Sid.
<i>Ledamöter:</i>	
Hälsövardsnämndens andra avdelnings ledamöter	5
Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen	5
Läkare år 1927 * » » »	7
Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen av ekonomichefen <i>Hans Friis</i>	9
Berättelse rörande sjuksköterskeskolan vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset avgiven av föreståndarinnan <i>Inga Hennig</i>	15
Tabeller	19
<i>Årsberättelse från Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset:</i>	
Medicinska avdelningen av andre läkaren <i>Ruben Lundberg</i>	30
Kirurgiska avdelningen av amanuensen <i>Tor Nygren</i>	30
Tuberkulosavdelningen av avdelningsläkaren <i>J. Arfwedson</i>	60
Öron-, näs- och halsavdelningen av bitr. läkaren <i>Y. Nielsen</i>	63
Ögonavdelningen av amanuensen <i>Fritz Geffcken</i>	74
Patologiska och bakteriologiska laboratoriet av prosektorn <i>C. O.</i> <i>Forselius</i> och laboratorn <i>Anders Wassén</i>	79
Röntgenavdelningen av bitr. läkaren <i>Einar Winther</i>	81
<i>Årsberättelse från Barnsjukhuset:</i>	
Kirurgiska avdelningen av bitr. läkaren <i>Yngve Kewenter</i>	85
Medicinska avdelningen av bitr. läkaren <i>Jacob Ahlmann</i>	98
Årsberättelse från <i>Epidemisjukhuset</i> av överläkaren <i>Hj. Wennerberg</i> ...	103
Årsberättelse från <i>Barnbördshuset</i> av bitr. läkaren <i>H. Benckert</i> och amanuensen <i>E. Thulin</i>	107
Årsberättelse från <i>Holtermanska sjukhuset</i> av överläkaren <i>J. Fex</i>	152
Årsberättelse från <i>Hemmet för lungotsjuka</i> av läkaren <i>E. Bergman</i> ...	155
Årsberättelse från <i>Sommarsanatoriet å Sandarne</i> av läk. <i>E. Bergman</i>	160
Årsberättelse från <i>Sjukvårdsanstalten å Källtorp</i> av överläkaren <i>H.</i> <i>Rosengren</i>	162
Årsberättelse från <i>Oscar och Maria Ekmans sjukhus</i> av läkaren <i>A. Wallin</i>	165
Poliklinikerna för medellösa	178

Holtermanska sjukhuset.

Sjukbesökaren, Norén, ordf., överläkaren Johan Fex och ekonomichefen Friis.

Barnsjukhuset.

Överläkaren Johansson, ordf., överläkaren Arvid Wallgren, överläkaren Einar Edberg och ekonomichefen Friis.

Hälsovårdsnämndens andra avdelning.

Ledamöter:

Förste stadsläkaren Karl Joh. Gezelius, ordförande,
Disponenten Anders Nylén, v. ordförande,
Överläkaren Sven Johansson,
Fabrikören Gust. Lamm,
Möbelsnickaren Jens Nielsen,
Överläkaren Per Arnell,
Sjukbesökaren Ernst G. Kristensson,
Sjukbesökaren Valdemar Norén och
Fru Nathalia Ahlström.

Avdelningen har haft 15 sammanträden. Därvid förekommande ärenden finnas registrerade i 343 paragrafer. Ordinarie sammanträdesdag har varit andra tisdagen i varje månad.

Såsom ekonomichef samt sekreterare och ombudsman har tjänstgjort e. o. hovrättsnotarien Hans Friis med e. o. hovrättsnotarien Joh. Hallbeck såsom biträdande sekreterare och amanuens.

Förvaltningsråden för sjukhusen.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Fabrikören Lamm, ordf., överläkaren G. Söderbergh, överläkaren Sven Johansson och ekonomichefen Friis.

Holtermanska sjukhuset.

Sjukbesökaren Norén, ordf., överläkaren Johan Fex och ekonomichefen Friis.

Barnsjukhuset.

Överläkaren Johansson, ordf., överläkaren Arvid Wallgren, överläkaren Einar Edberg och ekonomichefen Friis.

Barnbördshuset.

Disponenten Nylén, ordf., överläkaren L. Lindquist och ekonomichefen Friis.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

Överläkaren Arnell, ordf., överläkaren H. Rosengren och ekonomichefen Friis.

Hemmet för lungotssjuka.

Möbelsnickaren Nielsen, ordf., t. f. sjukhusläkaren E. Bergman och ekonomichefen Friis.

Epidemisjukhuset.

Förste stadsläkaren Gezelius, ordf., överläkaren Hj. Wennerberg och ekonomichefen Friis.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Sjukbesökaren Kristensson, ordf., sjukhusläkaren Albert Wallin och ekonomichefen Friis.

Sjukhusläkare 1927.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: G. Söderbergh (1923).
Andre läkare: Ruben Lundberg.
Amanuens: C. E. Ljungström.
" Ernst Melkersson.
Extra läkare: Vera Johnsson ($1/9-31/12$).
- Kir. avd.:* Överläkare: Sven Johansson (1926).
Andre läkare: Carl Sandahl.
" Bertel Bager.
Amanuens: Alf Lundgren.
Extra läkare: Vera Johnsson ($1/1-31/1$).
" Tor Nygren ($1/2-31/12$).
- Tbc.-avd.:* Avdelningsläkare: J. E. Arfwedson.
- Öron-, näs- och halsavd.:* Avdelningsläkare: Erik Knutson.
Biträdande läkare: Yngvar Nielsen.
Extra läkare: Paul Frenckner ($1/2-30/4$).
" Evan Ebert ($1/10-31/12$).
- Ögonavd.:* Avdelningsläkare: Magnus Sundqvist.
Amanuens: Gunnar Schiller.
- Röntgenavd.:* Föreståndare: Fredrik von Bergen.
Biträdande läkare: Einar Winther.
Amanuens: Åke Hermanson (under vakans $1/1-31/3$).
" Sven Thunström (" " $1/4-31/12$).
- Patol. anat. labor.:* Prosektor C. O. Forselius.
- Bakt. serol. labor.:* Laborator Anders Wassén.

Holtermanska sjukhuset.

- Överläkare: Johan Fex (1924).
Biträdande läkare: Pehr Hjertstrand ($1/1-30/4$).
" Helge Runestrand ($1/5-31/12$).

Barnsjukhuset.

- Med. avd.:* Överläkare: A. Wallgren (1922).
Biträdande läkare: Jacob Ahlmann (under vak. $1/1-14/1$).
" Elsa Lagergren ($15/1-31/12$).
Amanuens: Elsa Lagergren ($1/1-14/1$).
" Jacob Ahlmann (under vakans $15/1-14/4$).
" " ($15/4-31/12$).

Kir. avd.: Överläkare: Einar Edberg (1926).
Biträdande läkare: David Hummel ($1/1-12/1$).
" " Karl Lagerborg (under vak. $13/1-14/2$).
" " Birger Lund ($15/2-31/12$).
Amanuens: Arvid Hellstadius ($1/1-31/10$).
" Uno Carlborg (under vakans $1/11-14/12$).
" Yngve Kewenter ($15/12-31/12$).

Barnbördshuset.

Överläkare: Prof. L. Lindquist (1919).
Biträdande läkare: H. Benckert.
Amanuens: S. E. Thulin.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

Överläkare: H. Rosengren (1913).
Underläkare: Ragnar Hellzén (under vakans $1/1-14/2$).
" " " ($15/2-31/12$).

Hemmet för lungotssjuka.

Läkare: E. Bergman (vakansförordnad).

Epidemisjukhuset.

Överläkare: Hj. Wennerberg (1898).
Biträdande läkare: Leopold Abramson ($1/1-31/1$).
" " Gustaf Andrén ($1/2-31/12$).
" " Sven Roman ($1/2-28/2$).
" " Allan Svensson ($1/3-30/4$).

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Läkare: Albert Wallin (1910).

Sjukhusförvaltningen under år 1927.

Sjukhusbyggnaderna.

Förutom å samtliga sjukvårdsinrättningar årligen återkommande underhållsarbeten ha under året vidtagits följande, mera omfattande förändringar:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

I föregående årsberättelse omnämnda arbeten rörande till- och ombyggnad samt modernisering av sjukhusets kirurgiska och medicinska polikliniklokaler ävensom anordnande av ny värmeledningsanläggning i administrationsbyggnaden hava slutförts. Kostnaderna ha uppgått till sammanlagt 191,996 kronor, vilket belopp fördelar sig sålunda:

byggnadsarbeten	kr. 131,516:—
måleriarbeten	„ 5,611:—
värmeledning samt gas-, vatten- och avloppsledningar	„ 45,903:—
elektriska arbeten	„ 7,657:—
linoleummattor	„ 1,309:—

Tvättavdelningens maskinella utrustning har utökats med en ångmangel och en centrifug för en sammanlagd kostnad av 13,000 kronor.

Vidare ha sjukhusets kloakledningar reparerats för en kostnad av 3,400 kronor.

Holtermanska sjukhuset.

I och för övergång från hand- till maskintvätt har tvättavdelningen undergått omfattande omändrings- och moderniseringsarbeten, varvid den försetts med en tvättmaskin jämte centrifug. Själva arbetena ha dragit en kostnad av 4,154 kronor och den maskinella utrustningen belöpt sig till 5,850 kronor för tvättmaskinen och 2,360 kronor för centrifugen.

Barnsjukhuset.

För åstadkommande av besparing med avseende å sjukhusets bränslekostnader ha två mekaniska eldningsapparater inköpts och inmonterats, en i vardera av sjukhusets två ordinarie pannor, för vilka kostnaden uppgått till 15,640 kronor, varav 11,200 kronor för själva inköpet.

Vidare har för en kostnad av 5,135 kronor den ena av sjukhusets varmvattenberedare utbytts, vilken besatte 50 % mindre kapacitet än som erfordrades, mot en ny av större kapacitet.

Dessliques har köket försetts med tre nya, mindre ångkokgrytor, rymmande respektive 20, 30 och 40 liter och betingande en kostnad av tillhopa 2,275 kronor.

Barnbördshuset.

Avdelning A har under året underkastats en genomgående reparation och modernisering liksom ock de sanitära anläggningarna med därtill hörande vatten- och avloppsledningar i huvudbyggnadens södra del, varför kostnaden uppgått till omkring 11,000 kronor.

Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

Anstalten, som tidigare själv försett sig med vatten, vilket emellertid befunnits mindre användbart på grund av sin höga hårdhetsgrad, 7,5, har under året anslutits till stadens vattenledningsnät. Med anslutningen förenade kostnader ha belöpt sig till 3,600 kronor.

Hemmet för lungsötssjuka.

Sjukhusets sommarsanatorium å Sandarne har under året försetts med en ny köksspis, vilken i inköp och inmontering betingat ett pris av 1,485 kronor.

Epidemisjukhuset.

Infartsvägen till sjukhuset, förut förlagd vid Haraldsgatan, har under året förlagts till Haga Kyrkogata, i samband varmed en ny portvaksbyggnad uppförts vid sistsagda gata. Byggnaden, som dragit en kostnad av 24,000 kronor, rymmer förutom vaktrum två lägenheter, vardera om två rum och kök.

Avdelning 3 B har uppdelats på tre särskilda rum, varigenom ett tillskott av 4 platser vunnits som ock den fördeien att samtidigt kunna belägga avdelningen med såväl manliga som kvinnliga patienter och barn ävensom den att vid ringa beläggning å avdelningen ej nödgas taga densamma i dess helhet i bruk. Kostnaden för berörda förändringar har uppgått till omkring 2,000 kronor.

Vidare har en kulvert med ledning för värme utlagts från paviljong 6 till observationspaviljongen för en kostnad av 2,500 kronor.

Linoleummattor ha därjämte inlagts i en del korridorer och isoleerings- jämte bostadsrum.

Taket å paviljong 6 har underkastats en mera genomgående reparation, i det att en del plåtpartier samt samtliga tak- och stuprännor utbytts mot nya. Arbetet har dragit en kostnad av cirka 5,000 kronor.

Inventarier.

Under året har vid samtliga sjukhus erforderlig komplettering och nyanskaffning av apparater, instrument och övriga inventarier ägt rum. Härvid må särskilt nämnas följande inköp:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset:

möbler till den utvidgade kirurgiska polikliniken jämte överläkarens mottagningsrum med väntrum	kr. 5,489:—
möbler till halvenskilda rum	„ 9,511:—
6 järnsängar med resårbottnen	„ 1,140:—
30 "Kustos-apparater"	„ 1,162:—
3 elektriska golvboningsapparater	„ 1,050:—
1 personvåg	„ 394:—
1 diatermiapparat	„ 1,092:—
1 elektro-medicinsk apparat	„ 2,000:—
1 bestrålningsapparat	„ 724:—
1 genomlysningsram	„ 1,550:—
2 kystoskop	„ 469:—
1 apparat för vätebestämning	„ 552:—
1 ophtalmometer	„ 600:—

Holtermanska sjukhuset:

möbler till två sköterskerum	„ 1,347:—
1 räknemaskin	„ 475:—

Barnsjukhuset:

1 operationsbord	„ 1,292:—
------------------------	-----------

Sjukvårdsanstalten å Källtorp:

18 kaffekannor och 18 gräddkannor av alpacca-silver	„ 1,210:—
möbler till personalrum	„ 615:—
1 elektrisk golvboningsapparat	„ 350:—
1 räknemaskin	„ 450:—

Hemmet för lungotssjuka:

1 mikroskop	„ 373:—
-------------------	---------

Sjukvårdsavgifter m. m.

Under året har i patient- och poliklinikavgifter influtit 990,203 kronor mot 883,675 kronor år 1926. Rörande influtna patientavgifter ävensom rörande förhållandet mellan betalande och icke betalande patienter under åren 1923—1927 hänvisas till tab. 7.

Beträffande indrivningen av sjukvårdsavgifter och därmed sammanhängande lagsökningsärenden hänvisas till följande redogörelse:

"Vid 1926 års slut på svar beroende anmaningar till främmande kommun att ersätta sjukvårdskostnad	21
Under 1927 avsända dylika anmaningar	401
Som svar å dessa anmaningar inkomna medgivanden att utgiva sökt ersättning	222
Återkallade anmaningar (på grund av att patienten själv betalt) ..	8
Från 1926 balanserade oavgjorda mål	209
Hos Konungens befallningshavande anhängiggjorda mål om ersättning under år 1927:	
a) efter förutgången anmaning	157
b) utan förutgången anmaning	17
Summa under året anhängiggjorda mål	174
Utredningar	96
Mål, som återkallats på grund av betalning, eller emedan Göteborg befunnits vara hemortskommunen	39
Mål, varuti genom utslag ansökning under året:	
a) helt eller delvis bifallits	108
b) ogillats	5
Mål, i vilka besvär anförts hos kammarrätten:	
a) av Göteborgs stad	9
b) av annan kommun	3
Summa under året återkallade eller slutligt avdömda mål	152
Från 1927 till 1928 balanserade mål	228
Vid 1927 års slut på svar beroende anmaningar	18
Framställningar till Konungens befallningshavande rörande utländska undersåtar	30

Ovan berörda ärendens fördelning på de olika sjukhusen:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	216
Holtermanska sjukhuset	31
Barnsjukhuset	120
Barnbördshuset	118
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	19
Hemmet för lungotssjuka	5
Epidemisjukhuset	27
Ekmanska sjukhuset	11
Upptagningsanstalten för sinnessjuka	8

Summa ärenden under året 555

De indrivna sjukvårdsavgifterna uppgå till c:a 63,000 kronor".

Räkenskaper.

Hälsovårdsnämndens andra avdelnings jämte sjukhusens utgifter, vilka i årets budget beräknats till 4,053,972 kronor, uppgingo i verkligheten till 3,921,369 kronor. Inkomsterna, beräknade till 1,509,662 kronor, uppgingo till 1,574,842 kronor.

Ordningsstadgar m. m.

För erhållande av största möjliga kontroll rörande rekvisitioner av bandage och ortopediska skodon åt medellösa har hälsovårdsnämnden, med utfärdande av förbud för sjukhusens underläkare att rekvirera dylika, beslutat att samtliga rekvisitioner skola inlämnas till ekonomichefen för granskning och i fall, då kostnaden skulle överstiga 100 kronor, underkastas ytterligare granskning av förste stadsläkaren, överläkaren vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset Sven Johansson och ekonomichefen.

Vidare har hälsovårdsnämnden med stöd av instruktionen för stadsdistriktsläkarna utfärdat erinran till dem, att de i tjänsten skola vara anträffbara hela dygnet och vid förhinder ställa vikarie för sig samt därom underrätta vederbörande polisdistrikt.

Dessliques har hälsovårdsnämnden beslutat, att läkarna vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets kirurgiska poliklinik och dess poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar ävensom vid kirurgiska polikliniken vid Earnsjukhuset skola avstå till stadskassan visst belopp av sina inkomster från poliklinikerna såsom ersättning för med dem förenade kostnader, vilken ersättning beträffande den förstnämnda polikliniken utgår med 50 % och beträffande de båda sistnämnda med 25 % av de utgifter, som stadskassan i berörda avseende fått vidkännas för nästföregående år, sedan dock avdrag gjorts för kostnaden för medellösa.

Hälsovårdsnämnden har jämväl beslutat, att avdelningsläkaren vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets röntgenavdelning och laboratorn vid Göteborgs stads laboratorium skola vardera till stadskassan avstå 75 % av den ersättning, som tillföres respektive röntgenavdelning och laboratoriets bakteriologisk-serologiska avdelning för undersökningar beträffande patienter å vårdhemmet Gibraltar.

Under året har läkaren vid polikliniken för könssjukdomar å Gamla Sahlgrenska sjukhuset Ragnar Edén överflyttats till tjänstgöring vid Holtermanska sjukhusets poliklinik för könssjukdomar.

För föreståndarinnan vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset och instruktionssköterskan vid samma sjukhus hava instruktioner upprättats och fastställts av hälsovårdsnämnden.

Likaledes har instruktion fastställts för radiumförrådets å berörda sjukhus vård och handhavande.

Personal.

Personalen har under året utökats vid Barnbördshuset med en nattsköterska och ett operationsbiträde samt vid Oscar och Maria Ekmans sjukhus med ett telefonbiträde.

Vidare har gymnastikdirektören Karin Hedberg förordnats att från och med den 1 januari vara gymnast vid polikliniken för massage och sjukgymnastik å Gamla Sahlgrenska sjukhuset.

Sysslomannen vid Holtermanska sjukhuset Carl Löfmarck har efter uppnådd pensionsålder den 1 april avgått från sin befattning.

Sköterskan vid Holtermanska sjukhuset Eva Helena Karlsson och biträdet vid samma sjukhus Eugenia Nordahl samt trädgårdsarbetaren vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset Nils Andersson-Blomqvist ha under året avgått med pension.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1927 har staden i och för anordnande av ett central- och vilohem för psykiskt sjuka för ett belopp av 50,000 kronor förvärvat manbyggnaden å Thamstorp i Trökörna socken med därtill hörande trädgård och park om 6,45 hektar ävensom anvisat åt hälsovårdsnämnden ett belopp av 41,000 kronor för utförande av erforderliga förändrings- och reparationsarbeten inom byggnaden.

Vidare ha stadsfullmäktige samma dag beslutat att låta uppföra ett sjukhus för psykiskt sjuka om 900 platser å stadens egendom Hökälla i Säve socken.

På framställning av hälsovårdsnämnden ha stadsfullmäktige anvisat 399,500 kronor till utförande av en tillbyggnad till barnsanatoriet Rävlanda i Björketorps socken och 250,000 kronor till uppförande av ytterligare en paviljong inom sjukvårdsanstaltens å Källtorp område ävensom respektive 32,500 och 57,000 kronor till inköp av inventarier.

Sjuktransportväsendet.

Antal transporter:

för obemedlade ..... 2,047¹⁾

„ betalande 2,058 4,105

Erlagda avgifter ..... Kr. 12,839:—

Utgifter:

avlöning åt brandkarlar ..... Kr. 26,766:56

bensin, reparationer m. m. .... „ 16,430:17 Kr. 43,196:73

Antal körda timmar 2,854

„ „ kilometer 38,322

¹⁾ Däri ingående 914 epidemitransporter.

Kommunalsköterskornas verksamhet.

Kommunalsköterskorna, tio till antalet, varav en tjänstgjort såsom kurator vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, hava avlagt 19,339 besök hos 681 patienter, varav 384 betalande. De hava därutöver tjänstgjort 42 nätter och 2 dygn.

Med verksamheten förenade kostnader hava uppgått till 35,892 kronor 99 öre.

Sjuksköterskeskolan vid Allm. och Sahlgrenska sjukhuset.

Årsberättelse för år 1927.

Skolans styrelse utgöres av sjukhusets förvaltningsråd. Närmast har skolans angelägenheter handhafs av sjukhusets styresman med biträde av föreståndarinnan. Särskild instruktionssköterska finnes anställd.

Skolans organisation och planen för dess verksamhet, ävensom dess ekonomiska förutsättningar, hava varit de samma som föregående år. Kursen är 3-årig och förlagd — förutom till olika avdelningar å A. S. S. — ävenledes till Göteborgs Barnsjukhus, Göteborgs Epidemisjukhus, Göteborgs Hospital, Holtermanska Sjukhuset, Göteborg, samt Malmö Allm. Sjukhus' Barnbördsavdelning.

Vid sjuksköterskeskolan hava under året tvenne kurser tagit sin början, en den 1 april med 18 elever och en den 1 okt. med 40 elever. Till den förra hade inlämnats 85 ansökningar, till den senare 108. Av dessa 193 sökande fyllde 169 de fordringar på skolunderbyggnad, som Med. styrelsen uppställer för antagande till elev vid av staten godkänd sköterskeskola. Antagande till ord. elev föregås av en 2 månaders provtjänstgöring. Vid årsskiftet räknade skolan 170 elever, fördelade på 6 kurser.

3 förkurser på 2½ månader vardera hava hållits å Caroline Wijks Sjuksköterskehem, varvid varje kurs erhållit ung. 350 lektioner. I kursen ingår undervisning uti anatomi, fysiologi, hygien, bakteriologi och epidemiologi, etik, sjukvårdslära, svenska språket, samhällslära, kulturhistoria, fysik och kemi, hushållskemi, engelska språket och bokföring samt dessutom övning uti matlagning (diätmat), sömnad, motionsgymnastik och sång.

Omedelbart efter förkursens avslutning har för eleverna det praktiska arbetet vidtagit å sjukhuset.

Under första elevåret ha eleverna erhållit undervisning i medicin, kirurgi och laboratoriearbete med inalles 59 lektioner.

Under andra året tjänstgöra eleverna å andra av stadens m. fl. sjukhus. Å Hospitalet tjänstgörande elever erhålla undervisning i sinnessjukvård.

Under tredje året tjänstgöra eleverna som "provsysstrar" inom sjukhuset samt erhålla i möjligaste mån specialutbildning. Teoretisk undervisning uti barnavård, epidemivård, kvinl. hygien, m. m., vanförevård, pastoravård, biologi, allm. och social hygien ingår i denna tid, varjämte överblick och repetition företages. Sista årets undervisning är fördelad på 60 lektioner.

Efter den 3-åriga kursens avslutning har en stor del av de utexaminerade sköterskorna kvarstannat som "assistentsköterskor" och har deras arbete bestått:

- dels* i vikariat som avd. sköt. å stadens olika sjukhus,
- dels* i tjänstgöring som bitr. sköt. till ord. sköt. å de större avd., å op.-sal, kir. poliklinik, laboratorium och röntgenavdelning,
- dels* som ambulerande sköterska ("löpare"), samt
- dels* i natt-tjänstgöring å olika avdelningar.

Varje elev erhåller under 1:sta elevåret 3 veckors semester, under 2:dra och 3:dje åren 1 mån. semester. Dessa semestrar ha fördelats under hela året.

Under året hava 43 elever avslutat fullständig 3-årig kurs. Före avslutningarna ha elevernas kunskaper prövats i examen med Doktorerna G. Göthlin och Sven Johansson samt instruktionssköterskan som examinatorer inför sjukhusets förvaltningsråd, styresman och överläkare, sjuksköterskeinspektrisen, elevskolans lärare och föreståndarinna, sjukhusets sköterskor m. fl. inbjudna.

Det praktiska arbetet har varit förlagt till följande sjukhus:

Allm. och Sahlgrenska sjukhuset.....	124	platser
Göteborgs Barnsjukhus	10	"
" Epidemisjukhus	10	"
" Hospital	7	"
Holtermanska Sjukhuset, Göteborg	2	"
Malmö Allm. Sjukhus' B. B.-avdelning ..	5	"

Summa 143 platser.

Å Göteborgs Barnsjukhus	ha tjänstgjort inalles	50	elever	under	2—4	mån.
" " Epidemisjukhus	" " "	50	" "	" "	2	"
" " Hospital	" " "	21	" "	" "	4	"
" Holtermanska sjukh., Gbg	" " "	9	" "	" "	2	"
" Malmö A. S.' B. B.-avd.	" " "	30	" "	" "	2	"

Specialutbildning har följande antal elever erhållit och avslutat:

Å A. S. S:s Op.-avd.	2	elever	med	12	mån. tjänstgöring
" " Kir. poliklinik	4	" "	" "	5—9	" "
" " Öronop.-avd.	5	" "	" "	4—6	" "
" " Röntgenavd.	8	" "	" "	6	" "
" " Klin. laboratorium ..	2	" "	" "	6	" "

Dessutom har en elev, som ansetts särskilt lämplig som sköterska för barn, erhållit specialutbildning i barnsjukvård under 1 års tid å Barnsjukhuset, en utbildningsform, som visat sig behövlig och som kommer att tilldelas 2 härför särskilt lämpliga elever per år tills vidare.

Bland eleverna jämte provelever och assistentsköterskor, varvid antalet uppgår till 180, hava 156 sjukdomsfall inträffat under året och sjukvårdsdagarnas antal varit 2,241.

The first part of the report is devoted to a description of the
 general conditions of the country, and to a list of the
 principal towns and villages. The second part contains a
 detailed account of the principal occupations of the
 country, and of the principal articles of commerce.
 The third part is a list of the principal rivers and
 lakes of the country, and of the principal mountains and
 hills. The fourth part is a list of the principal
 minerals and metals of the country, and of the principal
 manufactures. The fifth part is a list of the principal
 plants and animals of the country, and of the principal
 birds and insects. The sixth part is a list of the
 principal cities and towns of the country, and of the
 principal churches and public buildings. The seventh part
 is a list of the principal books and papers of the
 country, and of the principal libraries and museums.
 The eighth part is a list of the principal
 institutions of the country, and of the principal
 schools and colleges. The ninth part is a list of the
 principal officers and dignitaries of the country, and
 of the principal judges and magistrates. The tenth part
 is a list of the principal nobles and gentry of the
 country, and of the principal merchants and traders.
 The eleventh part is a list of the principal
 military and naval forces of the country, and of the
 principal forts and castles. The twelfth part is a
 list of the principal public works and improvements of
 the country, and of the principal roads and canals.
 The thirteenth part is a list of the principal
 public buildings and monuments of the country, and of
 the principal parks and gardens. The fourteenth part
 is a list of the principal public charities and
 hospitals of the country, and of the principal
 almshouses and workhouses. The fifteenth part is a
 list of the principal public offices and departments
 of the country, and of the principal public
 institutions. The sixteenth part is a list of the
 principal public works and improvements of the
 country, and of the principal roads and canals.
 The seventeenth part is a list of the principal
 public buildings and monuments of the country, and of
 the principal parks and gardens. The eighteenth part
 is a list of the principal public charities and
 hospitals of the country, and of the principal
 almshouses and workhouses. The nineteenth part is a
 list of the principal public offices and departments
 of the country, and of the principal public
 institutions. The twentieth part is a list of the
 principal public works and improvements of the
 country, and of the principal roads and canals.

Tab. 2. Antal sjukplatser, intagna samt underhållsdagar, fördelade efter olika betalningsklasser, under år 1927.

	Dagavgift kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medeltal av sjukhusvinsten, dagar	
Sahlgrenska sjukh.: enskilt rum.....	18.—	10	127	2,067	14	30	6	17	
	12.—		166	2,879					
	halvenskilt rum	12.—	57	226	3,469	36	48	22	19
		8.50		458	9,578				
	allmänt rum ...	7.50	494	1,349	25,220	538	583	398	26
		2.50		2,851	67,475				
		2.—		1,178	28,565				
1.50		122		7,144					
ingen		2,013	67,823						
Holtermanska sjukh.: enskilt rum ...	16.—	1	—	—	—	—	—	—	
	10.—		—	—					
	halvensk. rum	12.—	2	2	62	0.25	2	0	13
		8.—		5	31				
	allmänt rum...	7.50	122	67	1,659	90	114	62	34
		6.—		6	55				
		2.50		122	2,637				
2.—		85		1,438					
ingen		706	27,210						
Barnsjukhuset: enskilt rum	15.—	5	17	151	1.3	5	0	11	
	9.—		39	332					
	halvenskilt rum	10.—	4	60	357	5	10	0	7
		6.—		81	670				
	allmänt rum.....	6.—	291	272	6,088	218	240	188	32
		2.—		1,496	26,540				
		1.—		16	6,996				
vårdarinnor	2.50		729	40,089					
			138	850					
Barnbördshuset: enskilt rum	18.—	17	32	294	4.6	9	0	9	
	12.—		155	1,383					
	halvenskilt rum.....	12.—	6	80	710	8	15	0	9
		8.50		234	2,102				
	allmänt rum	7.50	86	336	2,838	75	103	64	9
		4.50		150	1,538				
		2.75		2,117	18,735				
ingen		351		4,180					
Sjukv.-anst. å Källtorp: halvensk. rum	11.—	12	1	3	9	17	4	88	
	5.—		38	3,417					
	allmänt rum..	7.50	178	—	—	165	177	150	239
		1.—		77	17,744				
		0.50		12	2,417				
ingen		164	40,235						

	Dagavgift kronor	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal inlagna patienter under året	Antal underhålls-dagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvården, dagar
Hemmet för lungotsssjuka: allm. rum	7.50 1.— 0.50 ingen	46	1 12 3 66	42 950 179 10,412	32	50	18	141
Epidemisjukhuset: enskilt rum.....	18.— 15.— 11.— 9.—	6	— — 1 1	— — 2 2	0,01	1	0	2
halvenskilt rum...	12.— 10.— 7.— 6.—	14	2 1 8 10	40 3 125 210	1,04	4	0	18
allmänt rum	7.50 6.— 4.50 2.50 2.— 1.25 1.— ingen	340	33 12 10 51 73 1 1 1,108	315 99 157 446 1,012 14 21 27,386	81	189	20	23
Ekmanska sjukhuset: enskilt rum ...	18.— 12.— 9.—	2	2 32 1	18 533 9	1,5	4	0	16
halvensk. rum	12.— 10.— 8.50 6.—	8	8 1 45 4	111 1 826 33	2,7	7	0	17
allmänt rum...	7.50 6.— 5.— 4.— 3.— 2.50 2.— ingen	44	49 2 2 11 2 205 128 105	802 13 178 276 89 5,158 3,296 3,455	36	48	21	26

Tab. 3. Inkomster

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset	
	Kronor	i %/o	Kronor	i %/o	Kronor	i %/o
1. Patient- och poliklinikavgifter	624,219: 39	44,8	21,195: 50	13,0	123,379: 59	23,5
2. Anslag av landsting	—	—	38,986: 36	23,8	—	—
3. » » kommun	703,828: 81	50,5	81,457: 34	49,8	381,012: 45	72,7
4. » » staten	16,727: 50	1,2	21,511: 75	13,2	—	—
5. Ersättning av staten för främmande undersåtar etc., från annat sjukvårdsområde, pensionsstyrelsen, riks försäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc.	2,336: 50	0,2	389: 50	0,2	—	—
6. Avkastning av donationer, använd under året för sjukhusets ändamål	46,281: 23	3,3	—	—	20,000: —	3,8
7. Hyror och arrenden, inkomst från lantgård, trädgård, stall, svingård etc.	—	—	—	—	—	—
8. Övriga inkomster	—	—	—	—	—	—
Summa	1,393,393: 43	100,0	163,540: 45	100,0	524,392: 04	100,0

under år 1927.

Barnbörds- huset		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotsotssjuka		Epidemi- sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
131,741: 75	50,1	36,226: —	11,8	1,507: —	2,0	8,866: —	2,7	43,068: 42	38,6	990,203: 65	31,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,986: 36	1,2
116,417: 25	44,2	148,334: 44	48,2	49,331: 10	64,2	252,871: —	76,8	63,369: 51	56,8	1,796,621: 90	56,8
15,000: —	5,7	108,178: —	35,1	23,710: 75	30,9	62,648: —	19,0	—	—	247,776: —	7,8
—	—	15,327: 64	4,9	2,234: 48	2,9	—	—	1,784: —	1,6	22,072: 12	0,7
—	—	—	—	—	—	—	—	3,432: 08	3,0	69,713: 31	2,2
—	—	—	—	—	—	5,000: —	1,5	—	—	5,000: —	0,2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
263,159: —	100,0	308,066: 08	100,0	76,783: 33	100,0	329,385: —	100,0	111,654: 01	100,0	3,170,373: 34	100,0

Tab. 4. Utgifter

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barn-sjukhuset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter.....	548,688: 87	39,4	62,879: 81	38,4	216,488: 22	41,3
2. Extra bitr.-hjälp, handräckning	42,806: 12	3,1	64: 65	0,1	3,018: 36	0,6
3. Läkemedel (för inre och yttre behandling)...	67,074: 13	4,8	4,984: 21	3,0	17,616: 83	3,4
4. Förbandsartiklar (samtliga för sår använda förbrukningsartiklar), bandage.....	37,991: 06	2,7	1,520: 05	0,9	7,512: 19	1,4
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d....	6,677: 60	0,5	171: 62	0,1	2,073: 95	0,4
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	34,170: 87	2,5	3,121: 55	1,9	4,581: 99	0,9
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	82,813: 86	5,9	5,448: 78	3,3	29,130: 35	5,6
8. Patienters och personals utspisning ¹⁾	279,339: 03	20,0	33,812: 99	20,7	120,876: 56	23,0
9. Värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar	83,547: 14	6,0	18,628: 81	11,4	33,067: 75	6,3
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	52,342: 81	3,7	8,993: 94	5,5	16,760: 92	3,2
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	21,022: 51	1,5	313: 39	0,2	635: 37	0,1
12. Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer.....	36,216: 94	2,6	11,758: 12	7,2	26,607: 55	5,1
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag.....	38,511: 06	2,8	5,850: —	3,6	24,547: 34	4,7
14. Diverse utgifter ²⁾	62,196: 43	4,5	5,992: 53	3,7	21,474: 66	4,0
Summa	1,393,393: 43	100,0	163,540: 45	100,0	524,392: 04	100,0

¹⁾ Efter avdrag av inkomst från köket samt elevavgifter.

²⁾ Avskrivna patientavgifter, skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, forselkostnader m. m.

under år 1927.

Barnbörds- huset		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotssjuka		Epidemi- sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
99,823: 04	37,9	124,406: 42	40,4	34,568: 82	45,0	126,671: 12	38,5	48,594: 98	43,5	1,262,116: 28	39,8
2,792: 85	1,1	—	—	—	—	12,110: 69	3,7	—	—	60,792: 67	1,9
7,827: 86	3,0	4,303: 39	1,4	1,177: 80	1,5	6,198: 49	1,9	2,598: 54	2,3	111,781: 25	3,5
11,320: 26	4,3	826: 72	0,3	740: 92	1,0	2,423: 71	0,7	1,479: 28	1,3	63,814: 19	2,0
1,489: 84	0,6	511: 13	0,2	30: 59	—	1,022: 45	0,3	741: 91	0,7	12,719: 09	0,4
5,497: 51	2,1	4,660: 23	1,5	891: 33	1,2	862: 71	0,2	1,511: 01	1,4	55,297: 20	1,7
15,743: 04	6,0	14,259: 29	4,6	2,784: 80	3,6	10,080: 85	3,1	3,231: 06	2,9	163,492: 03	5,2
43,680: 46	16,6	91,006: 06	29,5	17,595: 77	23,0	55,396: 30	16,8	29,835: 30	26,7	671,542: 47	21,2
24,725: 97	9,4	27,496: 63	8,9	9,059: 47	11,8	33,936: 09	10,3	10,720: 39	9,6	241,182: 25	7,6
17,666: 56	6,7	10,420: 32	3,4	2,558: 69	3,3	6,727: 58	2,0	3,756: 65	3,4	119,227: 47	3,8
308: 14	0,1	2,224: 48	0,7	961: 44	1,3	194: 05	0,1	341: 29	0,3	26,000: 67	0,9
14,639: 01	5,5	20,522: 89	6,7	2,238: 97	2,9	20,090: 25	6,1	5,186: 37	4,6	137,260: 10	4,3
11,300: —	4,3	3,138: 92	1,0	3,742: 57	4,8	46,150: —	14,0	—	—	133,239: 89	4,2
6,344: 46	2,4	4,289: 60	1,4	432: 16	0,6	7,520: 71	2,3	3,657: 23	3,3	111,907: 78	3,5
263,159: —	100,0	308,066: 08	100,0	76,783: 33	100,0	329,385: —	100,0	111,654: 01	100,0	3,170,373: 34	100,0

Tab. 5. Medelkostnader per underhållsdag år 1927.

	Sahlgrenska sjukhuset	Holtermanska sjukhuset	Barnsjukhuset	Barnbördshuset	Sjukvårdsanst. å Kålltorp	Hemmet för lungotsssjuka	Epidemi-sjukhuset	Ekmaniska sjukhuset	Samtliga sjukhus
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter.....	256,1	190,0	263,8	314,1	195,0	298,4	422,4	328,4	262,2
2. Extra biträdeshjälp, handräkning.....	20,0	0,2	3,7	8,8	—	—	40,4	—	12,6
3. Läkemedel (för inre och yttre behandling).....	31,3	15,1	21,4	24,6	6,7	10,2	20,7	17,6	23,2
4. Förbandsartiklar (samtliga för sår använda förbrukningsartiklar), bandage.....	17,7	4,6	9,2	35,6	1,3	6,4	8,1	10,0	13,3
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.....	3,1	0,5	2,5	4,7	0,8	0,3	3,4	5,0	2,6
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar.....	16,0	9,4	5,6	17,3	7,3	7,7	2,9	10,2	11,5
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	38,7	16,5	35,5	49,5	22,3	24,0	33,6	21,8	34,0
8. Patienters och personals utspisning ¹⁾	130,4	102,1	147,3	137,4	142,6	151,9	184,7	201,6	139,5
9. Värme, lyse och hithörande förbrukningsartiklar.....	39,0	56,2	40,3	77,8	43,1	78,2	113,2	72,4	50,1
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar.....	24,4	27,2	20,4	55,6	16,3	22,1	22,4	25,4	24,8
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda.....	9,8	0,9	0,8	1,0	3,5	8,3	0,6	2,3	5,4
12. Fastigheters (dåri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer.....	16,9	35,5	32,4	46,1	32,2	19,4	67,0	35,1	28,5
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Diverse utgifter ²⁾	11,3	18,1	15,6	13,3	6,4	3,6	22,5	18,0	12,0
Summa utgifter per underhållsdag	614,7	476,3	598,5	785,8	477,5	630,5	941,9	747,8	619,7

¹⁾ Efter avdrag av inkomst från köket samt elevavgifter.
²⁾ Skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, förselkostnader m. m.

Tab. 6. Sjukhusens uppvärmningskostnader under år 1927.*)

	Kubikutrymme, som kräver uppvärmning				Kostnad för uppvärmning m. m.						
	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum o. badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Totalkostnad	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök			
	Kbm.	%	Kbm.	%		pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	% av totalkostnaden		
					Kr.						
Sahlgrenska sjukhuset.....	49,390	63,64	28,228	36,36	83,547	1:18	70	0:89	30	1:08	39,0
Holtermanska sjukhuset.....	5,871	68,97	2,601	31,03	16,316	2:11	76	1:58	24	1:95	56,2
Barnsjukhuset.....	13,202	57,63	9,708	42,37	33,068	1:61	64	1:21	36	1:44	40,3
Barnbördshuset.....	8,389	50,92	8,086	49,08	24,726	1:71	58	1:28	42	1:50	77,8
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	10,142	59,56	6,886	40,44	27,497	1:80	66	1:35	34	1:67	43,1
Hemmet för lungotssjuka...	1,728	63,27	1,003	36,73	9,059	3:65	70	2:74	30	3:32	78,2
Epidemisjukhuset.....	15,471	66,63	7,749	33,37	33,936	1:59	73	1:19	27	1:46	113,2
Ekmanska sjukhuset.....	3,831	57,05	2,922	42,95	10,720	1:76	64	1:32	36	1:57	72,4

Kostnaden för uppvärmning av korridorer etc. är beräknad 25 % lägre än motsvarande kostnad för sjuksalar etc.

*) Kostnader för värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar.

Tab. 7. Tablå över inbetalda patientavgifter och jämförelse mellan betalande och icke betalande patienter.

	År	Inbetalda patientavgifter	Antal patienter	A n t a l		A n t a l	
				betalande patienter	i %	icke bet. patienter	i %
Sahlgrenska sjukhuset.....	1923	455,256:—	6,658	4,949	74,33	1,709	25,67
	1924	588,886:—	7,096	5,355	75,47	1,741	24,53
	1925	547,368:—	6,997	5,462	78,06	1,535	21,94
	1926	545,969:—	7,320	5,719	78,13	1,601	21,87
Holtermanska sjukhuset ...	1927	604,731:—	8,490	6,477	76,29	2,013	23,71
	1923	11,472:—	969	230	23,74	739	76,26
	1924	8,238:—	897	178	19,84	719	80,16
	1925	8,045:—	790	152	19,24	638	80,76
Barnsjukhuset	1926	8,982:—	832	182	21,88	650	78,12
	1927	18,534:—	993	287	28,90	706	71,10
	1923	115,765:—	2,467	1,708	69,23	759	30,77
	1924	106,520:—	2,413	1,719	71,24	694	28,76
Barnbördshuset	1925	106,245:—	2,730	2,017	73,88	713	26,12
	1926	84,181:—	2,744	1,938	70,63	806	29,37
	1927	114,764:—	2,848	2,119	74,40	729	25,60
	1923	133,478:—	3,412	3,039	89,07	373	10,93
Sjukvårdsanst. å Källtorp...	1924	139,120:—	3,499	3,163	90,40	336	9,60
	1925	126,603:—	3,533	3,159	89,41	374	10,59
	1926	133,097:—	3,588	3,193	88,99	395	11,01
	1927	129,624:—	3,455	3,104	89,84	351	10,16
Hemmet f. lungotsssjuka...	1923	27,896:—	296	119	40,20	177	59,80
	1924	36,582:—	324	134	41,36	190	58,64
	1925	40,420:—	330	152	46,06	178	53,94
	1926	37,369:—	274	127	46,35	147	53,65
Epidemisjukhuset	1927	35,990:—	292	128	43,84	164	56,16
	1923	1,891:—	91	27	29,67	64	70,33
	1924	2,237:—	88	18	20,45	70	79,55
	1925	2,299:—	81	18	22,22	63	77,78
Ekmaniska sjukhuset.....	1926	1,356:—	93	21	22,58	72	77,42
	1927	1,494:—	82	16	19,51	66	80,49
	1923	11,256:—	799	111	13,89	688	86,11
	1924	7,040:—	948	106	11,18	842	88,82
Samtliga sjukhus	1925	8,359:—	1,386	129	9,31	1,257	90,69
	1926	5,684:—	952	79	8,30	873	91,70
	1927	8,096:—	1,312	204	15,55	1,108	84,45
	1923	37,010:—	466	366	78,54	100	21,46
Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset, Barnsjukhuset och Ekmaniska sjukhuset.....	1924	37,160:—	520	404	77,69	116	22,31
	1925	40,606:—	554	454	81,95	100	18,05
	1926	43,026:—	585	458	78,29	127	21,71
	1927	47,362:—	597	492	82,41	105	17,59
Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset, Barnsjukhuset och Ekmaniska sjukhuset.....	1923	794,024:—	15,158	10,549	69,59	4,609	30,41
	1924	875,783:—	15,785	11,077	70,17	4,708	29,83
	1925	879,945:—	16,401	11,543	70,38	4,858	29,62
	1926	859,664:—	16,388	11,717	71,49	4,671	28,51
1927	960,595:—	18,069	12,827	70,98	5,242	29,02	
Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset, Barnsjukhuset och Ekmaniska sjukhuset.....	1923	619,503:—	10,560	7,253	68,68	3,307	31,32
	1924	690,804:—	10,926	7,656	70,07	3,270	29,93
	1925	702,264:—	11,071	8,085	73,03	2,986	26,97
	1926	682,158:—	11,481	8,297	72,27	3,184	27,73
1927	785,391:—	12,928	9,375	72,52	3,553	27,48	

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

A medicinska och kirurgiska avdelningarna år 1927 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.								
	3	—	—	—	2	1	—	—
Spina bifida	—	—	—	—	5	—	—	—
Phimosi s	—	—	—	—	4	—	—	—
Retentio testis	—	—	—	—	1	—	—	—
Cheilognatopalatochis	—	—	—	—	—	1	—	—
Lux. coxæ cong.								
II. Ålderdomssjukdomar.								
7 Gangræna senilis	—	—	—	—	12	16	2	3
III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.								
8 Abortus	—	1	—	—	—	6	—	—
10 Graviditas extrauterina	—	—	—	—	—	12	—	—
11 Hyperemesis gravidarum	—	5	—	—	—	—	—	—
12 Albuminuria in graviditate	—	1	—	—	—	—	—	—
Graviditas	—	8	—	—	—	—	—	—
Mastit. acut.	—	—	—	—	—	6	—	—
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.								
21 Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	15	19	7	9	50	37	3	1
22 Erysipelas	16	33	—	3	4	1	—	—
23 Scarlatina	3	—	—	—	—	—	—	—
24 Diphteria	1	2	—	—	—	—	—	—
25 Morbilli	—	1	—	—	—	—	—	—
29 Influenza epidemica	27	56	2	3	5	2	2	—
31 Varicellæ	—	1	—	—	—	—	—	—
33 Typhus abdominalis	4	1	—	—	—	—	—	—
34 Paratyphus	3	—	—	—	1	—	1	—
39 Poliomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta	—	—	—	—	1	—	—	—
39 ^{1/2} Encephalitis lethargica	8	4	1	—	—	—	—	—
40 Meningitis cerebrospinalis epidemica ..	2	—	—	—	—	—	—	—
41 Tetanus	2	—	—	—	—	—	—	—
42 Tuberculosis (samtliga fall)	98	134	13	10	62	71	1	8
» pulmonum. Tuberculosis laryngis	81	121	4	5	10	4	1	5
» cerebri. Meningitis tuberc.	5	5	5	5	—	—	—	—
» ossium et articularum	1	2	—	—	27	32	—	2
» lymphoglandularum	3	5	—	—	7	24	—	—

	S j u k d o m	Med. avd.				Kirurg. avd.				
		Intagna		Döda		Intagna		Döda		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
	Tuberculosis renum	4	1	2	—	11	5	—	—	
	» urogenitalis	—	—	—	—	3	4	—	—	
	» cutis	—	—	—	—	1	—	—	—	
	» peritonei	—	—	—	—	1	1	—	—	
	» cæci	—	—	—	—	2	1	—	1	
	» organorum aliorum	4	7	2	—	—	—	—	—	
44	Syphilis hereditaria	—	1	—	—	—	—	—	—	
	» acquisita	49	36	—	—	3	—	—	—	
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>)	—	2	—	—	3	4	—	—	
	Urethritis gonorrhœica acuta	—	—	—	—	1	2	—	—	
	Epididymitis	—	—	—	—	1	—	—	—	
	Stricture urethræ gonorrhœica	—	—	—	—	1	—	—	—	
	Rheumatismus	—	2	—	—	—	2	—	—	
51	Malaria	2	—	—	—	—	—	—	—	
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus.									
	Oxyuris	4	21	—	—	—	—	—	—	
57	Febris. Febricula	5	7	—	—	—	—	—	—	
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>									
58	Anæmia	11	49	—	—	1	1	—	—	
59	Anæmia perniciosa progressiva	9	3	4	2	1	2	—	—	
60	Leuchæmia	3	1	1	—	2	1	1	1	
62	Chlorosis	—	1	—	—	—	—	—	—	
63	Plethora vera. Polycythæmia	2	—	1	—	—	—	—	—	
65	Scorbutus	1	—	—	—	—	—	—	—	
66	Lymfogramulomatos-Sternberg	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Lymfosarkomatos	—	1	—	1	—	—	—	—	
	Morbus Banti	—	—	—	—	2	—	1	—	
	<i>VI. Ännesomsättningssjukdomar.</i>									
67	Diathesis urica. Arthritis urica	1	—	—	—	—	—	—	—	
68	Diabetes mellitus	55	62	1	2	4	3	—	—	
69	Adipositas universalis	—	6	—	—	—	—	—	—	
70	Porfyria	1	—	—	—	—	—	—	—	
	Gangræna diabetic.	4	5	—	—	—	—	—	—	
	<i>VII. Kroniska förgiftnings-sjukdomar.</i>									
71	Alcoholismus chronicus	22	—	—	—	—	—	—	—	
72	Nicotinismus	1	—	—	—	—	—	—	—	
76	Saturnismus	—	2	—	—	—	1	—	—	
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>									
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	1	1	1	—	—	—	—	—	
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	9	2	3	1	—	—	—	—	
82	Hæmorrhagia, thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	22	39	8	10	—	—	—	—	

S j u k d o m		Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	21	20	4	3	—	—	—	—
84	Hemiplegia	11	17	—	—	—	—	—	—
85	Paraplegia	—	1	—	—	—	—	—	—
87	Hæmatomyelia. Hæmorrhagia meningum medullæ spinalis	3	1	—	—	—	—	—	—
88	Myelitis	7	—	3	—	—	—	—	—
89	Tabes dorsalis. Lues cerebrospinalis ...	20	10	—	—	—	—	—	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata ...	17	23	—	—	—	—	—	—
91	Syringomyelia	—	1	—	—	—	—	—	—
92	Sclerosis amyotrophica lateralis.....	1	1	—	—	—	—	—	—
94	Neuralgia trigemini	—	2	—	—	2	3	—	—
	» ichiadica	23	7	—	—	—	—	—	—
	Neuritis optica	1	3	—	—	—	—	—	—
	» nervi acust.	1	—	—	—	—	—	—	—
	Polyneuritis	2	2	—	—	—	—	—	—
	Radiculitis	9	1	—	—	—	—	—	—
95	Paresis nervi facialis	1	1	—	—	—	—	—	—
	» radialis	1	—	—	—	—	—	—	—
	» ulnaris	1	—	—	—	—	—	—	—
	» peronei	3	—	—	—	—	—	—	—
	» cruralis	1	—	—	—	—	—	—	—
	» abducent.	—	1	—	—	—	—	—	—
	» axillaris	—	2	—	—	—	—	—	—
	» thoracal. longi	—	1	—	—	—	—	—	—
	Diafragmapares	—	1	—	—	—	—	—	—
	Reflexpares	1	1	—	—	—	—	—	—
96	Torsionsspasm	—	1	—	—	—	—	—	—
	Chorea	—	3	—	—	—	—	—	—
98	Epilepsia	21	14	—	—	1	—	—	—
99	Hysteria	—	3	—	—	—	—	—	—
100	Neurasthenia	80	128	—	—	5	16	—	—
101	Sequelæ post encephalit.....	32	32	—	—	—	—	—	—
	Morbus Wilson	—	1	—	—	—	—	—	—
	Vertigo	10	2	—	—	—	—	—	—
	Myoclonia	—	1	—	—	—	—	—	—
	Morbus Raynaud	1	—	—	—	—	—	—	—
	Quinckes oedem	1	—	—	—	—	—	—	—
	Affektion av vegetativa nervsystemet ...	1	3	—	—	—	—	—	—
	Sequelæ post traumat. capit.	7	1	—	—	—	—	—	—
	Organisk nervsjukdom	13	11	—	—	—	—	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>									
102— 110	Insania et Idiotia	18	20	—	—	—	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>									
111	Pericarditis	9	3	—	—	—	—	—	—
112	Endocarditis acuta.....	4	10	3	3	—	—	—	—
»	Myocarditis acuta	2	—	1	—	—	—	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	49	104	6	20	1	—	1	—

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
113 Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	51	34	13	10	2	1	—	—
114 Neurosis cordis	2	2	—	—	—	—	—	—
115 Arteriosclerosis. Endarteriitis	29	20	—	—	2	1	—	—
116 Phlebitis	1	19	—	—	5	9	—	—
117 Aneurysma	3	2	1	—	2	—	1	—
118 Varix	2	—	—	—	33	52	—	—
119 Thrombosis. Embolia	10	19	1	4	—	4	—	—
120 Aortitis	12	3	—	—	—	—	—	—
Periarteriitis nodosa	—	1	—	—	—	—	—	—
Tumor hæmorrhoidal	—	—	—	—	33	16	—	—
Varicocele	—	—	—	—	13	—	—	—
Efterblödning	—	—	—	—	3	1	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>								
121— 124 Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	5	5	—	—	—	—	—	—
128 Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	15	9	—	—	—	—	—	—
129 Tracheitis chronica. Bronchitis chr.	23	18	—	—	—	—	—	—
130 Bronchiectasia	11	1	—	—	—	—	—	—
131 Asthma bronchiale	15	9	—	—	—	—	—	—
133 Oedema pulmonum	1	—	—	—	—	—	—	—
134 Pneumonia crouposa acuta	8	4	2	1	—	—	—	—
» Bronchopneumonia acuta	75	62	4	2	6	4	—	—
135 Pneumonia fibroplastica chronica	—	1	—	—	—	—	—	—
136 Abscessus pulmonum	2	—	1	—	—	—	—	—
137 Gangræna »	1	—	1	—	1	—	1	—
138 Emphysema »	15	15	—	—	—	—	—	—
140 Pleuritis. Empyema pleuræ	66	63	—	—	11	10	1	—
141 Pneumothorax	1	—	—	—	—	—	—	—
139) 142) Calicosis pulmonum	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>XII. Mat-smältningsorganens sjukdomar.</i>								
143 Stomatitis. Noma	1	1	—	—	2	—	—	—
144 Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	21	62	—	—	2	1	1	—
145 Peritonsillitis acuta	2	4	—	—	—	1	—	—
147 Pharyngitis chronica	1	—	—	—	—	—	—	—
148 Glossitis	—	—	—	—	—	2	—	—
153 Gastritis acuta	—	—	—	—	3	2	—	—
» Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	8	18	—	—	10	4	—	—
154 Gastritis chronica	1	—	—	—	5	5	—	—
155 Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	129	60	1	2	67	20	10	7
156 Dilatatio ventriculi. Gastroptosis	—	3	—	—	—	—	—	—
157 Neurosis ventriculi. Dyspepsia	58	62	—	—	—	—	—	—
158 Entero-colitis chronica	26	60	—	—	3	1	—	—
» Proctitis chronica	2	1	—	—	—	—	—	—
159 Appendicitis	3	12	—	—	231	217	9	5
160 Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	1	—	—	11	5	4	1
161 Hernia	3	3	—	—	172	30	2	2
162 Obstipatio	3	6	—	—	3	1	—	—
163 Hepatitis acuta. Abscessus hepatis	1	—	—	—	—	—	—	—

	S j u k d o m	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
164	Atrophia acuta hepatis.....	—	2	—	1	2	2	1	2
165	Hepatitis chronica. Cirrhosis hepatis ...	18	5	3	—	1	—	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	8	23	—	—	17	28	—	2
167	Cholelithiasis	9	16	—	—	23	46	—	2
168	Icterus. Icterus catarrhalis	10	10	—	—	—	1	—	—
169	Pancreatitis acuta	—	—	—	—	2	—	1	—
171	Peritonitis acuta	2	2	—	—	2	2	1	2
172	Prolaps. ani et recti. Fistul. v. abs. ani	—	—	—	—	20	9	—	—
	Fissura ani	—	—	—	—	4	3	—	—
	Contractur. ani	—	—	—	—	8	4	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>									
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	28	15	—	—	2	—	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	34	81	23	16	3	—	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	8	9	—	1	14	45	—	—
176	Pyonephrosis	—	3	—	—	1	2	—	—
177	Nephrolithiasis	9	6	—	—	49	12	—	—
178	Hydronephrosis	2	1	—	—	3	8	—	—
179	Ren mobilis	—	1	—	—	1	3	—	—
180	Cystitis	1	4	—	—	13	25	—	—
181	Lithiasis vesicae.....	—	—	—	—	8	—	1	—
183	Stricture urethrae	1	—	—	—	19	—	—	—
184	Albuminuria	6	2	—	—	—	—	—	—
	Perinefrit	1	—	—	—	—	—	—	—
	Hæmaturia	—	—	—	—	8	4	—	—
	Cystnjure	—	—	—	—	8	4	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>									
A. Manliga könsorganen.									
185	Hypertrophia prostatæ	2	—	—	—	48	—	4	—
186	Prostatitis. Abscessus prostatæ.....	—	—	—	—	8	—	1	—
187	Orchitis. Epididymitis.....	—	—	—	—	16	—	—	—
189	Hydro- et spermatocele	—	—	—	—	18	—	—	—
B. Kvinnliga könsorganen.									
190	Prolapsus vaginae et uteri	—	—	—	—	—	4	—	—
193	Endometritis	—	1	—	—	—	—	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis ...	—	4	—	—	—	102	—	2
195	Parametritis	—	—	—	—	—	3	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	—	—	—	—	17	—	—
<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>									
202	Myitis. Rheumatismus musculorum.....	12	10	—	—	—	1	—	—
203	Tendovaginitis	—	1	—	—	2	2	—	—
204	Bursitis. Hygroma	3	2	—	—	6	8	—	—
205	Synovitis. Arthritis	5	10	—	—	6	6	1	1

	S j u k d o m	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
206	Polyarthrititis rheumatica acuta	39	40	—	—	—	8	—	—
207	Polyarthrititis rheumatica chronica	19	23	—	—	2	1	—	—
208	Arthritis deformans	20	7	—	—	13	11	—	—
209	Anchylosis	—	—	—	—	1	2	—	—
210	Pseudarthrosis	—	—	—	—	3	—	—	—
211	Corpus liberum in articulo	—	—	—	—	2	—	—	—
212	Pes planus	2	—	—	—	—	2	—	—
	Hallus valg.	—	—	—	—	10	3	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	—	2	—	—	17	20	1	—
214	Scoliosis	—	—	—	—	1	—	—	—
216	Contractura	—	—	—	—	4	—	—	—
	Coxa vara	—	—	—	—	1	1	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>									
217	Erythema multiforme et nodosum	—	17	—	—	—	—	—	—
221	Zoster	3	3	—	—	—	—	—	—
222	Eczema	1	—	—	—	3	6	—	—
223	Psoriasis	1	—	—	—	—	—	—	—
225	Lupus erythematosus	—	1	—	—	—	—	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	—	—	—	8	21	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	1	1	—	—	7	4	—	—
232	Carbunculus	—	—	—	—	11	2	—	—
	Ulcus röntgenolog.	—	—	—	—	3	—	—	—
	Ung. incarnat.	—	—	—	—	3	8	—	—
	Clavus	—	—	—	—	2	4	—	—
	Övriga hudsjukdomar	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>									
243	Otitis media purulenta	4	1	—	—	—	—	—	—
<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>									
264	Keratitis ulcerosa	2	1	—	—	—	—	—	—
<i>XIX. Svulster.</i>									
301	Fibroma	—	—	—	—	2	2	—	—
302	Lipoma	1	—	—	—	1	5	—	—
303	Chondroma	1	1	—	—	1	—	—	—
305	Myxoma	—	—	—	—	1	—	—	—
306	Angioma	—	—	—	—	1	1	—	—
307	Myoma	—	2	—	—	—	15	—	1
308	Ganglioneuroma	—	—	—	—	—	1	—	—
309	Glioma	—	—	—	—	3	3	1	1
313	Papilloma	—	—	—	—	7	12	—	1
314	Adenoma. Kystadenoma	—	—	—	—	—	24	—	4
315	Sarcoma	4	1	3	1	10	14	2	3
316	Carcinoma (<i>samtliga fall</i>)	41	36	8	6	96	78	24	19
	» ventriculi	25	20	1	3	58	24	14	6
	» genitalium	—	—	—	—	5	—	—	—
	» mammæ	—	3	—	1	—	40	—	2
	» coli	—	—	—	—	12	7	4	3

Sjukdom		Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
	Carcinoma oesophagi	—	—	—	—	9	1	3	1
	» hepatic	—	—	—	—	1	1	—	—
	» pancreat.	—	—	—	—	2	1	1	1
	» pharyng.	—	—	—	—	—	1	—	1
	» prostatae	—	—	—	—	5	—	—	—
	» testis	—	—	—	—	1	—	—	—
	» penis	—	—	—	—	2	—	—	—
	» vulvæ	—	—	—	—	—	2	—	1
	» thyroideæ lymphogland.	—	—	—	—	—	1	—	1
	» submaxill.	—	—	—	—	1	—	—	—
	» organorum aliorum	16	13	7	2	—	—	—	—
317	Endothelioma	1	—	—	—	1	—	—	—
318	Blastoma teratoides	—	—	—	—	1	—	—	—
319	Struma	—	4	—	—	—	—	—	—
	Tumor cerebri et medullæ spinalis	24	9	2	3	—	—	—	—
	Multipla cartilaginösa exostoser och en chondrom	—	1	—	—	—	—	—	—
	Hypernephroma	—	—	—	—	5	7	2	1
	Cysta dermoid.	—	—	—	—	7	3	—	—
	» maxillæ	—	—	—	—	—	1	—	—
	» cerebri	—	—	—	—	1	—	—	—
	Osteitis fibrosa	—	—	—	—	1	—	—	—
	Epulis	—	—	—	—	—	1	—	—
	Övriga tumörer	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>									
	Struma	—	—	—	—	2	11	—	—
321	Acromegalia	—	1	—	—	—	—	—	—
322	Myxoedema. Cachexia thyreopriva. Hypothyreosis	1	10	—	—	—	—	—	—
323	Morbus Basedowii. Hyperthyreosis	2	30	—	—	3	17	—	—
324	Morbus Addisonii	—	2	—	1	1	—	—	—
325	Paralysis agitans	1	—	—	—	—	—	—	—
326	Tetania	—	1	—	—	—	—	—	—
	Asthenia	—	4	—	—	—	—	—	—
	Endocrin rubbning	3	17	—	—	—	—	—	—
	Kombinationen: blåa scleræ, fragilitas ossium, dövhet	1	1	—	—	—	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1927
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer
å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
1. Hjärnan och huvudskålen.						
Fractura complicata cranii.....	7	Upplyftning av intryckta benbitar	7	—	—	
Fractura cranii c. laceratio cerebri	1	Trepanation	—	—	1	2728.
Defect. cranii post. fracturam	2	Fri bentransplantation	2	—	—	
Deformitas cranii p. fract. impress.	1	Trepanation	1	—	—	
Epilepsia post. traumat.	1	Trepanation	1	—	—	
Cysta cerebri	1	Exstirpation	1	—	—	
Tumor cerebri	5	Palliativ trepanation enligt Cushing	5	—	—	
5. Ansiktet, munhålan och svalget.						
Cheiloschisis	1	Plastik	1	—	—	
Fistula p. lab. leporinum op.	1	D:o	1	—	—	
Fractura maxillæ	2	Blodig reposition, fixation.....	2	—	—	
Fractura mandib.	1	Osteosyntes	1	—	—	
Angina Ludovici	1	Incision	1	—	—	
Periostitis alveolar.	3	D:o	3	—	—	
D:o	1	Tandextraktion.....	1	—	—	
Parotitis suppurat.	2	Incision	2	—	—	
Glossitis ac.	1	D:o	1	—	—	
Abscessus buccæ	1	D:o	1	—	—	
Neuralgia n. trigem.	3	Alkoholinjektion	3	—	—	
D:o	2	Friläggning av act. carotis + alkoholpensling	2	—	—	
Aktinomyosis. faciei	1	Incision	1	—	—	
Papilloma reg. frontal	1	Exstirpation m. diatermi	1	—	—	
Carcinoma linguae	5	D:o	5	—	—	
Susp. d:o	1	Provexcision.....	1	—	—	
Ulcus chron. buccæ	1	D:o	1	—	—	
Carcinoma lab.	2	Excision m. diatermi	2	—	—	
D:o	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Carcinoma gingivæ.....	1	D:o	1	—	—	
Susp. d:o	1	Provexcision m. diatermi	1	—	—	
Carcinoma nasi	2	Elektrokoagulation	2	—	—	
Carcinoma cutis faciei	1	D:o	—	—	1	2806. Cachectico modo.
Tumor gland. submax.	1	Exstirp. av gland. submax.	1	—	—	
Tumor malign. gl. parotid.	1	Provexcision.....	1	—	—	
Epulis	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Sarcoma gl. parotid.	1	D:o	1	—	—	
Sarcoma orbitæ	2	D:o	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cysta rad. dent.	2	Radikaloperation	2	—	—	
Carcinoma maxillæ	2	Elektrokoagulation	2	—	—	
Carcinoma mandib.	1	D:o	1	—	—	
Corpus alien gingiv.	1	Extraktionsförsök	1	—	—	
6. Halsen, larynx, trachea och oesophagus.						
Abscessus colli	2	Incision	1	—	1	244. Empyema pleuræ + Aeroembolia cordis.
Lymphoma colli tbc.	9	Exstirpation	9	—	—	
Abscessus colli tbc.	3	Punktion, jodoformparaffin ...	3	—	—	
Lymphadenitis sept. colli	2	Incision	2	—	—	
Tonsillitis + peritonsillitis + laryngitis purulenta	1	Tracheotomi	—	—	1	3513. Sepsis + Bronchopneum.
Vulnus incis. tracheæ	1	Toilette. Kanyl. Sotur	1	—	—	
Carcinoma cutis colli	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Carcinoma lymphogland. colli	2	Exstirp. m. diatermi	2	—	—	
Carcinoma laryngis	1	Gastrotomi enl. Kader	1	—	—	
Fistula colli congen.	2	Exstirpation	2	—	—	
Teratoma colli	1	D:o	1	—	—	
Carcinoma oesophagi	5	Gastrotomi enl. Kader	3	—	2	803. Cachectico modo. 1832. Bronchopneumoni.
7. Sköldkörteln, parathyreoidea och thymus.						
Struma cystica	2	Enukleation	2	—	—	
Adenoma gl. thyreoid.	1	Exstirpation	1	—	—	
Struma colloides	1	D:o	1	—	—	
Struma Basedowi	15	Hemistrumektomi	15	—	—	
D:o	6	Dubbelsidig resektion	6	—	—	
Struma malign.	1	Excision m. diatermi	1	—	—	
Carcinoma gl. thyreoid.	1	Tracheotomi	—	—	1	2536.
8. Thoraxväggen och thorax.						
Corpus alien. regio thoracis ...	1	Extraktion av kula	1	—	—	
Osteitis costæ	2	Resectio costæ. Dränage	2	—	—	
Abscessus tbc. costæ	3	Punktion. Jodoformparaffin ...	3	—	—	
Osteocondritis tbc. costæ	3	Resektion av revbensbrosk ...	3	—	—	
Empyema pleuræ	16	Revbensresektion. Pleurotomi. Dränage	13	—	3	485. Gangræna pulm. + sepsis. 902. Tbc. pulm. 1679.
D:o	1	Thoracocentes	1	—	—	
D:o inveterata	1	Revbensresektion + revision ...	1	—	—	
Fistula thoracis p. empyema pl.	1	Revision	1	—	—	
Pleuritis exsudat.	1	Thoracocentes	1	—	—	
Tbc. pulm.	1	Thoracoplastik	1	—	—	
Sarcoma region. thoracis	2	Exstirpation	2	—	—	
Carcinoma lymphogland. axillæ	1	Utrymning	1	—	—	
Tbc. d:o	1	D:o	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
9. Bröstkörteln.						
Mastitis chron.....	1	Provexcision.....	1	—	—	
D:o	2	Exstirp. m. diatermi	2	—	—	
Adenofibroma mammae	8	Exstirpation	8	—	—	
D:o	1	Ablatio mammae	1	—	—	
Tumor mammae	2	Provexcision.....	2	—	—	
Hypertrophia mammae	1	Amputatio mammae.....	1	—	—	
Carcinoma mammae	2	Ablatio mammae	1	—	—	
D:o	36	Radikalop. m. diatermi	34	—	2	580. Bronchopneumoni. 835. Lungemboli.
D:o recid.	1	Utbränning m. diatermi.....	1	—	—	
Defectus cutis p. ca. mammae op.	1	Transplantation enl. <i>Thiersch</i>	1	—	—	
10. Ryggraden och ryggmärgen.						
Spondylitis tbc.	1	Operation enl. <i>Albee</i>	1	—	—	
Fractura columnæ vertebralis	5	Operation enl. <i>Albee</i>	5	—	—	
D:o c. læsio medullæ spinalis	1	Laminektomi	—	—	1	1687.
Tumor medullæ spin.....	1	D:o Exstirp.	1	—	—	
Osteit. i bentransplantat.	1	Sequestrotomi	1	—	—	
Fistula reg. lumbal p. spondylit tbc.	1	Revision	1	—	—	
11. Levern och gallvägarna.						
Susp. cholelithiasis.....	4	Provlaparotomi.....	3	—	1	1570. Sepsis av okänd anledning.
Susp. tumor papillæ Vateri ...	1	D:o	1	—	—	
Cholelithiasis	3	Cholecystendys	2	—	1	434. Bronchopneumoni.
D:o	1	Cholecystektomi. Choledochotomi, dränage	1	—	—	
Cholelithiasis, cholecystitis ac. vel chron.....	28	Cholecystektomi. Dränage.....	25	—	3	1358. Pneumoni. 2049. Hepatitis ac. 2372. Akut gul leveratrofi.
Cholecystitis ac. vel chron. ...	2	D:o	1	—	1	2973. Influenza pneumoni.
Lithiasis ductus choledochus + cholelithiasis	3	Choledocholithotomi + cholecystektomi + hepaticusdränage.....	3	—	—	
D:o.....	1	Choledocholithotomi + cholecystektomi.....	1	—	—	
Lithiasis duct. choledochus c. cholangit. suppurat.....	1	Choledocholithotomi + cholecystektomi + hepaticusdränage.....	—	—	1	3090. Akut gul leveratrofi.
Empyema vesicæ fell.	1	Cholecystektomi. Dränage.....	—	—	1	388. Myocardit.
Cholelithiasis c. icter. grav. ...	1	D:o + hepaticusdränage	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cholelithiasis	1	Cholecystektomi. Dränage + Gastrostomi	1	—	—	
Paratyfusbacillbärare	1	Cholecystektomi	1	—	—	
Hepatitis chron.	1	Provlap. + provexcision	1	—	—	
Ruptura hepatis traumat.	2	Laparotomi + tamponad	1	—	1	3146.
Susp. abscessus hepatis	1	Provlaparotomi	1	—	—	
12. <i>Pancreas.</i>						
Carcinoma pancreatis	1	Cholecystogastrostomi	—	—	1	3310. Cholæmi.
D:o c. stenosis	1	G. e. r. p. Senare gastrostomi	—	—	1	1515.
Pancreatitis ac.	1	Laparotomi + dränage av pan- kreas	—	—	1	1944.
D:o c. ileo paralyt.	1	Coecostomi	—	—	1	79. Pancreatitis ac. c. abscess.
13. <i>Mjälten.</i>						
Morbus Banti	1	Splenektomi	—	1	—	
Ruptura traumat. lienis	1	Laparotomi + tamponad	1	—	—	
14. <i>Magsäcken och duo- denum.</i>						
Ulcus ventriculi	3	G. e. r. p.	3	—	—	
D:o	2	G. e. r. p. + Gastrostomi	1	—	1	3180. Bronchopneumoni.
D:o	1	Excision	1	—	—	
D:o	4	Gastropylororesektion (Billroth II mod. Polya)	3	—	1	1599. Intraabdominell blöd- ning + nephrosclerosis.
D:o	2	Ventrikelresektion enl. Bill- roth I.	2	—	—	
Susp. ulcus ventr.	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Ulcus duodeni	14	G. e. r. p.	12	—	2	2025. Lungemboli. 2360. Acut blödning.
D:o	1	Resektion enl. Billroth I	1	—	—	
D:o	3	D:o d:o II mod. Polya	3	—	—	
D:o	1	Resektion enl. Billroth II	—	—	1	1120. Peritonit. (suturinsuffi- ciens).
Susp. ulcus ventr. perf.	2	Provlaparotomi	2	—	—	
Ulcus ventr. vel duodeni perf.	7	Gastro- eller duodenorafi + Gastrostomi	4	—	3	1544, 1872. Peritonit. 3205. Uræmi.
D:o	2	Excision + Gastrostomi	2	—	—	
D:o	2	Excision, pyloroplastik + Ga- strostomi	1	—	1	1479. Bronchopneumoni.
D:o	6	Gastro- eller duodenorafi + G. e. r. p.	5	—	1	1072. Blödn. fr. multipla ulcera.
D:o	2	D:o + D:o + Gastrostomi	1	—	1	1922. Bronchopneumoni.
D:o	1	Resektion enl. Billroth I + Gastrostomi	—	—	1	1561.
D:o	1	Resektion enl. Billroth II mod. Polya	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Ulcus duodeni perf. + Gallstensileus	1	Duodenorafi + enterostomi + Extraktion	1	—	—	
Ulcus pept. jejuni	1	Laparotomi + Gastrostomi ...	—	—	1	2797. Akut blödning.
	1	G. e. r. p. + E. a. + Duodenostomi	1	—	—	
Periduodenitis c. stenosis duodeni	1	G. e. r. p.	—	—	1	2175. Cholelithiasis c. adhesiones periduodenal. + cystopyelit.
Perigastritis phlegmonosa	1	Laparotomi. Dränage + Gastrostomi	—	—	1	3186. Bronchopneumoni.
Lues ventriculi	1	Provlaparotomi	—	—	1	2026. Cirrhosis hepatis luet.
Susp. carcinoma ventr.	3	D:o	2	—	1	1717. Bronchopneumoni.
Carcinoma ventriculi	12	Gastropylorresektion (Polya) ..	6	—	6	17. Phlegmone + sepsis. 2782. Lungemboli. 2887. Nephroscleros. 479. Anæmia gravis. 652. Blödning. 1577. Bronchopneumoni.
D:o	2	Ventrikelresektion Billroth I...	—	—	2	474. Influenza pneumoni. 1667. Myocardit.
D:o	1	Totalresektion av ventrikeln...	—	—	1	3128. Levermetastas. + Peritonit (Suturinsufficiens).
D:o inexistirp.	3	G. e. r. p.	3	—	—	
D:o D:o	1	G. e. r. p. + Gastrostomi	1	—	—	
D:o	1	G. e. a. a. + E. a.	1	—	—	
D:o	12	Provlaparotomi	—	10	2	1206. Pneumoni. 2526. Lungemboli.
Carcinoma ventr. perf.	1	Ventrikelresektion (Polya) + Gastrostomi	1	—	—	
D:o	1	Gastroraphi + Gastrostomi + Jejunostomi	1	—	—	
D:o	1	Gastroraphi. Gastrostomi. Omentplastik	1	—	—	
15. Jejunum, ileum och colon.						
Tbc. ileo-coecalis	2	Resektion av coecum och colon ascendens. Ileotransversostomi	1	—	1	539. Tbc. pulm.
Thrombosis arteriæ meseraicæ c. peritonit	1	Provlaparotomi	—	—	1	3465.
Embolia arteriæ meseraicæ ...	1	Resectio ilei et coli	—	—	1	1372. Uræmia.
Fistula coeci p. appendicitis op.	1	Slutning av fistel	1	—	—	
Fistula coeci p. appendicostomi	1	Appendektomi. Sutur	1	—	—	
Fistula intestini p. resectio coli	1	Resectio ilei	1	—	—	
Gangråna coeci c. peritonit ...	1	Framlägg. av coecum. Dränage ..	—	—	1	2878. Thrombosis art. meseraicæ.
Colitis phlegmonosa c. peritonitide	1	Laparotomi. Anus præternaturalis. Appendektomi	—	—	1	3149. Peritonit.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Invaginatio ilei	1	Tunntarmsresektion.....	1	—	—	
D:o coli	1	Desinvagination + Resectio coli.....	1	—	—	
Volvulus	1	Lysis	1	—	—	
D:o	1	Lysis + Enterostomi.....	1	—	—	
D:o	1	Laparotomi. Reposition. Gastrostomi. Enterostomi.....	1	—	—	
Ileus strangulat.	4	Adherenslösning	3	—	1	2345. Paralytisk ileus.
Ileus ex. ulcus ventr. op.	1	Laparotomi. Pyloroplastik. Gastro- et enteroraphi	—	—	1	3187. Bronchopneumoni.
Ruptura subcutan intest.	1	Enteroraphi + E. a. Senare tunntarmsfistel	—	—	1	3028. Peritonit.
Carcinoma coli c. ileo	4	Coecalfistel	1	—	3	990, 1800. Cachectico modo. 3017. Ej obd.
D:o	1	D:o + Senare tunntarmsfistel	—	—	1	77.
Carcinoma coli.....	2	Colonresektion + Coecostomi	1	—	1	381. Peritonit.
Carcinoma coeci	1	Resectio ileo-coecalis + Ileotransversostomi	1	—	—	
Carcinoma flex. sigmoid.	1	Resectio coli + Anus præternaturalis	—	—	1	1421. Bronchopneumoni.
Carcinoma flexuræ sigmoid. c. carcinosis peritonei.....	1	Provlaparotomi.....	—	1	—	
Diverticulum coli c. peritonit...	1	Laparotomi. Dränage.	—	—	1	2462. Peritonit.
Enterokystoma	1	Exstirpation + G. e. r. p. ...	—	—	1	2562. Pancreatitis ac. p. op.
Aktinomykosis coeci	1	Incision av abscess. Dränage	—	—	1	2786/26. Lungaktinomykos.
16. <i>Appendix vermiformis.</i>						
Appendicitis ac. vel subac. vel chron. et acut.....	76	Appendektomi. Sutur	76	—	—	
Appendicitis acuta gangrænosa	116	Appendektomi. Sutur	115	—	1	1004. Influenza pneumoni.
Appendicitis ac. gangr. c. perit. D:o	30	Appendektomi. Dränage	28	—	2	1488. Hjärnbl. 2388. Diabetes.
D:o	1	D:o + Sutur	1	—	—	
Appendicitis ac. gangr. perf. c. abscess.	25	Appendektomi. Dränage	22	—	3	7. Sepsis. 1274. Abscess. hepatis. 2659. Diabetes.
D:o	12	Incision. Dränage	12	—	—	
Appendicitis ac. gangr. perf. c. peritonit. lib. diff. purul. ...	33	Appendektomi. Dränage	23	—	10	52. 156, 1490, 1688, 1803, 3015 Peritonit. 1860, 2116, 2964 Bronchopneumoni. 2051 Subphrenisk abscess + Empyema pleuræ.
Appendicitis ac. gangr. perf. c. peritonit. lib. diff. purul.	1	Appendektomi. Gastrostomi. Dränage	1	—	—	
Appendicitis chron.....	22	Appendektomi. Sutur	22	—	—	
Vid laparotomi för andra åkom.	24	Appendektomi en passant.....	24	—	—	
17. <i>Bräck.</i>						
Hernia inguinalis (hos män)...	42	Radikaloperation enl. <i>Bassini</i>	42	—	—	
D:o ...	70	D:o enl. <i>Schultén</i>	69	—	1	1955. Bronchopneumoni.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Hernia inguinalis (hos män)...	33	Radikaloperation enl. <i>Girard</i>	32	—	1	2414. Cardiosclerosis.
D:o (hos kvinnor)	16	D:o	16	—	—	
D:o recid. (hos män)	3	D:o enl. <i>Bassini</i> el. <i>Schultén</i>	3	—	—	
D:o d:o (hos kvinnor)	2	Radikaloperation	2	—	—	3222. Cardioarteriosclerosis.
Hernia inguinalis incarc. (hos män)	13	Herniotomi. Radikaloperation enl. <i>Bassini</i> el. <i>Schultén</i> ..	12	—	1	
Hernia cruralis	9	Radikaloperation	9	—	—	
D:o incarcerata	7	Herniotomi. Radikalop.	7	—	—	2518. Pneumoni + cardiosclerosis.
D:o d:o c. gangräna intestini	1	Radikalop. + Tunntarmsresektion	—	—	1	
D:o	1	Radikalop. + Enterostomi	1	—	—	
D:o	2	D:o + intest. + E. a.	1	—	1	1674. Bronchopneumoni.
Hernia umbilicalis	5	D:o	5	—	—	1579. Diabetes.
D:o incarcerata	1	Herniotomi. Radikaloperation	1	—	—	
D:o d:o	1	D:o d:o + tunntarmsresektion + enterostomi	—	—	1	
Hernia linea alba	8	Radikaloperation	8	—	—	732. Degeneratio myocardii.
Hernia ventralis in cicatrice ...	12	D:o	12	—	—	
D:o incarc. + Ileus strangulat.	1	Herniotomi. Radikaloperation + Lysis	—	—	1	
Debilitas canalis inguinalis ...	6	<i>Bassini</i> -suturer	6	—	—	
18. Rectum och anus.						
Contractura ani	15	Dilatation forcée	15	—	—	2368. Sarcomatosis.
Fissura et contractura anii	6	D:o	6	—	—	
Abscessus ad anum	20	Incision. Dränage	20	—	—	
Fistula ani	3	Klyvning. Dränage	3	—	—	523. Paralytisk ileus, myocardit.
D:o	21	Excision. Sutur	21	—	—	
Tumores hæmorrhoidales	66	Dilatation forcée. Exstirpation	66	—	—	
Prolapsus ani	1	Excision	1	—	—	678, 1118. Cachectico modo.
Prolapsus recti	1	D:o m. diatermi	1	—	—	
D:o	1	Resectio recti + fri fascietransplantation	1	—	—	
Prolapsus mucosæ recti	2	Resectio mucosæ recti	2	—	—	3051. Bronchopneumoni + ileus paralyt.
Polypus recti	3	Exstirpation	3	—	—	
Sarcoma recti	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
D:o	1	Anus præternaturalis	—	—	1	523. Paralytisk ileus, myocardit.
Carcinoma recti	1	Exstirpatio recti	1	—	—	
D:o	2	Elektrokoagulation	2	—	—	
D:o	1	Abdomino-perineal amputation. Senare coecalfistel	—	—	1	678, 1118. Cachectico modo.
D:o	6	Anus præternaturalis	4	—	2	
D:o d:o	1	D:o + senare laparotomi för paralytisk ileus	—	—	1	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Carcinoma recti inexistirp. + pelveoperitonitis suppurat...	1	Laparotomi. Coecostomi. Dränage	—	—	1	2363. Peritonit.
Carcinoma recti c. ileo	1	Anus præternaturalis + Resectio recti. Senare coecostomi. Gastro- och enterotomi	—	—	1	240.
Stenosis anus præternaturalis ..	1	Vidgning	1	—	—	
19. Bukväggen och peritoneum.						
Ruptura traumat. mesenterii c. hæmorrhagia intraabdominal.	1	Laparotomi. Suture	1	—	—	
Ruptura aortæ p. arterioscleros. gravis c. hæmorrhagia retroet intraperitoneal.....	1	Provlaparotomi.....	—	—	1	931. Förblödning.
Torsio omentis.....	1	Laparotomi + Exstirpation av omentflik	1	—	—	
Cysta congen. abdom.	1	Exstirpation	1	—	—	
Abscessus tbc. abdom.	1	Punktion. Jodoformparaffin ...	1	—	—	
Peritonitis tbc.....	2	Laparotomi	2	—	—	
Tbc. peritonei c. ileo + Hernia ing. incarcerated	1	Laparotomi. Lysis. Herniotomi, coecostomi	—	—	1	1840. Tbc. pulm. et peritonit.
Abscessus fossæ Douglasi p. append. perf.	3	Proktotomi	3	—	—	
D:o d:o	1	Kolpotomi.....	1	—	—	
D:o p. ulcus ventr. perf.	2	Provlaparotomi.....	2	—	—	
Abscessus intraabdom.	2	Incision. Dränage	2	—	—	
D:o subphrenic. p. appendicitid.	1	Revbensresektion. Dränage ...	—	—	1	2051.
Ulcus röntgenologic. reg. abd.	1	Excision	1	—	—	
Adhæsiones intraperiton.....	1	Adherenslösnig + Gastrotomi	1	—	—	
Ascites	12	Laparocentes	12	—	—	
Carcinoma peritonei	1	Provlaparotomi.....	—	—	1	311.
Tumör i bukväggen	1	Excision m. diatermi	1	—	—	
Sarcom i d:o	1	D:o d:o	1	—	—	
Tumor abdominis	1	Provlaparotomi.....	—	1	—	
Tumor malign. abdom. c. ileo	1	Enterostomi.....	1	—	—	
Tumor malign. abdom.	1	Provlaparotomi.....	—	1	—	
Hæmatoma retroperitoneal. ...	1	D:o	1	—	—	
Sarcoma retroperitoneal.	1	D:o	—	—	1	1259.
D:o	1	Exstirpation	1	—	—	
D:o	1	Provlaparotomi. Senare enterostomi	—	—	1	269. Cachectico modo. Sarcoma pulm.
Tumor malign. retroperitoneal.	1	Provlaparotomi.....	—	1	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
20. Njurar och ureterer.						
Ren mobilis	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Hydronephrosis	2	Nephrektomi	2	—	—	
D:o infect.	1	Friläggning + ligatur av accessoriskt kärl	1	—	—	
Pyonephrosis	2	Nephrektomi	2	—	—	
Pyelonephritis chron.	1	D:o	1	—	—	
Perinephritis	1	Incision. Dränage	1	—	—	
Cysta renis rupta	1	Exstirp. av cysta	1	—	—	
Fistula ren. lumbal p. nephrolithotomiam	1	Revision. Dränage	1	—	—	
Nephrolithiasis	1	Nephrolitotomi	1	—	—	
Ureterolithiasis	3	Ureterolitotomi	3	—	—	
D:o + Hypernephrom.	1	D:o + Nephrektomi	1	—	—	
Tbc. renis	10	Nephrektomi	10	—	—	
Susp. tumor renis	1	Explorativ friläggning	1	—	—	
Hypernephroma	2	Nephrektomi	1	—	1	2658. Lungemboli.
D:o c. hæmaturia	1	Transfusio Sanguinis	—	—	1	1420. Cystopyelonephrit.
D:o c. hæmatoma retroperitoneal.	1	Provlaparotomi	—	—	1	2532. Lungmetastaser.
Hæmangioma pelvis ren.	1	Nephrektomi	1	—	—	
Myxolipoma pararenal	1	Exstirpation	1	—	—	
21. Urinblåsan.						
Lithiasis vesic. urinar.	3	Sectio alta. Extraktion	2	—	1	1629. Nephrolithiasis + pyelonephritis.
Papilloma vesic. urinar.	9	Endovesikal diatermi	9	—	—	
D:o	1	Sectio alta. Diatermi	1	—	—	
Tumor vesic. urinar.	1	Epicystostomi	1	—	—	
D:o	1	Endovesikal diatermi	1	—	—	
D:o	1	Sectio alta. Diatermi. Radium	1	—	—	
Carcinoma vesic. urinar.	1	Endovesikal diatermi	—	—	1	1956. Pyonephrosis.
D:o e peritonit.	1	Laparotomi. Dränage	—	—	1	1317. Peritonit.
Ruptura traumat. intraperitoneal. vesic. urinar.	1	Laparotomi. Sutur. Senare enterostomi	—	—	1	2683. Peritonit.
22. Prostata.						
Hypertrophia prostatae	4	Transvesikal prostatektomi	2	—	2	186, 942. Bronchopneumoni.
D:o	14	Epicystostomi	14	—	—	
Carcinoma prostatae	1	D:o	1	—	—	
23. Urinröret och penis.						
Phimosi	2	Dorsalsnitt	2	—	—	
D:o	7	Circumcision	7	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Paraphimosis	2	Dorsalsnitt. Reposition.....	2	—	—	
Polypus urethræ	1	Exstirpation	1	—	—	
Carcinoma penis.....	1	Amputatio penis + körtelutrymning	1	—	—	
Corpus alien. urethræ	1	Urethrotomi + Extraktion ...	1	—	—	
24. Testikel, bitestikel, sädessträng, sädesblåsa, scrotum.						
Retentio testis.....	2	Orchidopexi	2	—	—	
Senilitas	1	Vasektomi	1	—	—	
Gangræna testis	1	Ablatio testis	1	—	—	
Epididymitis tbc.....	3	Epididymektomi	3	—	—	
D:o	1	Ablatio testis	1	—	—	
D:o c. abscess.	1	Punktion	1	—	—	
D:o chron.	1	Provecision	1	—	—	
D:o sept.....	2	Incision, dränage.....	2	—	—	
Teratoma testis	1	Ablatio testis	1	—	—	
Varicocele.....	13	Exstirpation av vener	13	—	—	
Hydrocele testis	16	Operation enl. <i>Winckelmann</i> eller <i>v. Bergman</i>	16	—	—	
D:o	1	Punktion	1	—	—	
Hæmatocele	1	D:o	1	—	—	
Spermatocele	1	Exstirpation	1	—	—	
23. Kvinnliga genitalorganen.						
Salpingo-oophoritis ac. vel subac. vel chron.	1	Ensidig salpingektomi	1	—	—	
D:o	5	Ensidig salpingo-oophorektomi	5	—	—	
D:o	2	Dubbelsidig salpingektomi ...	2	—	—	
D:o	2	Dubbelsidig salpingektomi + Ensidig oophorektomi	2	—	—	
D:o	3	Dubbelsidig salpingo-oophorektomi.....	3	—	—	
Salpingitis ac.	8	Provlaparotomi. Appendektomi en passant	8	—	—	
Pyosalp. rupta	1	Laparotomi. Dränage	—	—	1	1176. Peritonit.
D:o	2	Ensidig salpingektomi. Dränage	—	—	2	2775, 3127. Peritonit.
Salpingitis tbc.	1	Ensidig salpingektomi	1	—	—	
D:o	1	Dubbelsidig salpingektomi ...	1	—	—	
Endometritis vel metropathia hæmorrhagica	12	Skrapning	12	—	—	
Graviditas tubaria rupta c. hæmorrhagia intraperitoneal....	1	Salpingo-oophorektomi	1	—	—	
D:o	9	Salpingektomi	9	—	—	
Susp. d:o	1	Provlaparotomi	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Abortus.....	3	Instrumental utrymning.....	3	—	—	
	1	Dilatatio cervicis uteri	1	—	—	
Polypus cervicis uteri	3	Exstirpation	3	—	—	
Myoma uteri	6	Supravaginal uterusamputation	6	—	—	
D:o	1	Supravaginal uterusamputation + Exstirpation av adnexer	1	—	—	
D:o	1	Abrasio	1	—	—	
D:o	1	Enukleation	1	—	—	
Myoma uteri torta	1	Exstirpation	1	—	—	
Sarcoma uteri	1	Totalexstirpation.....	—	—	1	1817. Lungemboli.
Carcinoma uteri	1	Provskrapning.....	1	—	—	
D:o cervicis uteri	1	Elektrokoagulation.....	1	—	—	
Kystoma ovarii	7	Exstirpation	6	—	1	453. Lungemboli.
D:o bilateral.	1	Dubbelsidig salpingo-oophorektomi	—	—	1	442. Nephrosis chron.
Kystoma ovarii torta	5	Exstirpation	5	—	—	
D:o rupta	1	Salpingo-oophorektomi	1	—	—	
D:o	3	Oophorektomi	3	—	—	
Tumor malign. ovarii c. ileo...	1	Coecostomi	—	—	1	2349. Marasmus senil.
Erosion å postiouteri.....	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Prolapsus uteri	1	Kolporraphia ant.	1	—	—	
D:o	1	D:o + perineoplastik ...	1	—	—	
D:o	1	D:o ant. et post. + kolpoperineoraphi + amputatio cervicis uteri	1	—	—	
Ulcus vulvæ.....	1	Excision, plastik.....	1	—	—	
Bartholinitis suppurat.	1	Incision.....	1	—	—	
Carcinoma vulvæ	2	Exstirpation med diatermi. Körtelutrymning	—	—	2	940, 2032. Carcinosis.
Melanosarcoma vulvæ	1	Elektrokoagulation.....	1	—	—	
26. <i>Pelvis.</i>						
Coxygodynî	1	Exstirp. av os coxygis	1	—	—	
Fistula reg. sacral.....	1	Excision	1	—	—	
Abscessus pelvis.....	2	Proktotomi	2	—	—	
Cysta sacralis	9	Exstirpation	9	—	—	
27. <i>Extremiteterna.</i>						
Digit. deformat.....	3	Exartikulation	3	—	—	
Digit. malleus	1	Resectio art. interphalang. Tenotomi	1	—	—	
Deformit. dig. man. p. fractur.	1	Resectio art. interphalang.....	1	—	—	
Deformat. anticrur p. fracturam	1	Osteotomi. Gips	1	—	—	
D:o	1	Amputatio anticrur.....	1	—	—	
Deformitas ped.	1	D:o	1	—	—	
Pes equinovalgus paralyt.....	1	D:o	1	—	—	
Exostosis calcanei	5	Bortmejsling av exostos	5	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Exostosis p. fract.	1	Bortmejsling + Korrektion. Gips	1	—	—	
Exostosis ped. p. fract. os calcanei.....	1	Amputatio anticrur	1	—	—	
Paresis n. paroneus p. traumat.	1	Sentransplantation	1	—	—	
Paresis n. radialis post traum.	1	Sentransplantation	1	—	—	
Cicatrix n. median. p. traumam	1	Resektion av n. median	1	—	—	
Paralysis n. radial. p. fracturam	2	Neurolysis	2	—	—	
	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Hallux valgus	12	Bortmejsling av exostos	12	—	—	
D:o	1	D:o + resektion av caput. os metatarsal 2—3	1	—	—	
D:o	9	Plastisk operation enl. <i>Silver</i>	9	—	—	
Contractura hallucis	1	Brissement forcée. Gips.....	1	—	—	
Contractura Dupuytreni.....	3	Exstirpation av palmaraponeuros	3	—	—	
Anchylrosis art. cubiti.....	1	Ledplastik	1	—	—	
Unguis incarnat	11	Radikalop. enl. <i>König</i>	11	—	—	
D:o infect.	2	Evulsio ung.	2	—	—	
Paronychium	1	D:o	1	—	—	
Clavus	1	Exstirpation	1	—	—	
D:o	3	Exart. av tå.....	3	—	—	
Pseudarthrosis p. fract.	2	Fri bentransplantation	2	—	—	
D:o	1	Friläggning + Gipsplombage	1	—	—	
Osteitis fibrosa	1	Uppmejsling + Gipsplombage	1	—	—	
Osteitis os metatarsal.	1	Exstirp. av metatarsalben	1	—	—	
Osteomyelitis sive osteitis ac. vel chron.	4	Uppmejsling + Utskrapning	4	—	—	
Osteomyelitis sive osteitis ac. vel chron.	1	Uppmejsling + Utskrapning + Gipsplombering	1	—	—	
Osteomyelitis chron. tibiæ ...	1	D:o + Fettplombage	1	—	—	
D:o fem. c. fistula	1	Klyvning, utskrapning	1	—	—	
D:o fem.	1	Sequestrotomi, fettplombage... ..	1	—	—	
Osteomyelitis chr. op.	4	D:o Suture	4	—	—	
Osteoarthritis sept. art. metacarpophalang.	1	Resectio art. metacarpophalang	1	—	—	
Osteit. digit.	8	Exartikulat. av finger el. tå... ..	8	—	—	
Synovitis	7	Punktion	7	—	—	
Bursitis ac. purul.	3	Incision	3	—	—	
Bursitis chron.	1	Exstirpation	1	—	—	
Hygroma bursæ præpatellar....	7	Exstirp. av præpatellarbursa... ..	7	—	—	
Arthritis suppurat. gen.	1	Incision. Dränage	—	—	1	1891. Sepsis.
Tenoschisis traumat.	2	Sensutur	2	—	—	
Tendovaginitis chron.....	1	Exstirp. av Senskida	1	—	—	
D:o tbc.....	2	D:o	2	—	—	
D:o ac. supp. flex. dig.....	6	Incision	5	—	1	3291. Trombosis + sepsis.
Tendovaginitis ac. supp. flex. dig.	1	Amputatio digit.	1	—	—	
Contractura p. d:o	1	Tendolysis + fri fascietransplantation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Tumor pedis	1	Exstirpation	1	—	—	
Osteitis tbc. dig. man.	1	Exartikulation av finger.....	1	—	—	
Coxitis tbc.	3	Korrektion. Gips	3	—	—	
Tbc. gen.	1	Resectio art. gen.	1	—	—	
D:o	3	Provexcision fr. kapsel	3	—	—	
Susp. d:o	2	D:o	2	—	—	
Synovitis tbc. gen.	2	Punktion	2	—	—	
Fistula reg. gen.	1	Excision	1	—	—	
Tbc. os metacarpal.....	1	Utskrapning av benhärd	1	—	—	
D:o	1	Exartikulation av metacarpalben	1	—	—	
Osteitis tbc. trochant maj.	1	Uppmejsling	1	—	—	
D:o	1	Sequestrotomi	1	—	—	
Contractura p. cox. tbc.	1	Korrektion. Gips	1	—	—	
D:o	1	Osteotomi. Korrektion. Gips	1	—	—	
D:o p. cox. sept.	1	Korrektion. Gips	1	—	—	
D:o	1	Osteotomi. Korrektion. Gips	1	—	—	
Lymphoma tbc.	2	Exstirpation	2	—	—	
Abscessus tbc.	1	Punktion	1	—	—	
Lymphoma inguinal.	1	Provexcision	1	—	—	
Carcinoma lymphogl.	2	Exstirpation	2	—	—	
Melanosarcoma lymphogland.	2	D:o	2	—	—	
Metatarsalgi	1	Resectio capituli os metatarsal	1	—	—	
Varices	1	Hög ligatur och exstirp. enl. <i>Trendelenburg-Madelung</i> ..	1	—	—	
Ulcus Varicos	1	Excision. Suture	1	—	—	
D:o	1	Transplantation enl. <i>Thiersch</i>	1	—	—	
Gangräna dig. ped.	2	Amputation av tå	2	—	—	
D:o Senilis dig. ped.	1	Exartikulation av tå	1	—	—	
Gangräna senil.	2	Lärbensamputation	1	—	1	31. Septicæmia.
D:o	1	Underbensamputation.....	—	—	1	2924. Cardioarteriosclerosis.
Gangräna diabet.	4	Lärbensamputation	1	—	3	426, 730. Diabetes.
D:o	1	Underbensamputation.....	—	—	1	2596. Lungemboli.
D:o	1	Exartikulation av tå	1	—	—	2881. Myocardit.
Luxatio coxæ cong.	1	Osteotomi. Gips	1	—	—	
Luxatio humeri	2	Repositron	2	—	—	
D:o d:o inveterata	2	Blodig reposition.....	2	—	—	
Laceratio man.	1	Amputatio antibrachii... ..	1	—	—	
D:o	4	Exartikulation av finger	4	—	—	
D:o	4	Hudplastik	4	—	—	
D:o	1	Op. enl. <i>Klopp</i>	1	—	—	
Laceratio digit.	2	Plastisk operation	2	—	—	
D:o antibrachi	1	Sen- och nervsutur.....	1	—	—	
D:o anticur.	1	Amputatio anticur	—	—	1	1340. Pneumonia.
Laceratio ped.	1	Amputatio anticur	1	—	—	
Dålig amputationsstump.....	2	Reamputation	2	—	—	
Vulnus incis volæ man.	1	Sen- och nervsutur.....	1	—	—	
Embolia art. fem.	1	Amputatio femoris	—	—	1	1344. V. o. c.
Ganglion	1	Exstirpation	1	—	—	
Luxatio capituli radii inveterata	1	Exstirp. av radiushuvud.....	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Luxatio cubiti inveterata	1	Blodig reposition.....	1	—	—	
Luxatio antibrachii	1	Reposition. Gips	1	—	—	
Ruptura m. quadriceps fem....	1	Sutur. Gips.....	1	—	—	
Ruptura caput. leng. m. biceps brachii	1	Sutur	1	—	—	
Hæmatoma anticurur.	1	Utrymning	1	—	—	
D:o	1	Punktion	1	—	—	
Læsio traumat. menisc gen. ...	1	Reposition. Gips	1	—	—	
D:o	3	Exstirp. av menisk	3	—	—	
Susp. D:o	1	Provincision	1	—	—	
Hæmarthrosis gen.	9	Arthropunktion	9	—	—	
Osteocondritis dissecans gen.	2	Arthrotomi. Exstirp.	2	—	—	
Condromalacia patellæ	1	D:o Excision. Gips... ..	1	—	—	
Corpus lib. gen.	5	D:o Extraktion	5	—	—	
Susp. corp. lib. art. humero- scapular	1	D:o	1	—	—	
Corpus alien. extrem.	3	Extraktion	3	—	—	
Paresis m. quadriceps fem. ...	1	Sentransplantation	1	—	—	
Hæmatoma reg. coxæ	1	Punktion	1	—	—	
Fractura claviculæ	1	Osteosyntes	1	—	—	
D:o humeri	1	D:o Gips.....	1	—	—	
D:o d:o	10	Trådextension	10	—	—	
D:o d:o	1	Extension enl. <i>Schmerz</i>	1	—	—	
Fractura colli humeri	2	Reposition. Gips	2	—	—	
D:o	3	Blodig reposition. Gips	3	—	—	
Fract. epicond. humeri	1	Osteosyntes	1	—	—	
D:o	1	Extraktion	1	—	—	
Fractura inveterata condyl. lat. humeri	1	Exstirp. av condyl.	1	—	—	
Fractura intraartic. cubiti	1	D:o av benfragment	1	—	—	
D:o olecrani	5	Osteosyntes. Gips	5	—	—	
D:o radii	3	Reposition. Gips	3	—	—	
D:o d:o	1	Blodig reposition.....	1	—	—	
D:o d:o	1	Osteosyntes. Gips.....	1	—	—	
D:o ulnæ	1	D:o	1	—	—	
D:o antibrachii	1	Osteosyntes radii	1	—	—	
D:o d:o	1	Reposition. Gips	1	—	—	
D:o d:o	1	Extension enl. <i>Schmerz</i>	1	—	—	
D:o d:o complicata	1	Osteosyntes. Gips	1	—	—	
D:o femoris	7	Extension enl. <i>Schmerz</i>	7	—	—	
D:o d:o	1	Reposition. Gips	1	—	—	
D:o d:o	2	Blodig reposition. Gips.....	2	—	—	
D:o intraart.	1	Reposition. Gips	1	—	—	
D:o colli fem.	21	D:o	20	—	1	1636. Bronchopneumoni. Tbc. pulm.
D:o patellæ	6	Osteosyntes. Gips	6	—	—	
D:o tuberositas tibiæ	2	D:o	2	—	—	
Fract. anticurur.	40	Reposition. Gips	38	—	2	3231. Bronchopneumoni. 1831. Lungemboli.
D:o	8	Osteosyntes. Gips.....	7	—	1	1411. Lungemboli.
D:o	9	Trådextension	9	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Fract. anticurur.....	1	Extension enl. <i>Block</i>	1	—	—	
D:o	8	D:o enl. <i>Schmerz</i>	8	—	—	
D:o inveterata.....	1	Amputatio anticurur.....	1	—	—	
Fract. anticurur. compl.	6	Reposition. Sutur. Gips.....	6	—	—	
D:o	1	Trådexension.....	1	—	—	
D:o	3	Osteosyntes. Gips.....	3	—	—	
D:o	1	Amputatio anticurur.....	1	—	—	
Fract. compl.	1	Exartikulation.....	1	—	—	
Fract. os sesamoid. ped.	1	Exstirp. av Sesamben.....	1	—	—	
Fract. calcanei.....	1	Blodig reposition.....	—	—	1	598. Blodig reposition.
Corpus alien. extremit. p. frac- tur op.	7	Extraktion av suturmaterial ...	7	—	—	
Defectus cutis.....	8	Plastik enl. <i>Thiersch</i>	8	—	—	
Tbc. cutis.....	1	Excision.....	1	—	—	
Carcinoma gl. inguinal.....	1	Exstirp. m. diatermi.....	1	—	—	
Sarcoma dig. man.....	1	Exartikulation.....	1	—	—	
D:o dig. ped.....	1	D:o.....	1	—	—	
Tumor malign. dig. ped.	1	Provexcision. Senare exart. av tår m. diatermi.....	1	—	—	
Carcinoma cutis.....	3	Elektrokoagulation.....	3	—	—	
D:o.....	3	Exstirp. m. diatermi.....	3	—	—	
Tumor anticurur.....	1	Exstirpation.....	1	—	—	
 <i>28. Småoperationer.</i>						
Vulnera.....	6	Sutur.....	6	—	—	
Phlegmone, abscess, lymphan- git, lymphadenit, panaritium, furunculus etc.....	92	Incisioner m. m.....	91	—	1	3424. Septicopyæmia.
Hämangioma.....	2	Exstirpation.....	2	—	—	
Angiofibroma.....	2	Provexcision.....	2	—	—	
D:o.....	1	Exstirpation.....	1	—	—	
Fibroma.....	3	D:o.....	3	—	—	
Lipoma.....	7	D:o.....	7	—	—	
Atheroma.....	1	D:o.....	1	—	—	
Sarcoma.....	1	D:o m. diatermi.....	1	—	—	
Cysta dermoides.....	1	D:o.....	1	—	—	
 <i>Sjukliga tillstånd, för vilka blodtransfusion företagits.</i>						
Anæmia perniciosa.....	9	Transfusio sanguinis.....	9	—	—	
Sekundär anæmi (ej opererade fall).....	22	D:o.....	21	—	1	2356. Ca coli c. metastat.
Pågående blödning*).....	41	D:o.....	40	—	1	1494. Ulcus ventriculi.
Sepsis.....	8	D:o.....	8	—	—	
Cholæmi.....	2	D:o.....	2	—	—	
Svaghetsstillstånd före eller efter operativa ingrepp.....	26	D:o.....	26	—	—	
Uræmia.....	1	D:o.....	1	—	—	
Kolosförgiftning.....	1	D:o.....	1	—	—	

*) 6 pat. 2 transfusioner. 1 pat. 3 transfusioner.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhuset för år 1927 angående
operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
II.		
Corpus alien. corneæ	1	Extraktion.
Atheroma palp. oculi	2	Exstirpation.
Vulnus contus. palp. oculi	1	Sutur.
V.		
Cysta radic. dent.....	6	Exstirpation.
Periostit. alveol. supp.....	149	Incision ev. extraktion.
Caries vel atrophia dent.	292	Tandextraktion.
Epulis	1	Exstirpation.
»	2	Bränning med diatermi.
Granuloma dent.	2	Exstirpation.
Käkcyta	4	»
Cysta labii	2	»
Granuloma linguae	1	Excision.
Angioma »	2	»
Granulationstumör linguae	1	»
Tumör palati	1	Provexcision.
Cancer gingiv. mandib.	1	»
Osteit. submaxillæ	2	Utskrapning.
Fistula reg. submaxillæ	2	Bortmejsling av tandanlag.
Luxatio mandib.	4	Reposition.
Fraktura »	1	Fixation.
» nasi	1	Reposition.
»	2	Exstirpation av benbit. Repos.
Actinomycosis	1	Incision.
Hämorrhagia p. extrakt. dent.	23	Tamponad eller sutur.
Ranula.....	3	Exstirpation.
Neuralgia n. trigemini	4	Alcoholinjektion.
VI.		
Fistula colli tbc.	3	Utskrapning.
Abscess. » »	6	Incision.
» » »	7	Punktion.
Lymphoma colli tbc.	27	Incision och utskrapning.
» » »	2	Exstirpation.
» » »	5	Punktion.
» » »	1	Provexcision.
IX.		
Mastit. ac. suppur.....	16	Incision.
Tumör mammæ.....	6	Exstirpation.
Adenofibroma mammæ	9	»
Cancer mammæ	2	»
» »	2	Provexcision.

Sjukdom	Antal fall	Operation
XVIII.		
Tumor hämorrhoidal.	2	Exstirpation.
Contractura et fissura ani	8	Dilatation forcée.
Abscess. ad anum	20	Incision.
Cysta sacralis infect.	2	»
» »	1	Exstirpation.
XXIV.		
Phimosis	2	Circumsicio.
»	1	Dorsalsnitt.
Paraphimosis	1	Reposition.
Hydrocele	5	Punktion.
Spermatocele	1	»
Stricture urethræ	1	Blåsfistel.
» »	1	Uppklippning.
XXV.		
Bartholinitis	4	Incision.
XXVII.		
Periostit. vel osteit. vel osteoarthritis. digit.	15	Incision, utskrapning.
Osteochondrit. tbc.	1	Exstirpation.
Tendovaginit. digit.	7	Incision.
» »	3	Skena.
Digit. deformat.	1	Exartikulation.
Contractura digit.	1	»
» »	2	Exstirpation.
Hidroadenit. suppur.	50	Incision.
Bursitis ac. purul.	12	»
» » »	15	Punktion.
» »	2	Exstirpation.
» chron.	7	»
Hygroma bursæ	1	»
» »	1	Punktion.
Hämarthrosis bursæ	8	»
Clavus	36	Exstirpation.
» infect.	20	Incision.
» »	2	Amputation av tå.
Unguis incarnat.	12	Könings operation.
» »	1	Kilexcision.
Paronychium	30	Evulsio vel trepanatio unguis.
»	52	Incision.
Onychogryphosis	4	Evulsio unguis.
Laceratio digit.	49	Amputation el. exartikulation.
» »	69	Evulsio unguis.
» »	22	Thierschning.
» »	9	Plastik.
Luxatio humeri	45	Reposition.
» cubiti	18	»
» digiti	10	»
» »	1	Amputation.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Distorsio radii	1	Gips.
Distorsio digiti	1	Spjåla.
» gen.	9	»
» »	1	Gips.
» talo-crural.	1	»
Meniskskada	3	Skena.
»	2	Gips.
Fraktura claviculari	15	Fixation.
» humeri	6	Reposition. Fixation.
» radii	63	» Spjåla.
» »	53	» Gips.
» ulnæ	2	» Spjåla.
» antibrachii	6	»
» »	6	» Gips.
» compl. digit.	12	»
» » »	1	Osteosyntes.
» » »	1	Extension.
» » »	1	Amputation.
» digit.	23	Fixation.
» anticruris	21	Gips.
» »	2	Skena.
» calcanei	1	Gips.
» talo-crural.	2	»
» vel luxatio metacarp.	20	Reposition. Spjåla.
» » » »	3	» Gips.
Synovit. traumat.	5	Artropunktion.
Hydrops gen.	3	Skena eller gips.
Tenoschisis	42	Tenoraf.
Hæmatoma subung.	24	Evulsio vel trepanatio.
» subcut.	20	Tömning.
Ganglion	13	Exstirpation.
»	1	Punktion.
Exostosis	2	Bortmejsling.
Brusten varix	2	Underbindning.
Varices	194	Chinininjektion.
Tbc. carpi	2	Gips.
» gen.	1	Punktion.
» infrapat.	1	Excision.
Lymphoma tbc. inguin.	1	Punktion.
XXVIII.		
Abscess., lymphadenit., lymphangit., panarit., furuncul., carbuncul., vulnæ etc.	1189	Incision m. m.
Vulnæ	1004	Sutur.
Corpora alienum	140	Extraktion.
Atheroma cutis	108	Exstirpation.
» » infect.	52	Incision.
Cysta dermoid.	4	Exstirpation.
Verruæ	34	»
»	2	Bränning.
Fibroma	17	Exstirpation.
Lipoma	18	»
Angioma	7	»
Fibrolipom	1	»

Sjukdom	Antal fall	Operation
Neurofibrom	2	Exstirpation.
Papilloma	1	»
Granuloma	3	»
Hornsvulst	1	»
Nævus.....	2	»
Keloid.....	1	»
Cysta	1	»
» p. traumat.	1	»
Ulcus chron.	1	»
Tatueringsmärke	1	»
Tumor utan P. A. D.	3	»
Chondroma digit.	1	Amputation.
Olycksfall i arbete	2233	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1927 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	43	12	55	—	1	54
Kontusion (<i>Contusio</i>)	44	11	55	—	—	55
Inträngd främmande kropp	12	1	13	—	4	9
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	18	4	22	1	5	16
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>).....	24	5	29	—	5	24
Utgjutning i led(<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>).....	6	7	13	—	—	13
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	194	84	278	13	54	211
» komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	16	1	17	—	1	16
Avskärning av muskel, sena, nerv	2	1	3	—	—	3
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>)	1—2 fingrar	2	—	2	—	2
	3—5 fingrar, hand... ..	5	—	5	—	5
	Arm	1	1	2	—	2
	Tår eller fot	3	—	3	—	3
Förbränning (<i>Combustio</i>) ...	Fingrar, hand.....	1	2	3	—	1
	Ansikte	1	1	2	1	—
	Andra kroppsdelar... ..	7	6	13	—	—
Skada å magsäck eller tarm (<i>Vulnus perforans, Ruptura</i>)	1	—	1	—	—	1
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa.....	5	—	5	2	1	2
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	47	8	55	2	1	52
Brott å hjärnskålens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	8	2	10	—	1	9
Ruptur av urethra	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	441	146	587	19	86	482

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	3	11	14	—	5	9
Vid hanterandet av yxa	1	—	1	—	—	1
Vid » » kniv	1	—	1	—	—	1
Vid jord-, sten- och glasindustri.....	4	—	4	—	1	3
trävaruindustri:						
cirkelsåg	5	—	5	—	4	1
andra maskinella anordningar.....	1	—	1	—	1	—
metall- och maskinindustri:						
elektriska motorer och ledningar	1	—	1	—	1	—
andra maskinella anordningar.....	12	—	12	1	4	7
varv- och skeppsbyggeri:						
ångmaskiner och transmissioner.....	1	—	1	—	—	1
hissar, lyftkranar etc.....	15	—	15	—	3	12
Vid grafisk industri	1	—	1	—	1	—
kemisk-teknisk- och belysningsindustri.....	1	—	1	—	—	1
andra industrier	5	—	5	—	—	5
Genom slag, stöt eller bett av djur.....	17	1	18	—	—	18
» beröring med hett vatten, ånga	3	7	10	1	1	8
» » » syror eller alkalier.....	5	—	5	—	—	5
» förgiftning	1	2	3	—	—	3
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:						
vid jordbruksarbete	3	—	3	—	—	3
» byggnadsarbete	14	—	14	—	2	12
i gruvor	1	—	1	—	—	1
inom andra industrier	63	6	69	3	7	59
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	19	1	20	—	3	17
På- eller överkörning, <i>under arbete</i> (jfr under B):						
av järnvägsvagn	6	—	6	—	—	6
» motorfordon	11	1	12	1	1	10
» annat fordon	4	—	4	—	—	4
Vid körning:						
av motorfordon	7	—	7	—	—	7
» annat fordon	5	—	5	—	—	5
Vid lossning och lastning av gods o. d.....	16	1	17	—	—	17
» militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår.....	15	—	15	1	2	12
» sjöfart	11	—	11	1	2	8
» arbete inom sjukvård	—	2	2	—	—	2
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under resa på järnväg	1	—	1	—	—	1
» » med spårvagn	4	2	6	—	2	4
» » » fartyg, motorbåt	3	—	3	—	1	2
» » » motorfordon	17	4	21	—	2	19
» » » annat fordon	5	2	7	—	—	7
Genom på- eller överkörning av järnvägsvagn ...	2	—	2	—	—	2
» » » » » spårvagn	2	2	4	—	2	2
Transport	286	42	328	8	45	275

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	286	42	328	8	45	275
Genom på- eller överkörning av motorfordon ...	36	7	43	1	7	35
» » » » » annat fordon ...	8	5	13	—	—	13
Vid sport och gymnastik:						
gymnastik	2	—	2	—	—	2
jakt, annan skada	1	—	1	—	—	1
åkning med motorfordon, velociped	5	—	5	—	—	5
skridskoåkning o. d.	3	1	4	—	—	4
skidåkning	1	1	2	—	—	2
lek.....	20	—	20	—	—	20
Vid slagsmål och överfall	9	1	10	—	—	10
Under rusets inflytande	22	1	23	—	—	23
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.).....	2	6	8	1	4	3
Fall, halkning	52	67	119	8	31	80
Nedstörtande föremål, ras	1	2	3	—	—	3
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål.....	2	1	3	—	1	2
<i>C. Självmordsförsök.</i>						
Med skärande vapen.....	1	1	2	—	—	2
» skjutvapen	—	1	1	—	—	1
Summa för grupp II	451	136	587	18	88	481

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *medicinska* avdelning
för år 1927 angående för skador och förgiftningar intagna, med hän-
syn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvar- stående men	över- gående men
I. Skadans natur.						
Förgiftning med alkohol	8	—	8	—	—	8
» » metylalkohol	1	—	1	—	—	1
» » antipyrin, veronal, trional, chloral » kolos	—	2	2	1	—	1
» » lysgas	3	2	5	—	—	5
» » andra syror eller alkalier.....	3	2	5	—	—	5
Andra förgiftningar.....	—	1	1	1	—	—
Hängning	7	2	9	—	—	9
Drunkning	1	—	1	—	—	1
Drunkning	2	—	2	—	—	2
Summa för grupp I	25	9	34	2	—	32
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Genom förgiftning med koloxid	3	—	3	—	—	3
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under rusets inflytande.....	9	—	9	—	—	9
Förtärt gift av misstag	7	1	8	—	—	8
Olycksfall under sömnen (lysgas, koloxid)	1	2	3	—	—	3
C. Självmodsförsök.						
Med hängning, kvävning	1	—	1	—	—	1
» dränkning	1	—	1	—	—	1
» förgiftning med lysgas	2	2	4	—	—	4
» » » veronal	—	2	2	1	—	1
» » » kromsyra	—	1	1	1	—	—
» » » övriga gifter	1	1	2	—	—	2
Summa för grupp II	25	9	34	2	—	32

Årsberättelse från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets
tuberkulosavdelning för år 1927.

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter
 med tuberkulos.

	Män	Kv.	Summa
15—20 år	16	13	29
20—25 »	20	37	57
25—30 »	22	27	49
30—35 »	17	15	32
35—40 »	12	6	18
40—45 »	6	6	12
45—50 »	6	3	9
50—60 »	3	3	6
över 70 »	1	1	2
Summa	103	111	214

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			Sjukdom	III. Utan tydliga symptom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) Antal patienter	103	111	214				
b) Sjukdomsfall.				b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum	103	111	214	Gangräna pulmonum.....	1	—	1
» laryngis	4	7	11	Lymfgranulomatosis	1	—	1
» cerebri. Mening. tbc. ...	2	—	2	Diabetes mellitus	1	—	1
» ossium et articularum ...	—	1	1	Ulcus ventriculi c. hämatemesa	1	—	1
» lymphoglandularum	1	—	1	Bronchitis chronica.....	—	1	1
» urogenitalis	2	—	2	Asthma bronchiale	2	—	2
» intestini	5	9	14	Hämorrhagia post tonsillect....	—	1	1
» peritonei	1	2	3	Lymfosarcoma	1	—	1
Därav: Tbc. miliaris ac.....	2	—	2				
Komplikationer.							
Influenta epidemica	1	2	3	Pleuritis exsudativa.....	12	17	29
Embolia cerebri	—	1	1	Stomatitis catarrhalis	1	—	1
Psyko-neurosis	—	1	1	Gastritis chron. (achylia)	2	4	6
Vitium org. cordis	1	—	1	Dyspepsia nervosa	1	—	1
Thrombosis	—	2	2	Appendicitis acuta	1	1	2
Bronchitis	—	1	1	Abscessus ad anum	1	1	2
Asthma bronchiale	2	3	5	Cystopyelitis chron.	—	1	1
Bronchopneumonia	—	1	1	Cystitis acuta	—	1	1
Emfysema pulmonum.....	2	—	2	Nephrosis	2	3	5
Hämoptysis	57	42	99	Glomerulo-nefritis	—	2	2
Pneumothorax spontan.....	2	—	2	Polyarthrits rheumat. ac.	—	2	2
Pyopneumothorax	1	—	1	Otitis med. acuta	1	—	1

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	Män	Kvinnor
Tuberculosis pulmonum.....	16	10
» Mil. ac.....	2	—
» Lymfgranulomatosis.....	1	—
» Lymfosarcom.....	1	—
Summa	20	10

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (inkl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) Lungtuberkulos, st. I ...	23	39	62	23	38	61	—	1	1	—	—	—	—	—	—
st. II ...	19	21	40	18	21	39	1	—	1	—	—	—	—	—	—
st. III...	61	51	112	35	32	67	5	9	14	2	—	2	19	10	29
Summa	103	111	214	76	91	167	6	10	16	2	—	2	19	10	29

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal fall
Tbc. pulmonum.....	56	Pneumothorax artefic.....	455
Pleuritis exsudation.....	8	Thoracocentes och uttappning.....	10

Årsberättelse för år 1927 från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar.

Under året vårdades å avdelningen 949 inskrivna patienter. Å dessa ha utförts 1,465 operationer. Därvid ha conchotomier och tonsillectomier, vilka oftast utförts dubbelsidigt i samma séance, upptagits som ett nummer för varje patient. Ett flertal mindre ingrepp, såsom lumbalpunktioner, incisioner av halsbölder och furunklar, paracenteser och käkpunktioner ha ej antecknats.

Av inskrivna patienter ha 13 avlidit. Antalet registrerade polikliniska besök å avdelningen uppgick till 12,513. Av dessa äro 3,670 första besök och 8,843 återbesök. Å ej intagna patienter ha utförts 1,481 registrerade operativa ingrepp.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar för år 1927 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IV.				
Septichæmia	4	2	—	—
Erysipelas	7	8	—	1
Scarlatina	1	5	—	—
Diphtheria.....	1	—	—	—
Influenza epidemica.....	6	3	2	—
Febris typhoides	1	—	—	—
Encephalitis lethargica.....	1	—	—	—
Tuberculosis — summa fall	9	11	—	—
» pulmonum	9	7	—	—
» laryngis	6	5	—	—
» cavi nasi.....	—	1	—	—
» lymphoglandular.....	—	2	—	—
» lymphogland. colli e. abscess. retropharyngis...	—	1	—	—
Syphilis	2	—	—	—
» nasi	—	1	—	—
» laryngis	—	2	—	—
V.				
Anæmia	—	3	—	—
VII.				
Diabetes mellitus	3	1	—	—
VIII.				
Paresis nervi facialis	1	1	—	—
Paralysis nervi recurrentis	—	2	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Syngomyelia	1	—	—	—
Neurastenia	—	4	—	—
Epilepsia.....	1	—	—	—
IX.				
Psychosis	—	1	—	—
Dementia præcox	1	—	—	—
Dipsomania.....	1	—	—	—
X.				
Endocarditis acuta	—	1	—	—
Vitium organic. cordis.....	4	3	—	—
Myocarditis chron.	—	2	—	—
XI.				
Carbunculus vestib. nasi c. thrombophlebit. ven. facial et sin. cavernos. et c. septicopyæmia et c. meningit. acuta purul.	1	—	1	—
Epistaxis.....	14	13	—	—
Laceratio nasi ext.	1	—	—	—
Fractura ossis nasal.....	4	1	—	—
Deviatio vel luxatio septi nasi	120	74	—	—
Abscessus septi nasi	3	—	—	—
Atresia choanalis congenita	—	1	—	—
Synechia intra-nasal	2	—	—	—
Rhinolithiasis	1	—	—	—
Rhinit. chron. simplex.....	1	—	—	—
Rhinit. chron. hyperplastica	69	59	—	—
Rhinit. chron. atrophica	—	3	—	—
Sinuit. max. acuta	7	21	—	—
» » chron.	23	29	—	—
» frontal. acuta.....	11	7	—	—
» » » c. complicat. orbitæ	—	4	—	—
» » » chron.	6	7	—	—
» » » c. abscessu subperiostal.....	1	—	—	—
» » » c. osteit. oss. frontal et pachymeningit. ext.	1	—	—	—
Ethmoidit. acuta	4	5	—	—
» » c. complicat. orbitæ]	1	1	—	—
» chron.	36	24	—	—
Sinuit. sphenoid. acuta.....	3	4	—	—
» » chron.	14	5	—	—
Pansinuit. acuta.....	2	5	—	—
» » c. complicat. orbitæ	—	2	—	—
» » » et c. meningit. acuta serosa	1	—	—	—
» » c. abscess. subperiostal et c. meningit. acuta purulenta et c. septicopyæmia	1	—	1	—
Pansinuit. chron.	82	53	—	—
» » c. complicat. orbitæ	6	1	—	—
» » c. meningit. acuta purulenta.....	1	—	1	—
Laryngit. acuta	1	1	—	—
» chron.	2	1	—	—
Oedema laryngis	1	2	—	—
Perichondrit. cartilag. laryng.	—	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Bronchit. acuta	1	3	—	—
» chron.	—	1	—	—
Bronchiectasiæ	1	—	—	—
Asthma bronchiale	9	3	—	—
Bronchopneumonia acuta	3	2	—	—
Pneumonia acuta crouposa	1	—	—	—
Pleurit. exsudat.	1	—	—	—
Empyema pleuræ	1	—	—	—
XII.				
Periostit. alveolaris	4	1	—	—
Cystis radices dent.	5	3	—	—
» » » c. perforato palati duri	—	1	—	—
» follicularis	2	—	—	—
Granuloma radices dent.	1	—	—	—
Glossitis acuta c. abscessu	1	—	—	—
Tonsillit. acuta	19	23	—	—
» chron.	90	98	—	—
Hypertrophia tonsill.	19	18	—	—
Peritonsillit. acuta	17	22	—	—
» » c. oedema laryngis	1	1	—	—
» » c. septichæmia	—	1	—	1
Hæmorrhagia post tonsillectomiam	1	11	—	—
Pharyngit. acuta	—	1	—	—
» chron.	5	3	—	—
Vegetat. adenoid.	62	68	—	—
Hæmorrhagia post abrasionem	—	1	—	—
Corpus alien. pharyngis	—	1	—	—
Lutskada i mun och svalg	—	1	—	—
Diverticulum oesophagi	—	2	—	—
Stenosis oesophagi	1	—	—	—
Oesophagospasm	—	1	—	—
Corpus alien. oesophagi	7	7	—	—
Suspicio corp. alien. oesophagi	3	4	—	—
XIII.				
Nephritis acuta	6	4	—	—
» chron.	2	2	—	—
XV.				
Polyarthrit. rheumat. acuta	3	4	—	—
» » chron.	2	2	—	—
XVII.				
Syndroma Menièri	3	2	—	—
Absolut dövhet	—	1	—	—
Nervös hörselnedsättning	1	—	—	—
Kombinerad hörselnedsättning	3	1	—	—
Neuritis nervi acustic.	2	—	—	—
Neurolabyrinthitis luetica	—	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Commotio labyrinthi	1	—	—	—
Otosclerosis	3	5	—	—
Salpingo-tympanitis acuta	9	6	—	—
Salpingo-tympanitis chron.	12	12	—	—
Otitis externa	8	5	—	—
Otitis media acuta simplex	1	2	—	—
» » » perforativa	42	56	—	—
» » » c. mastoidit.	27	21	—	—
» » » » » et c. abscess. epidural	1	—	—	—
» » » c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid.	—	3	—	—
» » » c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid. et bulb. ven. jugular.	2	—	—	—
» » » c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid. et c. septicopyæmia	—	1	—	1
» » » c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid. et bulb. ven. jugular. et c. septicopyæmia	2	—	1	—
» » » c. mastoidit. et c. meningit. acuta purulenta	2	1	2	—
» » » c. mastoidit. et c. labyrinthit. serosa ...	1	2	—	—
» » » c. mastoidit. et c. labyrinthit. acuta purulenta et c. meningit. acuta purulenta ...	—	1	—	1
» » » c. mastoidit. et c. pares n. facial.	1	—	—	—
» » » chron. purulenta c. osteit. s. polyp.	35	52	—	—
» » » cholesteatomatosa	5	3	—	—
» » » c. abscessu subperiostal	—	1	—	—
» » » cholesteatomatosa c. thrombophlebit. sin. sigmoid. et transvers. et bulb. ven. jugular.	—	1	—	—
» » » cholesteatomatosa c. fistul. labyrinthi ...	4	—	—	—
» » » c. labyrinthit. serosa	—	1	—	—
» » » » » acuta purulenta	1	—	—	—
XVIII.				
Dacryostenosis s. dacryocystitis chron.	2	4	—	—
Dacryocystitis phlegmonosa	—	1	—	—
Phlegmone subcutan. palpebrærum	1	—	—	—
Conjunctivitis acuta	—	1	—	—
Keratitis phlyctenulosa	—	1	—	—
Neuritis n. optici	1	—	—	—
Amaurosis post ablation. retinae bilat.	—	1	—	—
XIX.				
Osteoma sin. frontal.	1	—	—	—
Endothelioma lymphangiomatos. oss. maxill. et ethmoid. et orbitæ	—	1	—	—
Papilloma laryngis	—	1	—	—
Hæmangioma palati moll. et pharyngis	1	—	—	—
Angiofibroma epipharyngis	1	—	—	—
Sarcoma tonsillæ	1	—	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Cancer — summa fall.....	7	9	1	—
» auris	1	—	—	—
» septi nasi	2	—	—	—
» oss. maxill.	1	1	—	—
» laryngis.....	—	4	—	—
» epipharyngis et baseos cranii penetrans.....	1	—	1	—
» mesopharyngis.....	—	1	—	—
» hypopharyngis.....	—	1	—	—
» oesophagi.....	1	2	—	—
» mediastini c. stenosis tracheæ et vasorum	1	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>Öronsjukdomar med komplikationer.</i>						
Otit. med. acut. c. mastoidit...	38	Uppmäjsling	37	—	1	}135. Meningit. ac. purulenta. }Bronchopneumonia.
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigm.	5	Uppmäjsling + Sinusoperation	4	—	1	
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugul. int. op.	1	Underbindning av ven. jugular. int.	1	—	—	
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugul. int. et c. septicopyæmia op.	1	Sinusoperation + underbindning av ven. jugular. int....	—	—	—	Kvarligger.
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigm. et bulb. ven. jugular. int. et c. septicopyæmia ...	2	Uppmäjsling + sinusoperation + underbindning av ven. jugular. int.	—	—	2	366. 163.
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. labyrinthit. acut. purulenta et c. meningit. ac. purulenta .	1	Totaluppmäjsling + labyrinth-operation enl. <i>Ruttin</i>	—	—	1	15.
Otit. med. acut. c. mastoidit. et c. labyrinthit. serosa.....	3	Uppmäjsling.....	3	—	—	
Fractura comminuta baseos cranii c. otit. med. ac. c. mastoidit.	1	Konservativ totaluppmäjsling + trepanation av fossa cranii media + utskrapning av extraduralt hämatom	1	—	—	
Sår efter op. för akut mastoidit	2	Sekundärsuturer	2	—	—	
Otit. med. chron. purulenta c. osteit. s. polyp.	24	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	24	—	—	
D:o	5	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	5	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa.....	5	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	5	—	—	
Otit. med. chron. c. abscess. subperiostal. et c. epiphlebit. sin. sigmoid.	1	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik + friläggning av sinus och duran	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Otit. med. chron. c. thrombophlebit. sin. sigmoid. et bulb. ven. jug. int.	1	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik+sinusoperation	1	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. fistula capsul. labyrinthi...	3	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	3	—	—	
D:o	1	Konservativ totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	1	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatom. c. labyrinthit. ac. purulenta	1	Totaluppmäjsling utan hörselgångsplastik.....	1	—	—	
D:o	2	D:o labyrinthresektion enl. <i>Ruttin</i>	2	—	—	
Cancer auris ext. et mediæ...	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Sår efter op. för kronisk otit. ...	1	Sekundärsuturer	1	—	—	
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>						
Atresia choanal. total congen.	1	Excision av mucoperiost + bortmäjsling av choanalatresien och bakre delen av septum	1	—	—	
Deviatio, crista, spina s. luxatio septi nasi.....	237	Resect. subm. septi nasi	237	—	—	
Rhinit. chron. hyperplast.....	157	Conchotomia inf. duplex	157	—	—	
D:o	44	Conchotomia media duplex ...	44	—	—	
Sinuit. frontal. ac.	2	Conchotomia media	2	—	—	
D:o	4	Ethmoidectomia	4	—	—	
Sinuit. frontal. chron.	1	Radikalop. enl. <i>Killian</i>	1	—	—	
D:o	1	» » <i>Riedel</i>	1	—	—	
D:o	3	Pannhåleop. enl. <i>Halle</i>	3	—	—	
Ethmoidit. ac.	4	Ethmoidectomia	4	—	—	
D:o c. complicat. orbitæ	2	D:o	2	—	—	
Ethmoidit. chron. polyposa s. suppurativa	147	D:o	147	—	—	
Ethmoidit. chron. c. compl. orbitæ	2	D:o	2	—	—	
Sinuit. sphenoidal. ac.	6	Trep. endonasal. sin. sphenoid.	6	—	—	
» » chron.	129	» » » »	129	—	—	
» maxill. ac.	11	» » » maxill....	11	—	—	
» » »	2	Radikalop. enl. <i>Caldwell-Luc</i>	2	—	—	
» » chron.	121	» » » »	121	—	—	
» » »	1	» » » <i>Stuhrmann</i> ...	1	—	—	
Fistula persist. vestib. oris. post. rad. op. sin. max.....	1	Slutning av fisteln.....	1	—	—	
Pansinuit. ac. c. oedema orbitæ et c. abscess. subperiostal. ...	1	Incision + dränage av abscess yttre utrymning av silben	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Pansinuit. ac. c. osteit. oss. frontal. et c. abscess. subperiostal. et c. meningit. ac. purulenta et c. septicopyæmia	1	Radikalop. enl. <i>Riedel</i> + yttre utrymning av sil- o. kilben + endonasal trepanation av käkhåla.....	—	—	1	617.
Pansinuit. chron. polyp.	4	Evulsio polyp.....	4	—	—	
» » »	1	Radikalop. av käkhåla enl. <i>Caldwell-Luc</i> + ethmoidectomia + trep. sin. sphen....	—	—	1	Influenta bronchopneumonia abscess pulm + empyema pleuræ.
D:o + meningit. ac. purulent.	1	Radikalop. enl. <i>Caldwell-Luc</i> + ethmoidectomia + trep. endonasal. sin. sphenoid.	—	—	1	733.
Osteoma sin. frontal.....	1	Totaluppmäjsling av pannhålan enl. <i>Riedel</i> + bortmäjsling av osteom från djupa pannhåleväggen + elektrokoagulation i 2 séancer	1	—	—	
Cancer septi nasi	2	Elektrokoagulation	2	—	—	
Cancer ossis. maxillæ et orbitæ D:o	1	D:o	1	—	—	} Samma patient.
	1	Evisceratio orbitæ et ethmoidectomia + sekvestrotomia + plastik	1	—	—	
Fistel i kinden efter d:o	1	Plastisk slutning av fisteln ...	1	—	—	
Endothelioma lymfangiomatos. oss. maxill. et ethmoid. et orbitæ	1	Elektrokoagulation	—	—	—	Kvarligger.
Fractura oss. nasal.....	2	Reposition	2	—	—	
Laceratio nasi.....	1	Reposition av septum och näsbrosk + suturer.....	1	—	—	
Fractura complic. oss. faciei e. pansinuit. ac.	1	Radikalop. av käkhåla enl. <i>Caldwell-Luc</i> + ethmoidect. et trep. sin. sphen.	1	—	—	
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget och matstrupen.</i>						
Granuloma	1	Extractio rad. dent. + excochleatio.....	1	—	—	
Cystis rad. dent.....	6	Radikaloperation.....	6	—	—	
Perforatio palati duri post cyst. dent.	2	Slutning av perforationen med plastik	2	—	—	
Cystis follicularis	2	Radikaloperation.....	2	—	—	Samma patient.
Osteoperiostit. alveol. c. abscess. subperiostal.	2	Bortmäjsling av osteitiskt ben + extract. dent.....	2	—	—	
Hypertrophia tonsill.	32	Tonsillectomia duplex	32	—	—	
Tonsillit. chron.	182	D:o	182	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Peritonsillit. ac.	10	Tonsillectomia	10	—	—	
D:o c. oedema laryngis	1	D:o	1	—	—	
Peritonsillit. ac. c. septicaemia	1	D:o	—	—	1	432.
Peritonsillit. ac. c. lymphadenit. ac. supp.	1	Incision av lymfadeniten	1	—	—	
Sarcoma tonsillæ c. metastat. lymfogland. colli.....	1	Excisio probatoria	1	—	—	
Vegetat. adenoid.	144	Abrasio	144	—	—	
Angiofibroma epipharyngis ...	2	Elektrokoagulation	2	—	—	Samma patient.
Cancer mesopharyngis	1	D:o	1	—	—	
Cancer oesophagi	2	Oesophagoscopi	—	2	—	
D:o	1	D:o + excisio probat....	—	1	—	
D:o	1	D:o + radiumnedlägg.	1	—	—	
Corpus alien. oesophagi	11	Oesophagoscopi + extraction	11	—	—	
Diverticulum	1	Oesophagoscopi	1	—	—	
För diagnos.....	10	D:o	10	—	—	
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>						
Laryngit. chron.	1	Laryngoscopia directa enl. <i>Brühning</i>	1	—	—	
Tbc. laryngis	1	Laryngoscopia indirecta + excision av exkrescenser	1	—	—	
D:o	3	Laryngoscopia directa enl. <i>Haslinger</i> + galvanokaustik	3	—	—	
D:o	1	Laryngoscopia directa enl. <i>Haslinger</i> + excis. probat.....	1	—	—	
Tbc. laryngis c. stenosis	1	Tracheotomia inf.	1	—	—	
Papillomata laryngis	1	Tracheotomia inf. + endolaryngeal exstirpation av tumörer	1	—	—	
Cancer laryngis	1	Laryngoscopia directa enl. <i>Haslinger</i> + excision av tumören	1	—	—	
D:o	1	D:o + excisio probat.....	1	—	—	
D:o	1	Thyreotomia + subperiochondral excision av stäm- och fickband + tracheotomia inf.	1	—	—	} Samma patient.
D:o c. stenosis ...	1	Tracheotomia inf.	1	—	—	
D:o d:o ...	1	D:o	1	—	—	
Cancer laryngis c. stenosis ...	1	Tracheotomia	1	—	—	
Cancer laryngis et hypopharyngis	1	Directoscopi + elektrokoagulation.....	1	—	—	
<i>Andra sjukdomar.</i>						
Dacryocystit. chron. vel dacryostenosis	5	Dacryocystorhinostomia endonasal enl. <i>West</i>	5	—	—	
Ectropium palpebræ post traumam	1	Plastik	1	—	—	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-,
näs- och hals-sjukdomar för år 1927 angående operativt behandlade
sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade
patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i öronen.</i>		
Atheroma infect. conchæ auric.	4	Incisio.
Otit. extern. circumscript.	83	»
Otit. media acut.	194	Paracentes.
Sår efter op. för akut mastoidit	9	Sekundärsuturer.
Abscessus retro-auric.	7	Incisio.
Otit. media chron. polypos.	20	Evulsio polypi.
Sår efter op. för kronisk otit.	3	Sekundärsuturer.
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>		
Furuncul. vestib. nasi	10	Incisio.
Deviatio septi nasi	1	Resect. subm. septi.
Abscessus septi nasi.	2	Incisio.
Epistaxis	1	Galvano kaustik.
Rhinit. chron. hyp.	3	Conchotomia inf.
Polyp. cavi nasi.	1	Evulsio polypi.
Sinuit. maxill. sive suspicio sinuit.	716	Punctio sin. max.
Synechia intranasal	3	Lösning.
Rhinolithiasis	1	Extractio.
Corp. alien. cavi nasi	1	»
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget samt matstrupen.</i>		
Caries dentium	14	Extractio.
Polyp. palati duri	1	Exstirpatio.
Vegetat. adenoid.	164	Abrasio.
Hypertrophia tonsill.	62	Tonsillectomia duplex.
Peritonsillit. acut.	124	Incisio.
Corp. alien. pharyngis	5	Extractio.
» » oesophagi	2	Oesophagoscopi.
<i>Sjukdomar i larynx.</i>		
Fibroma cordæ vocalis.	1	Exstirpatio.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-,
näs- och hals-sjukdomar för år 1927 angående för skador intagna,
med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvar- stående men	över- gående men
1. Skadans natur.						
Fractura oss. nasal. ambor.	3	—	3	—	—	3
Fractura septi nasi	1	—	1	—	—	1
Fractura oss. frontal. et os. ethmoidal.	1	—	1	—	—	1
Fractura complicat. ossium faciei	1	—	1	—	1	—
Fractura comminuta baseos cranii + otit. med. acut. c. mastoidit.	1	—	1	—	—	1
Laceratio nasi extern.	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	8	—	8	—	1	7
2. Skadans tillkomstsätt.						
<i>A. Olycksfall i arbete.</i>						
Vid lossning av gods	1	—	1	—	—	1
Genom slag av slägga vid varvsarbete	1	—	1	—	—	1
Genom ras av bräder vid trävaruindustri	1	—	1	—	1	—
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Omkullkörning med motorcykel	1	—	1	—	—	1
Påkörning av bil	1	—	1	—	—	1
Under rusets inflytande	3	—	3	—	—	3
Summa för grupp II	8	—	8	—	1	7

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år
1927 angående intagna sjukdomsfall.

Sjukdom	Intagna	
	män	kvinnor
I.		
Blepnorrhæa neonat. non gonorrh.	2	3
» » gonorrh.	—	1
Cataracta congenita.....	1	1
VI.		
Diabetes mellitus	1	2
VIII.		
Sclerosis cerebro-spinalis disseminata.....	2	2
XI.		
Rhinitis atrophicans fætida	1	—
XVI.		
Eczema	2	—
XVIII.		
Entropium.....	—	1
Ectropium	1	—
Ptosis.....	1	—
Blepharitis vaccinulosa	—	1
Conjunctivitis catarrhalis	3	1
» phlyctænulosa.....	1	1
Keratitis phlyctænulosa	7	8
» parenchymatosa	1	—
» marginalis.....	—	3
Ulcus corneæ	8	2
» » serpens.....	18	3
Maculae corneæ	2	4
Staphyloma corneæ.....	1	—
Leukoma corneæ	1	—
Scleritis, episcleritis	—	3
Dacryocystitis	7	8
Cataracta juvenilis	1	—
» senilis	28	37
» traumatica	10	1
» secundaria	7	7
Luxatio lentis	1	—
Iritis, Iridocyclitis	23	17
Seclusio pupillæ	—	3
Cysta iridis	1	—
Heterochroma iridis	1	—
Glaucoma	13	8
Hydrophthalmus	1	—
Retinochorioiditis.....	1	3
Ablatio retinae	—	1

Sjukdom	Intagna	
	män	kvinnor
Myopia gravis	1	3
Hæmorrhagia corp. vitr.	1	—
Thrombosis v. central. retinae	1	—
Neuritis retrobulbaris	1	1
Atrophia nervi optici	3	—
Strabismus concomit.	4	5
Contusio bulbi	3	—
Ruptura »	10	1
Vulnus perforans cornæ	21	7
Combustio cornæ	1	—
Corpus alien. in oculo	18	—
Panophthalmitis	2	—
Iridocyclitis traumatica	5	1

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ögon-avdelning för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven		
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död
Vulnus lacerat. palp.	2	Sutur	2	—	—
Ectropium cicatriciale	1	Blepharorrhaphi	1	—	—
» »	1	Thierschning	1	—	—
Symblepharon	1	Excision av ärrvävnad	1	—	—
»	4	Thierschning	4	—	—
»	2	Plastik enligt <i>Maxwell</i>	2	—	—
»	1	Plastisk op.	1	—	—
Ptoſis cong.	2	Op. enl. <i>Movais</i>	2	—	—
»	2	» » <i>Hess</i>	2	—	—
Dacryocystit. chron.	19	Exstirpatio sacci lacrimal.	19	—	—
Ulcus serpens corneæ	11	Elektrokauterisation	11	—	—
» » »	15	Värmning	15	—	—
» corneæ	8	»	8	—	—
» »	3	Elektrokauterisation	3	—	—
Keratitis scrophulos.	1	»	1	—	—
»	2	Värmning	2	—	—
Staphyloma corneæ	1	Enukleation	1	—	—
Ulcus corneæ	1	Conjunctivalplastik	1	—	—
Vulnus perforans bulbi	5	»	5	—	—
Keratitis Scrophulos. + ulcus perforans corneæ	1	»	1	—	—
Cataracta op.	1	Conjunctivalsutur	1	—	—
Prolapsus iridis	1	Iridectomi	1	—	—
»	15	Excision av prolaps	15	—	—
Prolapsus corp. vitr.	1	» » »	1	—	—
Seclusio pupillæ	3	Iridectomi	3	—	—
Cysta iridis	1	Punktion	1	—	—
Hydrophthalmus	1	Trepanation enl. <i>Elliot</i>	1	—	—
Glaucoma simplex	8	» » »	8	—	—
» secundaria	2	Punktion	2	—	—
» absolut.	3	Enukleation	3	—	—
»	1	Iridectomi	1	—	—
Cataracta congen.	3	Discission	3	—	—
» juvenil.	1	»	1	—	—
»	1	Evakuation	1	—	—
» senil.	57	Starrextaktion	57	—	—
» secundar.	20	Discission	20	—	—
» traumat.	6	Evakuation	6	—	—
Luxatio lentis in cam. ant.	1	Operation	1	—	—
Corp. alien. in oculo	11	Magnetextraktion	11	—	—
» » »	2	Enukleation	2	—	—
Panophthalmitis	1	»	1	—	—
Ruptura bulbi	14	»	14	—	—
»	1	Evisceration	1	—	—
Iridocyclit. traumat.	6	Enukleation	6	—	—
Strabismus converg.	4	Tenolysi	4	—	—
»	2	Framläggning	2	—	—
» diverg.	5	»	5	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkn.
Laceratio palp.	4	Sutur.	
Hordeolum	1	Incision.	
Chalacion	66	Exstirpation.	
»	1	Incision + utskrapning.	
Trichiasis.....	6	Op. + transplant. av slemhinna.	
»	4	Entropiumop.	
Entropium	2	»	
Ectropium	6	Bowmans op.	
Corp. alien. palp.	1	Extraktion.	
Atheroma »	1	Exstirpation.	
Cysta »	2	»	
Granuloma »	1	»	
Tumor »	1	Provexcision.	
Stenos. congen. canal. lacrimal.....	3	Sondering.	Narkos.
» »	1	Spolning.	»
Dacryocyst. chron.....	30	Exstirpatio sacci lacrimal.	
» phlegmon.	1	» » »	
» »	3	Petits op.	
Conjunctivit. trachomatos.	1	Prässning.	
Sarcoma conj.	3	Provexcision.	
Pterygium	2	Excision.	
Corp. alien. corneæ	332	Extraktion.	
Ulcus corneæ	13	Värmning.	
» »	6	Elektrokauterisation.	
Keratitis fascicul.	2	»	
» traumat.	23	Värmning.	
Strabismus converg.	26	Tenolysi.	
» diverg.	1	»	
Prolapsus iridis	2	Excision av prolaps.	
Corp. alien. intrabulb.	1	Magnetextraktion.	
» » »	2	Enukleation.	
Ruptura bulbi	5	»	
Iridocyclitis traum.	7	»	
Tumor oculi	1	»	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ögon-avdelning för år 1927 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Krossning (<i>Laceratio</i>) å ögonlock.....	2	—	2	—	—	2
Förbränning (<i>Combustio</i>) å öga	2	—	2	—	2	—
Slag å ögat (<i>Contusio oculi</i>)	3	—	3	—	—	3
Skada å hornhinnan	29	7	36	—	27	9
Främmande kropp inträngd i ögat.....	13	2	15	—	8	7
Vulnus perforans bulbi.....	19	2	21	—	20	1
Övriga skador å ögat	1	—	1	—	1	—
Skottskada	2	—	2	—	2	—
Summa för grupp I	71	11	82	—	60	22
II. Skadans tillkomstsätt.						
<i>A. Olycksfall i yrkesarbete.</i>						
Vid hushållsgöromål	2	4	6	—	2	4
» hanterandet av yxa	2	—	2	—	2	—
» » » hammare.....	9	—	9	—	7	2
» » » mejsel	5	—	5	—	4	1
Vid jord-, sten- och glasindustri.....	15	—	15	—	10	5
metall- och maskinindustri	4	—	4	—	2	2
Genom slag, stöt eller bett av djur	1	—	1	—	1	—
» beröring med släckt kalk	2	—	2	—	2	—
» sprängskott	1	—	1	—	1	—
Vid hanterandet av dynamit o. a. explosiva ämnen	1	—	1	—	1	—
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	14	2	16	—	12	4
Genom slag av trädgren	1	1	2	—	—	2
<i>B. Olycksfall utom yrkesarbete.</i>						
Vid sport och gymnastik, jakt	2	—	2	—	2	—
» lek.....	4	2	6	—	4	2
Fall, halkning	1	—	1	—	1	—
Inträngande skarpa föremål.....	5	2	7	—	7	—
Överfall av fågel	2	—	2	—	2	—
Summa för grupp II	71	11	82	—	60	22

Årsberättelse från Göteborgs stads patol.-anatomiska och bakteriologiska laboratorium 1927.

Patologisk-anatomiska avdelningen.

I. *Obduktioner.*

För Sahlgrenska sjukhuset ha utförts	517 st.
» Barnsjukhuset » »	119 »
» Barnbördshuset » »	47 »
» Epidemisjukhuset » »	47 »
» Sjukhuset å Stampen » »	30 »
» Ekmanska sjukhuset » »	27 »
<hr/>	
Summa för under Hälsovårdsn. stående sjukh.	787 st.

Dessutom ha utförts:

Polisobduktioner	36 st.
Rättsmedicinska obduktioner	2 »
Obduktioner å Gibraltar	402 »
Obduktioner å Carlanderska sjukhemmet	2 »
<hr/>	
Summa	442 st.
Summa obduktioner	1,229 st.

II. *Histologiska undersökningar.*

För Sahlgrenska sjukhuset ha utförts	1234 st.
» andra under Hälsovårdsnämnden stående sjukhus ha utförts ...	362 »
<hr/>	
Summa för under Hälsovårdsnämnden stående sjukhus	1596 st.
För andra sjukvårdsinrättningar och enskilda läkare ha utförts.....	1327 st.
Summa histologiska undersökningar	2923 st.

Bakteriologisk-serologiska avdelningen.

Widals reaktion	622
Fäces- och urinundersökning (tyfus, dysenteri etc.)	574
Blododling för tyfusdiagnos	74
» » sepsidiagnos	134
Difteriprov	3,215
Tbc.-undersökning av sputum	359
» » » urin	355
Bakt.-undersökning av urin	1,952
» » » var, punktat m. m.	910
Kikhostundersökning	23
Vaccinberedning	608
Wassermannprov	9,470
Marsvinsprov	217
Tyfusundersökning av vatten	1
Colititrering av vatten	1,056
Bakterieundersökning av vatten	2,362
Pestundersökning av material från människor	2
» » » » råttor	1
	Summa 21,935

Årsrapport från Röntgenavdelningen år 1927.

I. Röntgenundersökningar.

	1925	1926	1927
Antal undersökta patienter	7,152	7,921	8,857
» diarieförda radiogram	20,587	22,808	29,461

Röntgenundersökningarnas fördelning framgår av
nedanstående tabell:

Kroppsdelen	Negativt fynd	Fraktur eller luxation	Inflammatorisk förändring och lues	Tuberkulos	Tumör	Konkrement eller främmande kropp	Deformitet
Skelett och ledgångar	1,247	1,576	792	188	131	82	145
Respirationsorgan	499	—	579	1,144	28	—	1
Näsans bihålor	55	—	102	—	6	—	1
Cirkulationsorgan	73	—	88	—	—	—	36
Digestionsorgan	584	—	425	1	143	8	202
Gallblåsa	—	—	83	—	—	—	—
Urinorgan	288	—	18	10	28	77	90
Tänder	—	—	127	—	—	—	—
Summa	2,746	1,576	2,214	1,343	336	167	475

Undersökningarna fördela sig på följande sätt:

Från medicinska avdelningen	1,962
» kirurgiska »	2,699
» tuberkulos »	169
» ögon »	16
» öron »	101
» röntgen »	113
» stadens och sjukhusets polikliniker	2,806
» » sjukhus	458
Andra patienter	533
Summa	8,857

II. Röntgen- och Radiumbehandling.

A. Uppgift på antalet behandlingar och patienter 1927.

	1925	1926	1927
Röntgenbehandlingar hava givits i ett antal enkeldoser av	8,002	10,394	10,225
Radiumbehandlingar hava givits i ett antal enkeldoser av	247	546	485
Antalet behandlade patienter utgjorde	1,274	1,382	1,425
därav:			
Å sjukhuset intagna på radiologiska avd.....	210	231	207
På övriga sjukhusavd.	127	118	121
Från stadens och sjukhusets polikliniker	444	546	630
Övriga patienter	493	487	467
Summa	1,274	1,382	1,425

B. Uppgift på å radiologiska avdelningen intagna patienter 1927.

Diagnos	Vårdade	Diagnos	Vårdade
Lymphogranulomatosis	1	Sarcoma cutis	2
Actinomycosis	1	» pelvis	2
Eczema	2	» vulvæ	1
Trichophytia	2	» organ. alior.	1
Sycosis	2	Tumor mediastini	2
Carcinoma cutis	35	Epithelioma	1
» palpebræ	4	Lymphosarcoma	1
» labii	11	Osteocondroma	1
» maxillæ	1	Tumor utan p.-a. d.	8
» nasi	1	Hæmangioma	7
» gingivæ, buccæ	2	Congelatio	1
» lingvæ	3	Nævus	1
» pharyngis, epipharyngis	1	Struma maligna	2
» oesophagi	1	Morbus Basedowi	6
» ventriculi	2	Myoma uteri	3
» recti	2	Meno- s. metrorrhagia, metropathia cli-	
» laryngis	1	mact.	4
» mammæ	10	Pyometra	1
» vesicæ urin.	1	Polyposis uteri	1
» penis	1	Cervicitis	1
» clitoridis	1	Pyelit	2
» vulvæ	2	Cholelithiasis	1
» vaginæ	1	Diabetes mellitus	1
» corporis uteri	10	Granuloma	1
» colli uteri	52	Bronchiectasia	1
» ovarii	5	Insania (steriliseringsbehandl.)	2

C. Uppgift på behandlade sjukdomsfall 1927.

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
<i>Tuberkulos.</i>		<i>Sjukdomar i andra organ.</i>	
Tbc. lymphogland.	218	Ulcus ventriculi s. duodeni	2
» cutis, lupus vulgaris	14	Cirrhosis hepatis	1
» renis	1	Asthma bronchiale	9
» costæ	2		
» tendovaginitis	3	<i>Gynekologiska sjukdomar</i>	
» carpi	1	(utom maligna tumörer).	
» iridis	2	Kraurosis vulvæ	2
» laryngis	1	Pyometra	1
Lupus erythematosus	4	Meno- s. metrorrhagia, metropathia	
Lymphogranulomatosis	5	climact.	31
		Myoma uteri	10
<i>Inflammationer o. a.</i>		Dysmenorrhœa	1
Keratitits	1	Polyposis uteri	1
Tonsillitits	1	Cervicitis	2
Actinomycosis	4	Bartholinitis	1
Vulnus infectum, abscess	11	Steriliseringsbehandling	5
Fistula	2		
Arthritis	5	<i>Hud- och hårsjukdomar.</i>	
Periostitis alveolaris	2	Eczema	123
Osteit	2	Impetigo	3
Paronychia	6	Acne, furunculosis	50
Granuloma	2	Seborrhœa	11
Glossitis	1	Pruritus, prurigo	23
Ulcus chron.	4	Dermatitis	4
Phlegmone	3	Rosacea	3
Proktitits	1	Perniones	6
		Psoriasis	15
<i>Blodsjukdomar.</i>		Sycosis barbæ	9
Leukæmia myeloides	12	Trichophytia	7
» lymphatica	1	Favus	1
		Pityriasis rosea	3
<i>Sjukdomar i endokrina organ.</i>		Lichen ruber planus	1
Dysthyreosis	8	Xanthelasma	2
Morbus Basedowi	31	Chloasma	1
Struma maligna	5	Erythema	1
Tumor hypophyseos	7	Hidradenitits	30
» gland. thyreoidea	1	Hypertrichosis	1
		Alopecia	1
		Tatuering	1
		Sclerodermia	1
<i>Sjukdomar i nervsystemet.</i>		Atrophia cutis	1
Otosclerosis	1	Congelatio	1
Sclerosis disseminata	42		
» amyotrophica lat.	1	<i>Benigna tumörer.</i>	
Myelitis	1	Papilloma	15
Neuralgia, neuritis	3	Verruca	85
Parkinsonismus	3	Clavus	4
Syringomyelia	4	Keloid	6
Tumor cerebri	11		

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
Fibroma	6	Carcinoma lab. maj.	2
Nævus	29	» colli uteri	82
Hæmangioma	56	» corporis uteri	13
Fibrolipoma	1	» tubæ	1
Adenoma	3	» ovarii	13
Cicatrix	1	» lymphogland.	4
Myositis	1	Sarcoma, samtliga fall	34
Neurofibroma	1	» cutis	3
Myxolipoma	1	» orbitæ	1
Hyperplasia	1	» sinus frontal.	1
Hypertrophia prostatae	2	» gingivæ	1
		» mandibulæ	1
		» epipharyngis	1
		» reg. colli	2
		» pedis	1
		» vulvæ	1
		» cruris	5
		» testis	1
		» recti	1
		» uteri	3
		» ovarii	2
		» vertebræ	1
		» pelvis	2
		» abdominis	3
		» organ. alior.	4
		Hypernephroma	1
		Hæmangioma	1
		Lymphosarcoma	5
		Melanosarcoma	4
		Fibrosarcoma	3
		Endothelioma	2
		» lymphangiomatos.	1
		Epithelioma	3
		Osteosarcoma	2
		Myxochondrosarcoma	1
		Epulis	1
		Osteochondroma	1
		Tumor utan p.-a. d.	38
<i>Maligna tumörer.</i>			
Carcinoma, samtliga fall	314		
» cutis	53		
» palpebræ	7		
» auriculæ	2		
» labii	19		
» maxillæ	4		
» mandibulæ	2		
» tonsillæ	1		
» nasi	1		
» gingivæ, buccæ	6		
» linguae	6		
» pharyngis, epipharyngis ..	4		
» oesophagi	3		
» ventriculi	5		
» coeci	1		
» recti	5		
» vertebræ	1		
» laryngis	1		
» mamma	68		
» prostatae	2		
» vesicæ urin	2		
» penis	2		
» clitoridis	1		
» vulvæ	2		
» vaginæ	1		

Göteborgs Barnsjukhus.

Å kirurgiska avdelningen år 1927 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.					
1	Monstrum	22	14	1	—
	Luxatio coxæ congenita	2	5	—	—
	Torticollis congenita	—	2	—	—
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	93	77	2	2
22	Erysipelas	7	13	1	1
23	Scarlatina	—	2	—	—
24	Diphtheria	1	1	—	—
25	Morbilli	4	5	—	—
27	Parotitis epidemica	2	2	—	—
28	Pertussis.....	1	1	—	—
29	Influenza epidemica	3	6	—	—
31	Varicellæ	3	2	—	—
42	Tuberculosis (samtliga fall)	46	31	—	—
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	3	—	—	—
	» ossium et articularum.....	19	12	—	—
	» lymphoglandularum.....	20	16	—	—
	» urogenitalis	1	—	—	—
	» cutis	2	1	—	—
	» organorum aliorum	—	1	—	1
	» peritonei.....	1	1	—	—
44	Syphilis hereditaria	1	—	—	—
46	Gonorrhœa (samtliga fall).....	—	2	—	—
	Endometritis. Salpingitis gonorrhœica.....	—	1	—	—
	Rheumatismus gonorrhœica	—	1	—	—
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.					
58	Anæmia	1	—	—	—
64	Hæmophilia	2	—	—	—
66	Diathesis hæmorrhagica (trombopeni).....	—	1	—	—
VI. Ämnesomsättningsjukdomar.					
68	Diabetes mellitus.....	1	—	—	—
VIII. Nervsystemets sjukdomar.					
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli.....	—	1	—	—
91	Syringomyelia. Tumor spinal.....	—	1	—	—
94	Neuritis. Neuralgia.....	2	—	—	—
	Pares post poliomyelit.	1	1	—	—
	» » difteri.....	1	—	—	—

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
96	Spasmus oesophagi.....	—	1	—	—
	Morbus Little	2	—	—	—
98	Epilepsia	2	—	—	—
100	Neurasthenia	1	1	—	—
101	Incontinentia alvi	2	—	—	—
	Enuresis	2	—	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102- 110)	Insania ett Idiotia	—	1	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
112	Endocarditis acuta	—	2	—	—
117	Aneurysma planta pedis.....	1	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121- 124)	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	30	34	—	—
125- 127)	Morbi laryngis	3	2	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	6	7	—	—
130	Bronchiectasia	1	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	1	1	—	—
134	Bronchopneumonia acuta	3	4	—	1
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	14	9	5	3
139	Mediastinit. ac.....	1	—	1	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
	Caries dentis.....	3	1	—	—
	Periostit. alveolar.	4	6	—	—
143	Stomatitis. Noma	1	2	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta....	13	6	—	—
145	Peritonsillitis acuta	6	4	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	169	131	—	1
149	Abscess. retropharyng.	8	6	1	—
153	Gastritis acuta	2	—	—	—
»	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	7	7	—	—
154	Gastritis chronica. Obstipatio	4	3	—	—
159	Appendicitis	58	42	3	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	2	1	—
161	Hernia.....	79	25	—	—
162	Divertic. duod-jejunal.....	1	—	—	—
170	Diverticul. Meckeli	2	1	—	—
171	Peritonitis acuta	1	6	—	2
»	Peritonitis chronica	2	—	1	—
172	Oxyuris	2	5	—	—
	Prolapsus recti	3	2	—	—
	Fissura et contr. ani	1	—	—	—
	Abscess. ad anum	11	2	—	—
	Atresia ani c. megacolon	2	3	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta.....	6	8	—	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	8	—	—
178	Hydronephrosis.....	1	—	—	—
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>				
	<i>A. Manliga könsorganen.</i>				
	Hydrocele testis.....	18	—	—	—
187	Orchitis. Epididymitis	2	—	—	—
188	Phimosis. Paraphimosis.....	15	—	—	—
189	Balanit.	3	—	—	—
	Retentio testis	12	—	—	—
	<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>				
192	Vulvitis. Vaginitis	—	1	—	—
199	Mastitis	—	1	—	—
	<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>				
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	—	1	—	—
203	Tendovaginitis	2	1	—	—
204	Bursitis. Hygroma	3	1	—	—
205	Synovitis. Arthritis.....	2	2	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	2	—	—	—
211	Corpus liberum in articulo.....	2	1	—	—
212	Pes varus	2	1	—	—
	» planus.....	3	1	—	—
	» equin. paralyt.	3	—	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	7	7	1	—
214	Rachitis	4	—	—	—
	Curv. rachit. anticurur.....	5	4	—	—
216	Epiphyseolysis coxæ	—	1	—	—
	Morbus Köhler	1	—	—	—
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>				
217	Erythema multiforme et nodosum	3	1	—	—
218	Urticaria	1	—	—	—
222	Eczema	2	—	—	—
228	Impetigo.....	8	1	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	7	2	—	—
232	Carbunculus	2	1	—	—
	Clavus.....	1	—	—	—
	Unguis incarnatus.....	1	—	—	—
	Ichtyosis	1	—	—	—
	<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>				
241	Morbi meatus auditorii externi.....	1	7	—	—
242	Morbi tubæ Eustachii	2	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
243	Otitis media catarrhalis	8	6	—	—
»	Otitis media purulenta	118	75	2	4
»	Mastoiditis	54	49	—	—
XVIII. Ögonsjukdomar.					
258	Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis	—	1	—	—
	» phlyctænulosa	1	2	—	—
261	Dacryocystitis catarrhalis	1	—	—	—
XIX. Svulster.					
302	Lipoma	1	—	—	—
303	Chondroma	—	1	—	—
306	Angioma	3	1	—	—
315	Sarcoma	1	1	—	—
319	Ranula	1	—	—	—
	Polyp. recti	1	—	—	—

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Fractura compl. cranii	2	Upplyftning av benbitar	2	—	—	
Rhinit. hyperplast.	2	Conchotomia media	2	—	—	
Hypertrophia conch. + veg. ad.	1	Conchotomi inf. + Abrasio ...	1	—	—	
Sinusit. maxill.	5	Punktion + spolning.....	5	—	—	
Pansinusit. c. hypertroph. conc.	1	Conchotomia med.	1	—	—	
Deviatio septi nasi	3	Resect. subm. septi nasi	3	—	—	
Otit. media ac. c. mastoidit.	102	Uppmejsling.....	97	—	5	1325/27. 1409/27. 828/27. 1508/27. 1628/27.
Otit. media ac. c. mastoidit. c. epiphlebit. sin. sigm.	1	Do + friläggning av sin. + punkt. + tamp.	1	—	—	
Otit. media ac. c. mastoid. et osteit. oss. zygomat.	1	Uppmejsling.....	1	—	—	
Otit. media ac. c. mastoidit- abs. subdural.....	1	»	1	—	—	
Otit. media ac. c. mastoidit. c. epiphlebit. sin. sigm.	1	Uppmejsling + friläggning av sinus o. duran.....	1	—	—	
Otit. media ac. + veg. aden.	3	Abrasio	3	—	—	
Otit. media chron.	1	Rad. op.	1	—	—	
» » » c. epiphlebit. sin. sigm.	1	Uppmejsling + friläggning av sinus o. duran.....	1	—	—	
Otit. med. chron. c. mastoidit. c. meningit. purulenta	1	Uppmejsling + meningealdrä- nage	—	—	1	1570/27.
Mastoidit. recidivans	2	Revision	2	—	—	
Otit. externa circumscripta ...	2	Incision	2	—	—	
Tonsillit. chron. + veg. ad.	124	Tonsillektomia bilat + Abras.	123	—	1	135/27. Anæmia ac.
» »	4	»	4	—	—	
Veg. adenoid.	8	Abrasio	8	—	—	
Peritonsillit. ac.	10	Incisio vel enukleatio tonsill.	10	—	—	
Abscess. sept. retropharyng.	10	Incision	9	—	1	1366/27.
» »	4	Tonsillektomia unilat. + Inc.	4	—	—	
Periostit. alveolaris.....	8	Incision + tamp.	8	—	—	
Caries dentis	1	Extraktion.....	1	—	—	
Ranula	1	Excision av övre väggen	1	—	—	
Cheiloschisis unilat.	9	Plastik	9	—	—	
» male sanata	1	Revision	1	—	—	
» bilat.	2	Dubbelsidig harläppsplastik ...	2	—	—	
Cheilognatouranopalatoschisis.	1	Tonsillektomia + plastik i 2 seancer enl. <i>Langenbeck</i> + läpplastik	1	—	—	
Uranopalatoschisis	7	Tonsillekt. + plast. i 2 seancer	7	—	—	
»	1	Plastik i 1 seance	1	—	—	
Fistel efter gomoperat.	1	Revision	1	—	—	
Torticollis congen.	1	Öppen övre myotomi + sub- kut. nedre	1	—	—	
»	1	Öppen övre o. nedre myotomi	1	—	—	
Cysta median. colli	2	Exstirpation	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cysta dermoid. colli	1	Exstirpation	1	—	—	
» » thoracis	1	»	1	—	—	
Lymphoma colli tbc.	8	» + sutur	8	—	—	
» » »	12	Incision + utskrapning + jodoformglycerin	12	—	—	
» » » c. absce....	8	Incision + utskrapn. + jodoformglycerin	8	—	—	
Lymfadenit. suppur colli	44	Incision + tamponad.....	44	—	—	
Lymphoma tbc. reg. parotidea	2	»	2	—	—	
Strictura oesophagi.....	1	Witzels fistel å ventrikeln.....	1	—	—	
» »	1	Witzels fistel å ventrikeln. Försök till retrograd sondering..	1	—	—	
Corp. alien. oesophagi	1	Oesophagotomia externa	1	—	—	
Osteit. costæ.....	1	Osteotomi	1	—	—	
Abscess. thoracis.....	2	Incision + tamp.	2	—	—	
» » post empyem.	1	»	1	—	—	
Empyema pleuræ	21	Resectio costæ + pleurotomidränage.....	16	—	5	299/27. 571/27. 1555/27. 582/27. 31/27. 537/27.
Abscess. mediastini	1	Incision	—	—	1	
Spina bifida lumbo-sacral	1	Plastik	1	—	—	
Spondylit. tbc. c. abscess. reg. fossa iliaca	1	Incision + uttorkning + p. sut.	1	—	—	
Invaginatio iliaca + Meckels divertikel	1	Resectio ilei c. divertikel. Meckeli-ileocoecostomi + appendektomi	1	—	—	
Invaginatio ileocoecalis	1	Desinvag per enemas. Provlaparotomi + appendektomi	1	—	—	
Invaginatio ileocoecalis + ruptura abdom. + ileus.....	1	Laparotomi + decinvagin. Relaparotomi + sutur. Revision + Witzels fistel.....	—	—	1	Samma pat.
Diverticulit. (Meckel) c. ileo et abscessu	1	Resectio div. + Witzels fistel å ileum	1	—	—	
Diverticulit. (Meckel) c. ileo....	1	Resectio ilei c. diverticul.; side to side anastomos	1	—	—	
Diverticul. cong. flexuræ duodeno-jejunal c. inversio. divert.	1	Laparot. + extirpat. av divertikel	1	—	—	
Corpus alienum intestini	1	Provlaparotomi	1	—	—	
Contusio abdomin. c. hæmorrhagia peritonei c. ruptura mesenterii.....	1	Laparotomi + omstickning av mesenterialkärlet	1	—	—	
Contusio abdomin. c. hæmorrhagia peritonei + Ruptura hepatis	1	Laparotomi + påsar emot levern	1	—	—	
Contusio abdominis	1	Provlaparotomi.....	1	—	—	
Ruptura hepatis	1	Laparotomi + tamponad	1	—	—	
Vuln. sclopetar abdomin. c. perforat intestini multiplex.....	1	Laparotomi + sutur av tarmar	—	—	1	493/27.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Appendicitis ac. vel subac. vel chron. et acut.....	50	Appendektomi. Sutur	50	—	—	
Appendicitis ac. gangrenosa	6	» »	6	—	—	
» » »	1	» »	1	—	—	
» perf. c. abscess.	16	Appendektomi + dränage.....	16	—	—	
Appendicitis ac. gangrenosa perf.	4	» »	4	—	—	
Appendicitis ac. gangr. c. peritonit. lib. diff. purulent.....	7	» »	4	—	3	448/27 Volvul. 616/27. 578/27.
Abscess. post appendicit.	2	Laparotomi + dränage	2	—	—	
Peritonit. diff. purulent.....	2	Laparotomi + appendektomi + utspolning + sutur	1	—	1	620/27.
Peritonit. ac. enterit.	1	Laparotomi + dränage	—	—	1	1385/27.
» » »	1	» + sutur	—	—	1	1530/27.
» tbc.	1	» Appendektomi.....	1	—	—	
» »	1	» + uttappning av exsud.	1	—	—	
Hernia inguinalis mob.	58	Lateralförskjutning enl. Kocher	58	—	—	
» »	9	Extirpation av bråcksäcken ...	9	—	—	
» inguinal. incarcerata ...	5	Herniotomi + reposition + extirpation	5	—	—	
» » recidivans ...	1	Op. enl. Kocher	1	—	—	
» umbilicalis	27	Radikaloperation	27	—	—	
Suspicio hernia linea alba.....	1	Provoperation	1	—	—	
Hernia ventralis in cicatrice ...	1	Radikaloperation	1	—	—	
Megacolon cong. (Hirschsprung)	1	Laparotomi + coloraphi	1	—	—	
Fissura et contractura ani.....	1	Dilatation forceé	1	—	—	
Prolapsus recti.....	6	Rektopexi enl. Ekehorn	6	—	—	
Abscessus ad anum	7	Incision + tamp.	7	—	—	
Hydronephrosis	1	Nephrektomia transperitoneal	1	—	—	
Contusio renis	1	Provlaparotomi.....	1	—	—	
Sarcoma abdominis.....	1	»	—	1	—	
» retroperitoneal	1	»	—	1	—	
Diathesis hæmorrhagica.....	1	Splenektomi	1	—	—	
Amyloidosis hepatis	1	Proveexcision.....	—	—	—	Kvarligger.
Hydrocele testis	13	Extirpation	13	—	—	
» » communicans	3	»	3	—	—	
» funiculi	2	Radikaloperation	2	—	—	
Retentio testis	8	Op. enl. Åkerblom-Schultén	8	—	—	
» »	3	Rad. op. av bråck + nedsyning av testis.....	3	—	—	
Epididymit. et orchit. tbc.....	1	Ablatio testis	1	—	—	
»	1	Extirpation	1	—	—	
Phimosi	15	Circumcision	15	—	—	
Syndactylia man.	1	Lambäplastik vid bröst huden.	1	—	—	Samma pat.
» »	1	Lösning från lambä	1	—	—	
Dubbel ändfalang å tumme ...	1	Extirpation av radiala ändfalangen	1	—	—	
Digit. malleus	1	Förlängning av extensorenan + gips	1	—	—	
Ganglion man.....	1	Extirpation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			förfärdigad eller förbättrad	oförfärdigad	död	
Ganglion reg. poplitea	1	Exstirpation	1	—	—	
Curvatura rachit. anticur.	2	Osteotomi + gips	2	—	—	
» » »	8	Osteotomia tibiæ + osteoclasia fibulæ + korr + gips...	8	—	—	
Deformit. cong. anticur.	1	Osteotomia tibiæ + bentransplantation + gips	1	—	—	
Contractura genu cong. dextr.	1	Tenotomi + senförlängning + redression + gips	1	—	—	
» » » pes valgus sin.	1	Tenotomi + senförlängning + Vulpius achillesplastik	1	—	—	Samma pat.
Pes varus traumaticus	1	Tenotomi	1	—	—	
Pes equinus-varus paralytic.	1	Talektomi + arthrodes + gips	1	—	—	
Pares nervus peroneus superficialis post vuln. inc. anticr.	1	Lösning av nerven med autoplastisk fetthinbäddning + muskelplastik	1	—	—	
Paresis extensor. cruris	1	Transplantation av tensor fasciæ till extensorerna	1	—	—	
Abscisio tendinis man.	2	Sensutur	2	—	—	
Morbus Little	1	Tenotomi m. semitendinosus	1	—	—	
Fractura femoris	1	Blodig reposition + gips	1	—	—	
»	5	Spikeextension enl. <i>Schmerz</i> ...	5	—	—	
» patellæ	1	Blodig reposit. + fixat. m. wire	1	—	—	Samma pat.
»	1	Extraktion av wire	1	—	—	
» anticur.	1	Blodig reposition + sut. + gips	1	—	—	
» tibiæ	1	Osteosyntes	1	—	—	
» » compl.	1	Sårtoilette + sutur + gips ...	1	—	—	
» antibrachii.	3	Blodig reposition + gips	3	—	—	
»	1	Blodig reposition av radius + gips	1	—	—	
» » vuln. cont.	1	Excision av sårkanterna + sut.	1	—	—	
» radii	1	Blodig reposit. + gipsskena ...	1	—	—	
» ulnæ	1	» » + sut. + gips	1	—	—	
» olecrani	1	Osteosyntes med catgut.	1	—	—	
» humeri	2	»	2	—	—	
» supracond. humeri ...	2	Blodig reposition + olecranonsträck enl. <i>Borchgrevink</i> ...	2	—	—	
»	1	Blodig reposition	1	—	—	
» cond. lat. humeri ...	2	»	2	—	—	
» exostosis	1	Bortmejsling av exostos.	1	—	—	
» compl. dig IV	1	Sutur + sträck	1	—	—	
» compl. metatarsale ...	1	Reposition + sårtoilette sut.	1	—	—	
» mandibul. compl. bilat.	1	Sårtoilette + metallsut. + hud-sut.	1	—	—	
Luxatio radii-fract. ulnæ	1	Blodig rep. av luxat. o. fract.	1	—	—	
» humeri-vuln. cont. ...	1	Reposition + sutur	1	—	—	
» dig II man	1	Resectio capit. metacarpal II. ...	1	—	—	
Corp. libera art. cubiti	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Osteomyelit. ac. femor.	4	Uppmejsling + utskrapn. + tamp.	4	—	—	1115/27.
» » »	1	Uppmejsling + rivanolgipspl. p-sutur	1	—	—	
» ac. tibiæ	1	Uppmejsling + tamp.	—	—	1	
» ac. radii	1	» + »	1	—	—	
Apofysit. sept. calc.	1	Utslevning av benhärd + sut.	1	—	—	
Osteit. tbc. ulnæ.....	1	Utskrapn. + jodoformglycerin + sutur	1	—	—	
Corp. alien. artic. cubiti	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—	
Arthrit. sept. art. genu	4	» + rödränage	4	—	—	
» » dig. IV man. ...	1	»	1	—	—	
Coxit. tbc. c. abscess. reg. fem.	1	Incision + uttorkn. + tamp.	1	—	—	
Fistula post. tbc. genu	1	Excision + tamp.	1	—	—	
Abscess. tbc. antibrachi.....	2	Inc. + utskrapn. + jodoformglycerin + sutur	2	—	—	
» » anticur.....	1	D:o	1	—	—	
» » pedis.....	1	D:o	1	—	—	
Tendovaginit. ac. dig. II man.	1	Incision + tamp.	1	—	—	
Aneurysma arterio-venos. ped.	1	Exstirpation	1	—	—	
Corp. alien. (inj. nål) reg. glut.	1	Extraktion	1	—	—	
Vulnus lacerat. lab. sup.	1	Excision av kanterna + sut.	1	—	—	
Unguis incarnat.	1	Op. enl. <i>König</i>	1	—	—	
Lymfadenit. ac. reg. axillæ ...	16	Incision + tamp.	16	—	—	
» » » inguin....	14	» + »	14	—	—	
Abscess., phlegmone, furunkel, panaritium.	34	» + »	34	—	—	
Tbc. cutis	1	Provexcision	1	—	—	
Scrofuloderma	1	Excision + sut.	1	—	—	
Hämangioma	3	Exstirpation	3	—	—	
Lymfangioma	1	»	1	—	—	
Anæmia acuta	1	Blodtransfusion	1	—	—	
Aneurysma plantæ pedis post traumam	1	Rad. exstirpation	1	—	—	

Antalet vårdade patienter å kirurgiska avdelningen under år 1927 var 1704.

Antalet döda under året var 39.

Antalet kliniska operationer 929.

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Hyp. tons.	527	Tonsillectomi.
Veg. ad.	592	Abrasio.
Angina phlegmonosa	4	Enukleation.
Lymphoma tbc. colli	11	Incision.
Anchylogloss.	10	Klipp.
Chalazion	4	Incision + utskrapning.
Mastoiditis recidiv	2	Revision.
Otit. med. ac.	32	Paracentes.
Otit. externa	7	Incision.
Tandblödning	1	Bränning.
Epistaxis.	8	Etsning med kromsyra.
Periostit. alveolar.	19	Incision.
Caries dentis.	78	Tandextraktion.
Frenulum labii sup.	1	Plastisk operation.
Angioma front.	3	Exstirpation.
Abscessus	122	Incision.
Phlegmone.	3	»
Lymphadenit. ac.	9	»
Furunculus	15	»
Carbunculus	7	»
Vulnus infect.	13	Revision.
» contus.	80	Sutur.
» incis.	63	»
» laceratum	23	»
» morsum.	4	»
Contusio dig.	1	Evulsio unguis + sutur.
Hordeolum	8	Incision.
Clavus	1	Utskrapning.
Paronychia	1	Incision.
Nævus infect.	1	Excision.
Atheroma	3	Exstirpation.
» infect.	2	Incision.
Cysta dermoides	4	Exstirpation.
» labii.	6	Klipp.
Hæmatoma inf. septi nasi	1	Incision.
Scrofuloderma	1	»
Tromb seruminis	1	Extraktion.
Panaritium	19	Incision.
Amputatio traumat. dig.	5	Revision + sutur.
Corpus alien.	40	Extraktion.
Verruca plant.	18	Utskrapning.
» infect.	2	Bortklippning.
Ganglion.	3	Exstirpation.
Unguis incarcerata	4	Königs operation.
Mastitis ac.	2	Incision.
Granuloma umbilic.	17	Klipp.
Synovitis gon.	1	Punktion.
Distorsio genu	2	»
Hydrocele	7	»
Paraphimosis	3	Reposition.
Fractura humeri	2	Skena.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Fractura radii	15	Reposition + spjala.
» tibiae	10	Skena.
» antibrachii	28	Reposition + spjala.
»	2	» + $\frac{1}{2}$ gips.
» clavic.	4	« + förband.
» fibula	2	Skena.
» anticur.	2	Reposition + spjala.
»	2	» + $\frac{1}{2}$ gips.
» apic. olecrani	2	Spjala.
Infractio radii	2	»
Luxatio dig.	3	Reposition + spjala.
» antibrachii	6	»
» poll.	1	»
Subluxatio radii	13	»
Fissura supracondyl.	4	Skena.
» humeri	1	Spjala.
» radii	3	»

Kirurgiska polikliniken har under år 1927 besökts av 4,237 pat.

Å kirurgiska avdelningen har under år 1927 anlagts 138 gipsförband och tagits 30 gipsavgjutningar.

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1927 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadan natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	13	4	17	—	—	17
Kontusion (<i>Contusio</i>).....	8	2	10	—	—	10
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>).....	1	—	1	—	—	1
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	4	2	6	—	—	6
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>)	1	—	1	—	—	1
Öppnande av någon av de större lederna (<i>Vulnus perforans</i>)	1	—	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	47	24	71	—	2	69
» komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	4	1	5	—	—	5
Avskärning av muskel, sena, nerv	3	—	3	—	1	2
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>), 1—2 fingrar	1	1	2	—	2	—
D:o d:o 3—5 fingrar, hand	3	1	4	—	2	2
Förbränning (<i>Combustio</i>) Fingrar, hand.....	5	4	9	—	—	9
» » Ansikte	3	3	6	—	—	6
» » Andra kroppsdelar	9	10	19	2	—	17
Skada å magsäck eller tarm (<i>Vulnus perforans, Ruptura</i>)	1	—	1	—	—	1
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	2	—	2	1	—	1
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>).....	24	11	35	—	—	35
Brott å hjärnskålens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	5	3	8	—	—	8
Nedsvalda föremål (<i>Corpus alienum intestini</i>) ...	1	1	2	—	—	2
Skottskada	1	—	1	1	—	—
Förgiftning med saltsyra	1	—	1	—	—	1
» » svavelsyra	1	1	2	—	1*)	1
Andra förgiftningar (<i>Luminal</i>)	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	140	68	208	4	8	196
II. Skadans tillkomstsätt.						
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Genom på- eller överkörning av motorfordon	23	8	31	—	—	31
» » » annat fordon.....	7	3	10	1	—	9
Vid sport och gymnastik:						
gymnastik	3	2	5	—	—	5
åkning med motorfordon, velociped	6	1	7	—	—	7
ridning	3	3	6	—	—	6
skidåkning	1	—	1	—	—	1
lek	16	7	23	—	—	23
Transport	59	24	83	1	—	82

*) Osäker. Hem mot råd.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	59	24	83	1	—	82
Vid slagsmål och överfall.....	3	—	3	—	—	3
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.) idioti	—	1	1	—	1	—
Fall, halkning	42	18	60	—	1	59
Nedstörtande föremål, ras.....	3	1	4	—	—	4
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	8	4	12	—	2	10
Handen i mangel, dörr m. m.....	2	1	3	—	2	1
Hett vatten, kaffe, varm soppa el. dylikt	15	17	32	2	—	30
Tänt eld på celluloidkam	1	—	1	—	—	1
Exploderande spritlampa	1	—	1	—	—	1
Lek med dynamit	1	—	1	—	1	—
Vådaskjuten	1	—	1	1	—	—
Druckit etsande el. giftiga ämnen	3	1	4	—	1*)	3
Nedsvalda föremål	1	1	2	—	—	2
Summa för grupp II	140	68	208	4	8	196

*) Osäker.

Uppgift från *medicinska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus
för år 1927 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
1	Monstrum	—	4	—	1
2	Debilitas cong.	5	9	—	—
4	Melæna neonatorum.....	1	1	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ...	3	4	—	1
22	Erysipelas	1	1	1	—
23	Scarlatina	2	1	—	—
24	Diphtheria	—	1	—	—
25	Morbilli	13	13	1	1
27	Parotitis epidemica	—	1	—	—
28	Pertussis	28	32	3	6
29	Influenza epidemica	31	19	3	1
31	Varicellæ.....	3	11	—	—
33	Typhus abdominalis	1	2	—	—
34	Paratyphus	3	1	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta.....	3	1	1	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica	—	2	—	1
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	2	—	1	—
41	Tetanus	1	—	—	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	163	134	21	13
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	8	9	1	1
	» cerebri. Meningitis tuberc.	22	10	16	9
	» ossium et articularum	3	1	—	—
	» lymphoglandularum	110	101	—	—
	» cutis.....	—	2	—	—
	» organorum aliorum	53	35	4	3
44	Syphilis hereditaria	3	1	—	—
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>).....	—	1	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholinitis gonorrhœica.....	—	1	—	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus	5	4	—	—
	Lymphadenitis	3	1	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	10	10	1	—
60	Leuchæmia	1	—	1	—
66	Hæmorrhagia.....	—	1	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningsjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	8	14	—	—
69	Adipositas universalis	2	1	—	—
70	Diabetes renalis	2	1	—	—
	Glykosuria	2	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	3	—	1	—
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	5	1	—	—
81	Commotio cerebri.....	1	—	—	—
83	Encephalitis	2	2	—	—
84	Hemiplegia.....	1	—	—	—
92	Sclerosis cerebri	1	2	1	—
93	Atrophia musculorum progressiva spinalis Werdnig-Hoffmann	1	1	1	—
94	Neuritis	3	—	—	—
95	Paresis.....	—	2	—	—
96	Spasmus nutans	—	1	—	—
	Spasmophilia	18	8	—	—
	Chorea	2	8	—	—
	Convulsiones	13	7	—	—
98	Epilepsia.....	13	4	1	—
99	Hysteria	1	1	—	—
100	Neurasthenia	40	42	—	—
101	Psychopathia	16	9	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102— 110}	Insania et Idiotia	12	3	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	1	10	—	1
112	Endocarditis acuta	7	20	—	3
»	Myocarditis acuta	—	2	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	9	14	—	2
»	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	—	1	—	—
118	Varix	—	1	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121— 124}	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas. sin. maxill.....	1	—	—	—
125— 127}	Laryngit. ac.	4	1	—	—
	Bronchit. capill.....	3	1	—	1
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	36	36	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	2	—	—	—
130	Bronchiectasia	4	7	—	—
131	Asthma bronchiale	12	5	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta.....	26	18	2	—
134	Bronchopneumonia acuta.....	17	17	—	1
135	Pneumonia fibroplastica chronica	1	1	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	10	6	—	—
141	Pneumothorax	1	—	—	—
139\	Adenoides	4	5	—	—
142}	Rhinitis	6	2	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis	5	5	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	77	58	—	—
145	Peritonsillitis acuta	2	1	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
146	Hypertrophia tonsillarum.....	12	7	—	—
149	Vomitus acetonæmicus	—	1	—	—
153	Gastritis acuta	2	—	—	—
»	Entero-colitis acuta	41	27	1	—
157	Neurosis ventriculi	—	2	—	—
158	Entero-colitis chronica	2	—	—	—
159	Appendicitis	—	1	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	2	—	—	—
161	Hernia.....	1	—	—	—
162	Pylorospasmus	10	1	1	—
168	Icterus catarrhalis	2	3	—	—
170	Stenos. duct. choledoch.....	—	1	—	1
171	Peritonitis acuta	—	4	—	—
172	Infantilism. intestinal.	—	2	—	1
	Inanitio	6	2	—	—
	Obstipatio	3	3	—	—
	<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	9	16	—	2
174	» » » » chron. Morb. Brightii	1	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	2	28	—	—
177	Nephrolithiasis	1	—	—	—
178	Hydronephrosis	1	—	—	—
180	Cystitis	—	2	—	—
184	Albuminuria	1	2	—	—
	Hæmaturia	1	—	—	—
	Enuresis	5	5	—	—
	<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>				
	A. Manliga könsorganen.				
189	Hypospadi.....	1	—	—	—
	B. Kvinnliga könsorganen.				
192	Vulvitis. Vaginitis	—	1	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia.....	—	1	—	—
	<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>				
205	Synovitis. Arthritis	1	—	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	13	13	—	—
207	» » chronica	2	2	—	—
214	Rachitis	34	21	1	—
216	Chondrodystrophia	—	1	—	—
	Myoscleros. diff.	—	1	—	1
	<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>				
217	Erythema nodosum	17	20	—	—
218	Urticaria	2	—	—	—
220	Pemphigus	1	1	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
221	Zoster	3	1	—	—
222	Eczema	25	18	—	—
228	Impetigo	11	4	—	—
231	Furunculosis, Furunculus.....	3	1	—	—
234	Trichophytia.....	1	—	—	—
	Erythrodermia desq.....	7	1	—	—
	Oedema Quincke.....	1	—	—	—
	Purpura	1	1	—	—
XVII. Öronsjukdomar.					
243	Otitis media purulenta.....	23	22	—	—
»	Mastoiditis	4	2	—	—
248	Mutismus	1	—	—	—
XVIII. Ögonsjukdomar.					
258	Conjunctivitis catarrhalis.....	3	3	—	—
»	» phlyctænulosa	2	2	—	—
263	Keratitis phlyctænulosa	1	—	—	—
264	» ulcerosa	1	—	—	—
XIX. Svulster.					
306	Angioma	—	1	—	—
319	Tumor cerebri	2	—	1	—
»	» suprarenalis	1	—	—	—
»	» abdominalis	1	—	—	—
	Polyposis recti	1	—	—	—
XX. Andra sjukdomar.					
	Nihil. observatio	32	24	—	—
322	Myxoedema. Hypothyreosis	—	1	—	—
323	Hyperthyreosis	—	1	—	—
326	Abscess. mediastini	—	1	—	—

Den medicinska polikliniken besöktes under året av 3.895 patienter.

Uppgift från *medicinska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1927 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	—	3	3	—	—	3
Förgiftning med ättiksyra	—	1	1	—	—	1
Summa för grupp I	—	4	4	—	—	4
II. Skadans tillkomstsätt.						
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Vid sport och gymnastik: lek	—	3	3	—	—	3
Summa för grupp II	—	3	3	—	—	3

Göteborgs epidemisjukhus.

Å Epidemisjukhuset (överläkare Hj. Wennerberg) ha under året vårdats 1,402 patienter, av vilka under året intagits 1,312.

Sjukdomarna ha fördelats enligt följande tabell:

	Kvarliggande från		Intagna under		Summa vårdade		Avförda år 1927				Kvarliggande till	
	1926		1927		1927		friska		döda		1928	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Typhus	1	2	12	6	13	8	11	6	2	—	—	2
Paratyphus	—	1	11	10	11	11	10	11	—	—	—	1
Scarlatina	22	33	143	160	165	193	156	181	1	1	8	11
Diphtheria	13	14	130	165	143	179	135	150	6	4	2	25
Croup (utan difteri)	—	1	21	8	21	9	17	8	2	—	—	1
Angina	—	1	43	91	43	92	43	91	—	—	—	1
Meningitis epid. cerebrosp.	—	—	6	1	6	1	4	—	2	1	—	—
Encephalitis	—	1	1	1	1	2	1	2	—	—	—	—
Poliomyelitis ac.	—	—	3	5	3	5	3	5	—	—	—	—
Dysenteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annan sjukdom	—	1	246	249	246	250	204	207	20	23	22	20
Summa	36	54	616	696	652	750	584	661	33	29	35	60

Frånräknas de till 1928 kvarliggande äro mortalitetssiffrorna:

för samtliga sjukdomar	1,307	vårdade,	62	döda	=	4,74	‰
» typhus	19	»	2	»	=	10,53	‰
» paratyphus	21	»	—	»	=	0,00	‰
» scarlatina	339	»	2	»	=	0,59	‰
» difteri	295	»	10	»	=	3,39	‰
» croup (utan difteri)	27	»	2	»	=	7,41	‰
» angina	134	»	—	»	=	0,00	‰
» meningitis epid. cerebr.	7	»	3	»	=	42,86	‰
» encephalitis	3	»	—	»	=	0,00	‰
» poliomyelitis ac.	8	»	—	»	=	0,00	‰
» annan sjukdom	454	»	43	»	=	9,47	‰

Av difteripatienterna hava 20 haft croupsymptom, av dessa ha 3 eller 15 ‰ avlidit. För de rena svalgdifterierna är mortaliteten alltså 2,9 ‰. Samtliga patienter med croupsymptom utgjorde 49 med 5 dödsfall = 9,8 ‰.

Å 27 av dessa har intet ingrepp gjorts. Å de övriga 22 ha operativa ingrepp utförts, varav i 3 fall enbart intubation (0 dödsfall), i 3 fall intubation + tracheotomi (1 dödsfall = 33,33 ‰) samt i 16 fall enbart tracheotomi (5 dödsfall = 31,25 ‰).

Totalmortaliteten för de opererade utgjorde alltså 27,27 ‰.

Förutom intubationer och tracheotomier ha å sjukhuset utförts följande viktigare operationer:

Sjukdom	Antal patienter	Operation	Utgång	
			God	Dålig
Otit. med. ac. c. mast.	30	Uppmäjpling	30	—
Otit. med. ac. c. mast. c. epiphleb sin. sigm.	6	Uppmäjpling + frilägn. av sinus o. dura	6	—
Otit. med. subac. c. pares. n. fac.	1	Radikaloperation	1	—
Ethmoiditis ac.	2	Ethmoidectomy	1	1
Sår efter mast. op.	6	Sekundärsutur	6	—

Uppgift från Göteborgs epidemisjukhus för år 1927 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.					
2	Debilitas cong. Atelectasis pulm.....	1	—	—	—
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.					
21	Septichæmia	2	3	—	2
22	Erysipelas	4	3	—	—
23	Scarlatina	143	160	1	1
24	Diphtheria	130	165	6	4
25	Morbilli	84	77	9	6
26	Rubeola	2	—	—	—
27	Parotitis epidemica	1	1	—	—
28	Pertussis	13	13	1	2
29	Influenza epidemica	100	109	4	7
31	Varicellæ	9	10	—	—
33	Typhus abdominalis	12	6	2	—
34	Paratyphus	11	10	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta	3	5	—	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica	1	1	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	6	1	2	1
42	Tuberculosis pulmonum	6	7	1	1
	» cerebri. Meningitis tuberc.....	—	2	—	2
	» organorum aliorum	—	2	—	1
44	Syphilis acquisita	1	1	—	—
57	Febris. Febricula	4	3	—	—
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.					
58	Anæmia	2	1	—	—
66	Lymphogranulomatosis	1	—	—	—
	Purpura rheumatica	—	1	—	—
VIII. Nervsystemets sjukdomar.					
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	—	1	—	—
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis.....	2	1	2	1
82	Hæmorrhagia thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	1	—	—	—
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	2	—	—	—
84	Hemiplegia	1	—	—	—
X. Cirkulationsorganens sjukdomar.					
112	Endocarditis acuta	—	4	—	—
	» Myocarditis acuta	2	1	—	—
113	Vitium organicum cordis	4	3	—	—
119	Thrombosis. Embolia	—	1	—	—
XI. Andningsorganens sjukdomar.					
121 } 124 }	Rhinitis purulenta	1	—	—	—
125 } 127 }	Laryngitis acuta	—	1	—	—
128	Bronchitis acuta	9	6	—	—

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
131	Asthma bronchiale	1	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	17	4	1	—
134	Bronchopneumonia acuta.....	32	35	2	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	8	7	—	—
139)	Croup	24	11	2	1
142)					
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Angina tonsillaris	43	91	—	—
145	Peritonsillitis acuta	6	4	—	—
153	Gastritis acuta	—	2	—	—
*	Enterocolitis acuta. Proctitis acuta.....	2	2	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	—	1	—	—
174	» » » » » chronica. Morbus Brightii	1	—	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	—	2	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
189	Urethritis ac.	2	—	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
206	Polyarthritus rheumatica acuta	2	1	—	—
214	Rachitis	1	2	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum.....	3	3	—	—
218	Urticaria	—	1	—	—
221	Zoster	—	1	—	—
222	Eczema	1	3	—	—
	Exanthema medicament.	2	3	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media catarrhalis	37	25	—	—
*	Mastoiditis	2	2	—	—
<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>					
258	Conjunctivitis aestivalis, catarrhalis	1	1	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>					
326	Lymfadenitis ac.	3	1	—	—
	Struma nodos.	—	1	—	—

Årsberättelse från Göteborgs Barnbördshus år 1927.

1. Under året intagna och avförda.

Grupp	I n t a g n a										A v f ö r d a		
	Under 20 år	20—30 år	30—40 år	Över 40 år	Ogifta	Giftna	Änkor och från- skilda	Först- föder- skor	Omfö- derskor	Summa intagna	Summa avförda	Därav	
												döda	till sjuk- hus
A	166	1616	913	111	541	2252	13	1179	1627	2806	2816	13	12
B { a	12	96	77	11						196	200	—	—
b	Patienter intagna å Gynekologiska avdelningen									457	453	7	—

Grupp A anger kvinnor intagna för förlossning.
» B » » » av annan orsak.

Kvarligger den $\frac{1}{1}$, A: 66;

B: { a: 10
b: 8

» » $\frac{31}{12}$ A: 62, därav oförl. 6;

B: { a: 6
b: 12

2. Fosterlägen.

Nackbjudning: 2288. Hjässbjudning: 39. Pannbjudning: 1. Ansiktsbjudning: 5. Sättes- och fotbjudning: 96. Tvär- och snedläge: 5. Obestämt läge: 31. *Summa fosterlägen 2465.* Förlösta före inkomsten 10. Bland obestämda lägen: Kejsarsnitt: 21.

3. Dödsorsaker bland på anstalten avlidna kvinnor.

I. *B. B. avdelningen.* 1) 68: Neph. gravid. + Toxikos. gravid. + Ablatio plac. + Hæmorrh. intraabdom. post. op. + Anæmia. 2) 3: Placentæ prævia partial. + Septicæmia. 3) 326: Lågt sittande placenta. + Retentio placentæ total c. hæmorrh. p. p. + Sepsis puerp. 4) 729: Abort. infect. mens 2 + Septico-pyæmia post abort. 5) 907: Eklampsia part. 6) 964: Pelvis justo minor + Peritonit. purul + Ileus paralyt. 7) 1264: Eklampsia part. et puerp. + Pelvis justo minor + Ruptura fornic. post. 8) 1306: Eklampsia part. et puerp. 9) 1477. Sepsis puerperal. p. abort. 10) 1971: Ileus strangul. + Graviditas mens 9 + Gangræna jejuni + Peritonitis circumscript. 11) 2019: Hyperemesis gravid. + Abort. mens 3. 12) 2260: Retentio placentæ total. + Anæmia + Hepatit. chron. 13) 2676: Cysto-pyelo-nephrit chron. exacerb. + Nephros + Abscess. pulmon. + Bronchopneumonia.

II. *Gynekologiska avdelningen.* 14) 40: Salpingo-oophorit. chron. c. pelveoperitonit. adhæsiv. + Myocardit + Bronchopneum. 15) 235: Tbc. ossis pelv. et lymphoglandul. + Salpingo-oophorit. supp. + Myoma uteri + Myocardit. + Abscess. hepatis. 16) 336: Endocarditis ulcerosa + Abort. 17) 362: Salpingit. chron. + Degeneratio myocardii + Ileus paralyt. 18) 385: Colit. chron. c. proctit. ulceros. perf. + Abscess. pelv. op. + Nephros. acut. 19) 411: Periostit. supp. tibiæ dx. + Lymphangit. supp. pelv. + Peritonit. diffus. 20) 425: Perinephrit. supp. + Septicæmia. + Spondylit. tbc. senata.

4. Sjukdomar och oregelbundenheter hos intagna barnaföderskor.

	Antal fall		Antal fall	
Albuminuria.....	225	Trombophleb. v. saphenæ parv.	17	
Nephropathia gravidarum.....	84	» ileac. et cruralis	6	
Eclampsismus.....	11	» v. brachii.....	1	
Eclampsia {	gravidarum.....	2	Lymfangitis mammæ.....	24
	parturientium.....	5	Mastitis.....	2
	puerperarum.....	1	Mamma acces.....	1
Nephritis.....	4	Angina tonsillaris.....	6	
Neuroretinitis albuminurica.....	2	Pharyngit. et laryngit.....	3	
Pyelitis, pyelonephritis.....	73	Rhinitis.....	4	
Pyonephros c. uræmia.....	1	Parotit. epidem.....	2	
Cystitis.....	29	Otit.....	1	
Hydramnion.....	3	Meningit.....	1	
Mola hydatidosa.....	3	Influenta epidem.....	18	
Placenta prævia totalis.....	2	Diabetes mellitus.....	1	
	» partialis.....	5	Morbus Basedowi.....	1
Lågt sittande placentæ.....	3	Struma.....	1	
Ablatio placentæ præmatura.....	16	Tuberculosis pulmonum.....	23	
Pelvis justo minor.....	16	Syphilis.....	10	
Myoma uteri.....	3	Gonorrhæa.....	7	
Tumor ovarii.....	1	Condylom. accum.....	1	
Hæmatosalpinx.....	1	Anæmia.....	14	
Prolapsus funiculi.....	7	Psychosis.....	4	
» extremitatum.....	3	Neurastenia.....	5	
Ruptura uteri.....	1	Vitium organicum cordis.....	17	
Hotande uterus rupt.....	1	Akut lungödem.....	1	
Rupt. fornicis.....	1	Varices.....	23	
» perinei completa.....	5	Tumores Hæmorrhoid.....	5	
Retentio placentæ totalis.....	5	Pneumonia acuta.....	1	
» partialis.....	3	Bronchit. acuta.....	23	
Retentio velamentorum.....	63	Bronchiectasia.....	1	
Hæmorrhagia (gravis) sub et post partum 600.....	103	Pleuritis.....	3	
Abortus mensium 1—3.....	284	Asthma bronchiale.....	1	
» » 4—7.....	84	Embolia art. pulmon.....	6	
Missed abortion.....	10	Enteritis.....	3	
Partus præmaturus.....	111	Ileus.....	3	
Hæmatoma vaginæ et vulvæ.....	2	Gangræna intestini.....	2	
Febris resorptionis in partu (abortu).....	11	Icterus catarrhalis.....	1	
Lochiometra.....	20	Periostitis.....	3	
Febris resorptionis in puerp.....	17	Kypho-scolios.....	1	
Endometrit. p. part (abort).....	3	Polyarthrit.....	1	
Parametritis. Pelveoperitonitis.....	1	Lupus.....	1	
Salpingo-oophrit p. part. (abort).....	11	Erythema nodosum.....	2	
Sepsis puerperalis.....	5	Acne rosacæ.....	1	
Abscessus pelvidis.....	1	Scabies.....	1	
Trombophl. v. saphenæ magna.....	37	Furunculosis.....	1	
		Phlegmone, panaritium.....	2	
		Abscessus pelvidis.....	1	

5. Digivning.

Antal mödrar (under året intagna), vilkas barn fått endast moderns mjölk	2307
D:o, vilkas barn fått moderns mjölk + konstgjord föda	26
D:o, oförmögna till digivning på grund av sjukdom	22
Summa mödrar	2355

6. Förlossningsoperationer.

Operation	Antal fall	Journalnummer	Anledning				
Kejsarsnitt, abdominellt	7	418, 532, 709, 964, 2337, 2364, 2687	Pelvis justo minor.				
				4	18, 921, 1064, 1576		
						2	1895, 2656
1	1330	Gammal förstföderska.					
1	828	Habituell fosterdöd.					
Kejsarsnitt, abdominellt + Sterilitetsoperation	2	962, 2262	Pelvis justo minor.				
	1	2292	Placenta prævia total.				
Kejsarsnitt, abdominellt + amp. uteri supravaginal + Salpingo-oopherect. bil	1	1881	Pelvis justo minor.				
Kejsarsnitt, abdominellt + amp. uteri supravag. + Resectio intestini	1	1977	Ileus strangul. + Gangræna intestini + Graviditas mens 9.				
Kejsarsnitt, vaginalt	1	83	Eklampsismus.				
Kejsarsnitt, vaginalt + utrymning av uterushålan	2	1307, 1361	Abort mens 6—7.				
	1	2393	Mola hydatidosa.				
Nedtagning av fot + utdragning	3		Vitium organ. cordis.				
				1	Sekundär värksvagh.		
						1	Primär värksvagh.
1	Sätesbjudning med framf. arm.						
Nedtagning av fot + utdragning + tång å efterföljande huvud	1	831	Sekundär värksvagh.				
Inre vändning på fot	2		Placenta prævia partial.				
	1		Ablatio placentæ præm.				
	1	3	Placenta prævia partial.				
Inre vändning på fot + utdragning ...	1	2197	» » totalis.				
	4	238, 1484, 2314, 2716	Tvårläge.				
	1	787	Primär värksvagh. (2:a tvilling).				
Utdragning på säte (manuell)	3	849, 1947, 2173	Sek. » » »				
	1	37	Vitium org. cordis.				
	1		Primär värksvagh.				
	1		» »				
	2		Sekundär »				
	1		Prolapsus funiculi.				
Utdragning på fot	1		Fosterasyxi.				
	2		Sekundär värksvagh.				

Operation	Antal fall	Journalnummer	Anledning
Nedtagning av fot	1	269	Placenta prævia partial.
Nedtagning av fot efter reposition av navelsträng	1		Prolapsus funiculi.
Inläggande av kolpeurynt	1	1912	Placenta prævia partial.
	23		Fosterasfyxi.
	35		Primär värksvaghet.
	32		Sekundär »
Utdragning med tång.....	2	907, 2711	Eklampsia.
	1		Vitium org. cordis.
	1	2676	Uræmia.
	1		Os coccyx som förlossningsh.
Utdragning med tång efter delning av cervix	3	720,1150,2751	Primär värksvaghet.
Borring av huvudet + utdragning ...	1		Hydrocephalus.
Inre lossande och uttag. av efterbörden.	2	1264, 2464	Pelvis justo minor.
	5		Retentio placentæ total. c. hæmorrhagia.
Uttagande av kvarhållen moderkaksbit	3		Retentio placentæ partial. c. hæmorrhagia.
Abortoperation.....	225		Mens 1—3.
»	31		Mens 4—7.
»	5		Missed abortion.
Skrapning för mola hydatidosa	1		
	2	35, 121	Pelvis justo minor.
	7	83, 972, 1326, 1404, 2067, 2153, 2496	Eklampsismus.
Framkallande av förtidig börd.....	5	76, 542, 657, 1284, 2645	Ablatio placentæ præm.
	1	703	Hydramnion.
	2	829, 1153	Nephrit. chron.
	1		Stort foster.
	2		Fosterasfyxi.
Utpressning efter episiot.	1		Sekundär värksvaghet.
	1		Nephr. chron.
	4	484, 2423, 2477, 2539	Vitium org. cordis.
Framkallande av missfall	4	975, 981, 1029, 2627	Tbc. pulm.
	2	976, 1119	Psykopathia.
	1	762	Nephr. chron.
	1	2424	Bronchiectasia + scolios.
Perinealsuturering	3		Ruptura perinei total.
Sek. perinealsuturering	1		» » partial.
Episiotomi i samband med annan op.	76		
Incision	1		Mastitis supp.
Kolpotomia post.....	1		Abort. infect. c. abscess pelvid.
Incision + sutur.....	1		Hæmatoma vulvæ et vaginæ.
Excision	1		Cysta lab. maj.
Venesektion	2		Eklampsismus.
	1		Akut lungödem.
	1		Mola hydatidosa c. hæmorrh. permagn.
Blodtransfusion	2		Abort infect. mens 4 + hæmatosalpinx rupt.

7. På anstalten födda barn.

<i>Summa levande födda</i>	2410	<i>Summa dödfödda</i>	55
Levande födda, fullgångna	2316	Dödfödda, fullgångna	38
Av dem mankön	1193	Av dem mankön	20
» » kvinnkön	1123	» » kvinnkön	18
Levande födda, ofullgångna	94	Dödfödda, ofullgångna	17
Av dem mankön	42	Av dem mankön	11
» » kvinnkön	52	» » kvinnkön	6

Summa enkelbönder 2438. Summa tvillingbönder 27.

8. På anstalten avlidna barn.

	Efter naturlig förlossning	Efter tång- förlossning	Summa	Anmärkingar
Under 1:a levnadsdygnet	9	—	9	Därav 5 Debil. congen.
» 2:a »	6	—	6	» 3 » »
» 3:e »	4	1	5	» 1 » »
Övriga	10	—	10	» 7 » »
Summa	29	1	30	

9. Dödfödda samt dödsorsaker bland på anstalten avlidna barn.

	Antal fall		Antal fall
<i>Dödfödda.</i>		<i>Dödsorsaker</i>	
Döda före födelsen	33	bland på anstalten avlidna barn.	
» under födelsen av kvävning	3	Missfoster och bildningsfel ...	2
» under födelsen av annan orsak	19	Ofullgångenhet	15
		Asphyxi	1
		Melæna neonatorum	1
		Hæmorrhagia cerebri	2
		Pachymeningit. hæmorrh. intern.	1
		Pneumonia	4
		Vitium congenitum cordis	4
Summa dödfödda	55	Summa avlidna barn	30

10. Levande utskrivna barns sjukdomar under vistelsen å anstalten.

	Antal fall		Antal fall
Icterus neonatorum.....	9	Pneumonia	1
Kephalhämatorna.....	31	Hæmorrhagia cerebri	4
Melæna neonatorum	10	Menstruatio præcox	2
Blenorrhæa gonorrhœica	2	Nævus	1
» non gonorrhœica	21	Vulnus infect.	1
Vaginit gonorrhœica	1	Ileus	1
Paresis nervi facialis	1	Vit. org. cordis	1
» brachii (Erb.)	1	Anasarca	1
Fractura claviculæ, brachii, fem.	1	Phlegmone	1

11. Missbildningar.

	Antal fall		Antal fall
Monstrum	1	Syndactylia	1
Acrania	1	Polydactylia	2
Cheilognathopalatoschisis	6	Hyperplasia aortæ et v. cav.	
Hydrocephalus	1	sup.	1
Spina bifida	5	Transpositio aortæ	1
Pes varus	3	Hypospadia	2

12. Sjukdomar hos på anstalten vårdade, men där icke förlösta kvinnor.

	Antal fall		Antal fall
Graviditas	62	Bronchiectasia	1
Abortus imminens	22	Varices	1
Albuminuria	22	Trombophlebitis	1
Neophrothia gravidarum	14	Chorea	1
Pelvis justo minor	1	Epilepsia	1
Reumatismus	2	Neuralgia	1
Pyelitis	15	Emesis	2
Cystitis	3	Hyperemesis.....	8
Kolpitis	1	Vitium org. cordis.....	9
Menometrorrhagia	1	Icterus	2
Hæmorrhagia in graviditat.	11	Glycosuria.....	1
Polyp. cervic. uteri	2	Syphilis	1
Anæmia.....	4	Influenta	2
Tbc. pulmon.	5	Gonorrhæa	1
Bronchitis	4	Condyloma accuminata	2

13. Sjuk- och obduktionsberättelser till dödsfallen under år 1927.

I. Å Barnbördsavdelningen.

1. *N:r 68. A. C. P.*, gift, 43 år. Inkom den $27/12$ 1926, förlöst den $9/1$, död den $10/1$. Klin. diagn.: Neph. gravid. + Toxicosis gravid. + Ablatio placentæ. + Hæmorrhagia intraabdomin. post. op. + Anæmia. 0-para; fullgången. Vid inkomsten hade patienten utbredda ödem, huvudvärk blodtr. 190 mm. Urinen innehöll 0,6 % alb.; i sed. rikl. med röda och vita blodkroppar. Förbättrades under 14 dagars vistelse härstades, då hon plötsligt den $9/1$ fick en häftig blödning på 200—300 gr. från underlivet utan något föregående förlossningsarbete. En halv timme därefter gjordes sectio cæsareæ (Bkt.). Följande dag tecken på abdominell blödning. Den $10/1$ relaparotomi, varvid man fann att patienten blödde från nedre sårvinkeln i uterus, där ett par suturer skurit igenom. Blodets mängd i buken var dock ej över 150 gr. Sedan sekundär uterussutur lagts slöts buken. Pat:s allmäntillstånd förblev dock dåligt och försämrades trots stimulans och koksaltinjektion. Dog under blodtransfusionens utförande.

P. A. D.: Neph. gravid. + Hæmorrhagia intraabdominal. post. op. + Anæmia + Hepatitis gravis.

2. *N:r 3. E. S. B.*, gift, 40 år. Inkom den $24/12$, förlöst den $1/1$ 1927, död den $23/1$. Klin. diagn.: Placentæ prævia lateral. + Septicæmia. 9-para, fullgången. Patienten hade under de tre sista månaderna haft upprepade mindre blödningar. Den $31/12$ inställde sig värkar, vilka tilltogo i styrka den $1/1$; hon började därjämte blöda rikligt, varför inre undersökning gjordes. Cervix befanns vara utplånad, modermunnen dricks-glasvid. Inre vändning på fot + extraktion gjordes (Lst.). Redan samma dag inställde en mindre frysning, som sedan under de närmaste veckorna åtföljdes av upprepade svåra frysningar allt under det att patientens allmäntillstånd blev sämre. Inga palpatoriska förändringar från underlivet. Den $17/1$ symtom på utbredda bronchopneumonier å båda lungbaserna. Den $23/1$ plötsligt sämre med hastigt inträdande medvetlöshet och mors strax därefter.

P. A. D.: Septicæmia (trombophlebit. v. ovar. et sperm.) + Bronchopneumoniæ.

3. *N:r 326. E. C. J.*, gift, 30 år. Inkom den $20/11$, förlöst den $13/2$, död den $21/2$. Klin. diagn.: Lågt sittande placentæ + Retentio placentæ total c. hæmorrh. p. p. (1225 ccm.) + Sepsis puerper. 0-para, fullgången. Inkom på grund av blödningar, som hon haft den sista månaden av grossessen. Spontan partus den $13/2$. Då efterbörden ej ville avgå spontant och patienten blödde rikligt måste inre lösning göras (Thn.). På tredje dagen inställde sig en svår frysning med temp. på 42° . Under de därpå följande dagarne upprepade frysningar. Vid bi-manuell palpation kände man högra parametriet något ödematöst och

svullet. Hennes allmäntillstånd försämrades hastigt. På sjunde dagen efter partus inställde sig medvetlöshet och dagen därpå inträdde mors.

P. A. D.: Sepsis puerper. + Anæmia.

4. *N:r 729. H. O. J.*, gift, 32 år. Inkom den $\frac{7}{3}$, död den $\frac{31}{3}$. Klin. diagn.: Abort. infect. mens II + Septico-pyæmia post abort. IV-para. Inkom med symtom på infekterad abort. Under vistelsen här låg patienten med temp. mellan 39° — 40° samt hade upprepade frysningar och starkt påverkat allmäntillstånd. Talrika stora abscesser uppstodo här och var samt utgjutning i v. pleurahålan och i hjärtsäcken. Under sista dagarne inställde sig svårare frysningar varjämte allmäntillståndet allt mera försämrades. Mors inträdde $3\frac{1}{2}$ vecka efter inkomsten.

P. A. D.: Septico-pyæmia post abort.

5. *N:r 907. E. J. E. H.*, änka, 34 år. Inkom den $\frac{24}{4}$, förlöst den $\frac{24}{4}$. Klin. diagn.: Eklampsia parturient. 2-para, fullgången. Värkarne började den $\frac{23}{4}$ på aftonen. Samma kväll tvenne eklamptiska kramp-
anfall i hemmet. Vid inkomsten var patienten medvetlös, hon var starkt svullen, samt hade utbredda småblödningar överallt i huden. Urinen var starkt blodig. Strax efter inkomsten sprängdes hinnorna. Hon fick dessutom mo + och chloral. Förlossningen fortskred raskt så att tångextraktion efter ett par timmar kunde göras (Thn.). Patienten hann sedan få ytterligare tvenne anfall. Hon vaknade dock ej till medvetande efter sista anfallet utan dog 4 timmar efter ink.

P. A. D.: Eklampsia part. (Hepatit. grav. + Nephros. hæmorrhag.).

6. *N:r 964. G. E. F.*, gift, 30 år. Inkom den $\frac{29}{4}$, förlöst den $\frac{1}{5}$, död den $\frac{11}{5}$. Klin. diagn.: Missförhållande mellan huvud och bäcken + Peritonit. purul. + Ileus paralyt. 0-para, fullgången. Efter att ha legat i förlossningsarbete i tre dygn stod huvudet fortfarande och tryckte ovan bäckeningången. Cervix var utplånad, mm öppen för 3 finger. Fostervattnet hade avgått sedan ett dygn tillbaka men luktade fortfarande ej illa. Temp. var 38° . Kontraktionsringen stod 1—2 tvf. ovan naveln. Då patienten måste förlösas och en perforation med utdragning ansågs tekniskt svår att utföra samt medföra för stora risker föredrog man ett kejsarsnitt (Lst.). Patientens allmänna tillstånd var gott. Pulsen lugn och rytmisk. Hon var icke undersökt pr. vaginam utanför anstalten. Snittet lades i cervix. Efteråt inlades dränage mot uterussåret. Under de tre första dagarne efter operationen intet anmärkningsvärt. Därefter inställdes temp. som hastigt steg till 40° , varjämte resistenser kunde palperas på båda sidor om uterus. Processen tycktes dock avgränsa sig till bäckenet: riklig varig sekretion från såret. På tionde dygnet inställde sig symtom på en tilltagande ileus. Patientens allmäntillstånd blev hastigt sämre; pulsen liten, fladdrande. Upprepade tarmsköljningar utan resultat. Mors samma dag.

P. A. D.: Peritonit. serofibrin libera et purulent. + saccat. + Ileus paralyt. et adhæsiv. + Vit. org. cordis.

7. *N:r 1264. E. M. E.*, ogift, 19 år. Inkom den $\frac{7}{6}$, förlöst den $\frac{7}{6}$, död den $\frac{9}{6}$. Klin. diagn.: Eklampsia part. et puerp. + Pelvis justo minor. + Prolapsus funiculi + Ruptura fornic. post. operation. 0-para, fullgången. Hade vid inkomsten uttalade eklampsismsymtom. Efter nära ett dygns förlossningsarbete avgick fostervattnet och var då starkt missfärgat. Fosterljuden höllo sig långsamma — 100 slag i minuten samt därunder. Strax efter vattnets avgång inställde sig ett eklamptiskt anfall, som tätt efterföljdes av flera. Patienten fick mo + samt sedermera chloral. Värkarne hade hela tiden varit mycket kraftiga samt fortsatte att tilltaga i styrka. Kontraktionsringen hade så småningom stigit till strax ovan naveln. Vid i. u. fann man mm utplånad, huvudet stod i bäcken- ingången starkt tilltoppat; promontorium kändes starkt framskjutande, en stor slynga av navelsträngen låg vid sidan av huvudet. Då indikation ansågs föreligga att förlösa patienten gjordes först försök med tång- extraktion, vilket misslyckades. Därefter borring av huvudet + extraktion (Thn.) vilket gick utan svårighet. Vid en i. u., som gjordes efter op. fann man emellertid en 2 cm. lång ruptur i fornix post. in i bäcken- hålan. Omedelbar laparotomi + sutur. Anfallen fortsatte emellertid och efter något mer än ett dygn efter op., under vilken tid patienten haft 23 nya anfall, gick hon till mors utan att någon gång ha återfått medvetandet.

P. A. D.: Nephrit. — nephros. acut. + Hepatit acut. + Ruptura vagine.

8. *N:r 1306. B. V. A.*, gift, 38 år. Inkom den $\frac{13}{6}$, förlöst den $\frac{13}{6}$, död den $\frac{14}{6}$. Klin. diagn.: Eklampsia part. et puerp. 6-para, full- gången. Patienten hade före inkomsten haft två eklampsianfall, vilka fortsatte att uppträda efter det hon kom in. Värkarne hade börjat och voro kraftiga. För att påskynda förlossningen gjordes hinnsprängning, två timmar därefter inträdde förlossning. Patienten vaknade emeller- tid aldrig till medvetande efter det första anfallet. Under det därpå följande dygnet inställde sig nya krampanfall slag i slag. Hon gick till mors ett dygn efter partus och hade då haft 18 nya anfall.

P. A. D.: Nephrit. — Nephros. subchron.

9. *N:r 1477. A. S. K.*, gift, 39 år. Inkom den $\frac{3}{7}$, död den $\frac{4}{7}$. Klin. diagn.: Sepsis puerp. p. abort. 10-para. Sista menses den $\frac{15}{5}$. Började blöda från underlivet den $\frac{28}{6}$, kände sig illamående samt hade upprepade frysningar. Vid inkomsten starkt påverkat allmäntillstånd; torr, belagd tunga. Liten, hastig puls, uttalad dyspnæ. Stark ömhet och défense över nedre delen av buken. Patienten blödde rikligt från underlivet. Vid undersökning fann man cervix öppen för ett finger, intensiv ömhet bakom och vid sidorna om uterus. Äggrester som sutto i cervix avlägsnades. Patientens tillstånd försämrades emellertid allt mera och redan påföljande dag gick hon till mors.

P. A. D.: Peritonit. acut. diffusa post abort. + Pyosalpinx dx.

10. *N:r 1971. H. M. A.*, gift, 37 år. Inkom den $10/9$, död den $16/9$. Klin. diagn.: Ileus strangul. + Gravid. mens 9 + Gangræna jejun. — ilei + Atonia ventriculi + Peritonit. circumscript. 3-para. Sista menses den $15/12$ 1926; fosterrörelser i mitten av april 1927. Patienten hade varit frisk under hela grossessen. Samma dag hon kom in, hade hon börjat klaga över "värkar", vilka hon emellertid ej kände riktigt på samma sätt som föregående förlossningar. De kändes mera uppåt fundus uteri samt utåt vänstra flanken. På morgonen den $11/9$ började hon plötsligt klaga över svåra ihållande smärtor i hela buken. Hon kunde ej ligga stilla samt jämrade sig högt; verkade mycket tagen med askgrå, blek hy. Pulsen var hastig, liten; temp. 37,2, Sp. alb. Blodtr. 140 mm. Inga kräkningar. Flatus och fæces hade avgått spontant. Från vagina förefanns en sakta silande blödning, som hade börjat på morgonen. Uterus var spänd, fosterdelar kunde ej palperas; fosterljud hördes — 140 slag i minuten. Patienten ömmade över hela buken utan någon mera uttalad ömhet på något särskilt ställe. Måttlig défense. Diagnosen ställdes på en accidentell blödning. Då cervix ej börjat öppna sig ansåg man indikation föreligga att förlösa henne medelst kejsarsnitt (Thn.). När man kom in i buken, fann man en riklig mängd blodig vätska samt en stor del av tunntarmen gangränös och illaluktande. Den gravida uterus fyllde fullständigt ut bukhålan och för att komma åt tarmen tömdes först livmodern, varefter den exstirperades jämte båda sidornas adnexa. När man granskade tarmen, fann man två meter gangränös på grund av inklämning genom en brid, som gick från trakten av flexura duodeno-jejunalis ned mot radix mesenterii. Resektion gjordes därför av två och en halv meter tunntarm. Efter op. hämtade patienten sig rätt bra de första dagarne. En kraftig ventriculaton i uppstod, som nödvändiggjorde anläggandet av en gastrostomi. Tarmen funkionerade tillfredsställande, buken var mjuk, ej ömmande. Pulsen var dock hela tiden hastig, omkring 140 slag i min.; liten, mjuk och oregelbunden. Temp. hade börjat stiga. På 6:te dagen efter op. började hennes allmäntillstånd att hastigt försämrast, puls ej mer palpabel. Buk fortfarande mjuk och insjunknen. Patienten avtynade allt mera samt gick till mors påföljande natt.

P. A. D.: Peritonit. acut. circumscript. (trombophlebitis i grenarne av art. mesenterica sup.) + Ileus paralyticus + Splenitis + Degeneratio hepatitis + Nephros. acut.

11. *N:r 2019. F. G. T.*, gift, 25 år. Inkom den $11/9$, död den $19/9$. Klin. diagn.: Hyperemesis gravid. Abort mens 3—4. 1-para. Sista menses den $20/5$ 1927. Patienten hade börjat kräkas två månader innan hitkomsten. De sista tio dagarne hade hon tillbragt på havet på resa mellan U. S. A. och Göteborg. Kräkningarna hade därunder förvärrats mycket, så att hon ej fått behålla något, som hon förtärt. Verkade mycket medtagen vid inkomsten med insjunkna drag. Temp. 37,6°; puls 95, fyllig och regelbunden. Under behandlingen här förbättrades sakta hennes tillstånd, så att man på 5:te dygnet ej mera behövde ge henne dropp-

lavemang, då hon behöll maten. På 7:de dygnet började hon helt plötsligt försämras: kräktes oupphörligt, pulsen blev hastig — 140 slag i minuten samt liten och mjuk. Aborterade påföljande morgon. Hennes tillstånd försämrades dock stadigt. På 9:de dagens morgon efter inkomsten kollaberade hon plötsligt samt gick till mors inom loppet av ett par minuter.

Sektion vägrades.

12. *N:r 2260.* S. O. G., gift, 31 år. Inkom den $17/10$, förlöst den $18/10$, död den $18/10$. Klin. diagn.: Retentio placentaë total. + Anæmia + Toxicosis gravid. 2-para. Vårdad härstädes 1924 för Retentio part. plac. Partus i hemmet. Hb. 30 %. Sedan dess vårdats å Sahlgrenska sjukhuset för anæmia. Var vid inkomsten fullgången. Hade alb. i urinen. Värkarne började den $17/10$ kl. 9 e. m. Fostret framföddes den $18/10$ kl. 1,55 f. m. Då efterbörden ej var lös, patienten blött 300 kbc. och var starkt anæmisk samt allmäntillståndet hastigt försämrades gjordes manuell lösning. Trots stimulering och druvsockerinjektion ingen förbättring. Mors inträdde två timmar efter partus medan man höll på med blodtransfusiones utförande. Totala blödningen 400 kbc.

P. A. D.: Anæmia + Hepatit. chron. (Post hepatit. acut. gravid?).

13. *N:r 2676.* H. E. I. H., gift, 25 år. Inkom den $10/12$, förlöst den $14/12$, död den $25/12$. Klin. diagn.: Nephros — nephrit c. uræmia + Pyelit + Bronchopneumonia. O-para. Sista menses den $24/3$. Patienten hade 5 år förut vårdats å Sahlgrenska sjukhuset för pyelit. Hon inkom hit för att värkarne hade börjat. De enda symtom hon hade haft hemma voro att hon känt sig trött och matt samt varit något pussig i ansiktet, urinvägden hade de sista dagarna varit liten. Vid inkomsten gott allmäntillstånd. Obetydligt svullen i ansiktet. Ingen huvudvärk. Inga kräkningar. Blodtr. 140 mm. Urinen innehöll spår alb., sparsamt med epitelceller, vita blodkroppar och cylindrar, en och annan röd blodkropp samt sparsamt med coli. Ögonbottnar utan anm. Cor: utan anm. Temp. afebr. Puls 92. Värkarne upphörde efter 6 timmar. Under de därpå följande dagarna sparsam urinväg — 250 gr. på 5 dygn. Rest. N den $14/12$ 97 mgr. %. Patienten något dåsig men för övrigt gott allmäntillstånd. Då en hotande uræmi syntes föreliggande sattes förlossningen i gång den $14/12$ (hinnstick), vilken avslutades efter 6 timmar med forceps. Efter förlossningen stigande diures så att urinvägden på sjätte dagen efter partus var 1600. Blodtr. samma dag 150 mm. I urinen rikligare mängd av vita och röda blodkroppar samt talrikt med coli. En vecka efter förlossningen började emellertid patienten bliva allt mera dåsig och slö, ville bara sova. Klagade ibland över huvudvärk. Tilltagande kräkningar och diarré. Foetor ex ore. Rest. N den $21/12$ 225 mgr. %. Lumbalpunktion: tryck 220 mm, för övrigt intet anmärkningsvärt. Patienten ibland ej fullt klar, ville rusa upp ur sängen. De två sista dagarna medvetlös, urin och fæces avgå spontant. Temp.

stegr. till $39,3^{\circ}$, symtom på bronchopneumonier. Mors den $25/12$ — 11 dygn efter partus.

P. A. D.: Cysto-pyelo-nephrit. chron. exacerb. + Nephros + Abscess pulmon. + Bronchopneumoniæ.

II. Å Gynekologiska avdelningen.

1. N:r 40. A. B., gift, 45 år. Inkom den $29/1$, död den $17/2$. Klin. diagn.: Salpingo-oophorit. chron. c. pelveoperitonit. adhæsiv. + Myocardit + Bronchopneumonia. 1921 op. för salpingit. Sedan två år periodvis uppträdande svåra smärtor i nedre delen av buken. Den $7/2$: Lysis + salpingect. dx. + Dränage. (Bkt.). Efter op. visade njurarne dålig funktion. Urinmängden var endast ett par hundra gr. pr. dag. Tarmen kunde endast med svårighet fås igång och buken var hela tiden något meteoristisk. Ventrikeln var kraftigt atonisk, med ett innehåll på ett par liter, som antingen kräktes upp eller upphämtades med st. sond. Patienten låg ofta och kallsvettades samt hade hastig, liten ibland oregelbunden puls. Den $15/2$ tillstötte förändringar å lungorna med utbredda bronchopneumonier och allmäntillståndet försämrades allt mera tills mors inträdde den $17/2$.

P. A. D.: Salpingo-oophorit. + Ileus adhæsiv. + Peritonit. lev. + Bronchopneumonia.

2. N:r 235. K. L., ogift, 44 år. Inkom $27/6$, död $4/8$. Klin. diagn.: Salpingo-oophorit. supp. chron. tbc. + Myoma uteri. + Myocardit. + Fistula coli sigmoid. O-para. Under ett års tid rikliga och täta blödnigar. Sedan början av juni rätt svåra smärtor i underlivet särskilt vid menses och vid defekation. Hade magrat mycket. Vid inkomsten mycket blek, Hb. 45, temp. $38,8^{\circ}$. Vid bimanuell palpation kände man uterus uppgången i en barnhuvudstor resistens, som dels utfyllde fossa Douglasi dels sträckte sig åt vänster mot laterala bäckenväggen samt uppåt nådde till interspinallinjen. Hon ömmade över resistensen. Op. $4/7$ (Bkt.). Salpingo-oophorect. sin. + dränage. Colon sigmoideum var kraftigt adherent till en hela lilla bäckenet utfyllande varsäck. Vid utlösandet brast denna, varjämte colon sigmoideum läderas på ett ställe. På grund av tekniska svårigheter avlägsnades endast vänstra adnexa. Patienten låg sedan under en månad efter op. med riklig sekretion av var och fæces ur såret. Hennes allmäntillstånd var hela tiden relativt gott, nutritionen god, pulsen något hastig men fyllig och rytmisk. Den $4/8$ helt plötsligt dålig med kallsvettig hud, cyanos och dyspnæ samt liten, knappt palpabel, oregelbunden puls. Trots kraftig stimulans försämrades pat. hastigt och dog samma dag.

P. A. D.: Tbc ossis pelv. et lymfogland. + Salpingo-oophorit. supp. + Myoma uteri. + Abscessus hepatis. + Hydronephros. et nephros chron. + Myocarditis.

3. *N:r 336.* A. I. S., ogift, 21 år. Inkom den $\frac{1}{10}$, död den $\frac{2}{10}$. Klin. diagn.: Septicæmia post abortem. 1-para. Abort i hemmet 4 dagar innan hitkomsten. Pat. hade dessförinnan legat till sängs 3 dagar med svåra frysningar och allmän sjukdomskänsla. Vid inkomsten uttalade symtom på en hastigt förlöpande septicæmi. Temp. 40,9°, puls 160. Från hjärta och lungor intet anmärkningsvärt. Ingen ömhet från underlivet, inga resistenser. Hennes allmäntillstånd försämrades och ett dygn efter inkomsten gick pat. till mors.

P. A. D.: Endocarditis ulcerosa + Abort.

4. *N:r 362.* A. S., gift, 31 år. Inkom den $\frac{13}{10}$, död den $\frac{18}{10}$. Klin. diagn.: Salpingo-oophorit. chron. tbc. bilat. + Myoma uteri + Myocardit. chron. + Ileus paralyt. 1924 vårdad för pleurit.; sedan något mer än ett år tillbaka rikligare regleringar. Sedan 3 veckor molande värk nedåt underlivet. Vid inkomsten blek och rätt mager. Å lungorna inga säkra förändringar. Syst. blåsljud å basen av hjärtat. Palpabla resistenser å platsen för båda adnexa. Den $\frac{14}{10}$: Salpingo-oophorectomia sin. + Salpingect. dx. + Dränage. (Bkt.). Hela tiden efter op. hade pat. dålig puls, den var liten och mjuk och förbättrades endast något efter stimulation. Tarmen fungerade efter tarmsköljning men dåligt. Buken måttligt uppdriven, ej spänd eller ömmande. Den $\frac{18}{10}$ plötsligt kollaps och mors efter några minuter.

P. A. D.: Salpingitis chron. + Degeneratio myocardii + Ileus paral.

5. *N:r 385.* T. A., gift, 41 år. Inkom den $\frac{28}{10}$, död den $\frac{22}{11}$. Klin. diagn.: Abscessus pelvidis c. peritonit. + Prolapsus uteri. Sedan 10 år tillbaka hade pat. haft en stor prolaps av vagina och uterus. Den $\frac{23}{10}$ inställde sig symtom på en total urinretention, varför hon sökte läkare. Som tillfälligt fynd upptäcktes då en stor, nästan hela bäckenet utfyllande resistens, från vilken hon ej haft några besvär. Hon opererades den $\frac{3}{11}$ (Lst.) på indikation adnexresistens, varvid man fann ett par stora, hela lilla bäckenet utfyllande abscesser, vilka tömdes. Den vänstra abscessen gick högt upp i mesocolon sigmoid. samt omslöt rectum, samt hade trängt emellan muscularis och mucosen å ett större område. Under op. då abscessen uttömdes blev mucosen på detta ställe å ett större parti blottat men täcktes sedan med muskelvävnad. De närmaste dagarna efter op. inställde sig symtom av paralytisk ileus., vilken nödvändiggjorde anläggandet av en Witzels fistel. Så småningom uppstod gangrän i colon sigmoidea, så att fæces i stora mängder började avgå genom buksåret. Patientens allmäntillstånd började lida, och hennes krafter avtogo alltmera för varje dag. Den $\frac{20}{11}$ började hon bli kall och fuktig, pulsen blev alltmera liten och mjuk, och långa stunder låg patienten stuporös. Mors den $\frac{22}{11}$ på middagen.

P. A. D.: Colit chron. c. proctit. ulceros. perf. + Abscessus pelv. op. + Nephros acuta.

6. N:r 411. H. M. A., gift, 42 år. Inkom den $24/11$, död den $28/11$. Klin. diagn.: Parametrit. supp. dx. + Septicæmia + Graviditas mens 5. Inremitterades hit under diagnosen: appendicit. gangr. + Graviditas mens 5. Patienten hade 8 dagar innan hitkomsten sjuknat med frysningar och illamående samt smärtor i korsryggen och framåt buken. Den $22/11$ blevo frysningarna tätare samt mycket svåra. Hon började dessutom klaga över svåra smärtor över högra fossa iliaca samt hade varit mycket öm härstädes. Vid inkomsten förededde hon ett påverkat allmäntillstånd, var blek och något cyanotisk samt med rätt stark icterisk hudfärg. Hon klagade över svåra smärtor i buken men kände för övrigt ej något ont på något annat ställe. Temp. 38° . Puls 120. Défense över högra fossa iliaca med stark ömhet. Ingen svullnad eller ömhet från benen. Vid bimanuell undersökning kände man en 5 månaders gravid uterus, samt en gåsäggstor, fast, ömmande, ej fullt rörlig resistens till höger om uterus. Diagnosen sattes på en appendicitabscess eller kanske snarare på en torqverad tumör. Vid operationen (Lst.) fann man en äggstor abscess i högra parametriet. Vävnaden var mörjig och missfärgad å högra bäckenväggen. För att få ordentlig dränage utåt gjordes en amputation av uterus varjämte adnexa medtogos å båda sidor. Pat. fortsatte dock att försämrå sig efter op., hon började även klaga över smärtor från högra underbenet. Vid incision å ett ställe här framkom tunt vattnigt var i ringa mängd. Två dagar efter op. började hon bliva oredig och var ibland fullständigt medvetslös. Buken var uppdriven och spänd med symtom på diffus peritonit. Mors 3 dagar efter op.

P. A. D.: Periostit. supp. tibie. dx. + Lymfangit. supp. pelvidis + Peritonit diffusa.

7. N:r 425. H. P., ogift, 51 år. Inkom den $7/12$, död den $14/12$. Klin. diagn.: Perinephritis supp. + Septicæmia + Spondylitis tbc. sanata. Patienten hade sedan omkring en månad före inkomsten besvärats av då och då påkommande frysningar samt sedan tre veckor tillbaka haft molvärk i högra flanken samt sedan tre veckor tillbaka haft molvärk på sista tiden samt sista månaden för det mesta varit sängliggande. Vid inkomsten hit var allmäntillståndet ganska gott. Hon var blek med något kall och fuktig hud. Buken var uppdriven och något spänd. Ingen défense. I högra flanken palperades främre och nedre kanten av en framskjutande hård resistens vilken tycktes fortsätta bakåt, men ej nedåt lilla bäckenet. Per rectum och vaginam O. Hjärta och lungor utan anmärkning. Hon hade en kraftig thorakalkyfos men ingen ömhet över kotorna. Enligt Rgt. en gammal utläkt tbc spondylit. Temp. höll sig här mellan 38° — 39° . Pulsen omkring 100. Hon opererades den $13/12$ (Bkt.) på indikationen suspekt appendicitabscess. Appendix och bukålan voro utan anmärkning. Abscessen låg retroperitonealt. Peritoneum slöts och abscessen öppnades utanför peritoneum. Man kom in i en stor varhåla, som sträckte upp mot njurtrakten samt bakåt mot kotpelaren. Hålan dränerades. Varet innehöll streptococer. Patientens

allmäntillstånd var under op. dåligt och försämrades under dagens lopp allt mer och mer, på natten gick hon ad mortem i symtom på tilltagande hjärtsvaghhet.

Sektion vägrades.

Sammanställning av 11 fall av eclampsism. under år 1927.

1. 3 voro 0-para, alla voro ofullgångna.
2. 5 voro 1-para, därav en fullgången samt 4 ofullgångna.
3. 1 var 2-para, samt ofullgången.
4. 1 var 3-para, samt ofullgången.
5. 1 var 6-para, samt ofullgången.

Ad. 1. Av de till denna grupp hörande ofullgångna 0-para gjordes å de 2 hinnsprängning (nämligen 1513 och 1326). På den första gjordes dessutom venesektion 5 dagar före partus. Å den tredje patienten, (1947) där det var fråga om duplex, gjordes extraktion på fot å den första tvillingen samt vändning å extraktion å den andra. Så väl mödrar som barn tillhörande denna grupp utskrevos friska.

Ad. 2. Den fullgångna 1-para (2638) förlöstes spontant efter föregången hinnsprängning. Av de ofullgångna 1-para förlöstes 3 (1404) (duplex), (2496, 2548) spontant sedan hinnstick gjorts. Venesektion utfördes å de båda första. Den fjärde ofullgångna patienten (83) förlöstes medelst forceps efter främre och bakre cervixklipp. Alla mödrarna utskrevos friska. Två barn dogo. Det ena av dessa var en tvilling (1404), som dog 8 och $\frac{1}{2}$ timme efter partus.

Ad. 3. Den ofullgångna 2-para (1040) förlöstes spontant 25 dagar innan den beräknade tiden. Såväl moder som barn utskrevos friska.

Ad. 4. Å patienten (2153) tillhörande denna grupp sattes förlossningen igång två månader innan beräknad tid. Fostret var ej viabelt. Modern utskrevs frisk.

Ad. 5 Den ofullgångna 6-para (2365) förlöstes spontant. Moder och barn utskrevos friska.

Mortaliteten för mödrarne 0 %, för barnen 16,66 %.

Sammanställning av 8 fall av eclampsi. under år 1927.

1. Eclampsia gravid: 2 fall (25 och 27 år).
2. „ partur: 5 „ (19, 22, 25, 34 och 38 år).
3. „ puerp.: 1 „ (34 år).

Ad. 1. En var 0-para samt en 1-para. I båda dessa fall kom narcotica till användning. Hos den ena patienten (2645), som var ofullgången, och 1-para sattes förlossningen igång genom hinnsprängning och avslutades sedan genom naturens egen hjälp. Fostret i detta fall dog under förlossningen. 0-föderskan (2242) var fullgången och förlöstes genom abdominellt kejsarsnitt. Barnet levde samt utskrevs friskt.

I dessa fall förekom intet anfall efter partus och patienterna utskrevs med gott allmäntillstånd. Den ena (2242) hade då sp. alb. samt ett blodtryck på 135 mm.; ögonbottnarne företedde suddiga, missfärgade papiller, varjämte patientens synskärpa ej var mera än 0,1 å båda ögonen. Den andra patienten (2695) hade vid utskrivningen 0,2 % alb. samt ett blodtryck på 110 mm. Inom denna grupp förekom således intet dödsfall bland mödrarne. Ett barn dött.

Ad. 2. Tre voro 0-para. En var 2-para samt en 6-para. I samtliga fall användes narcotica. Alla voro fullgångna. Av 0-para förlöstes en (1733) spontant. Hon hade endast haft ett anfall före partus och fick sedan ej flera. Utskrevs 7 dygn efter partus med gott allmäntillstånd. Hade då spår alb. samt 120 mm. i blodtryck. Barnet levde, dess vikt 3,730 gr.

En annan 0-para (2711) förlöstes med tång. Hon hade haft 3 anfall föreförlossningen, inget efter densamma. Utskrevs frisk 8 dygn efter partus. Barnet utskrevs friskt; vikt 3,020 gr. Å den tredje 0-para (1264), som haft 3 anfall före partus, måste perforation av fostret göras, då bäckenförträngning komplicerade förloppet. Patienten vaknade dock aldrig mera till medvetande efter det tredje anfallet utan dog 29 timmar efter partus, sedan hon haft 23 nya anfall. Såväl moder som barn dogo sålunda.

2-paran (907) förlöstes med forceps efter föregången hinnsprängning. Hon hade haft 4 anfall före partus. Efter det sista anfallet vaknade hon ej mera utan dog två timmar därefter. Barnet dog under förlossningen.

Å 6-paran (1306) sattes förlossningen i gång genom hinnsprängning varefter den avslutades spontant. Hon hade haft 7 anfall före partus. Efter förlossningen inställdes 18 anfall som förde patienten till döden 26 timmar efter partus. Barnet utskrevs friskt, vikt: 3,250 gr.

Ad. 3. Det enda fallet av eclampsia puerp. var en fullgången 1-para (570). Hon hade före förlossningen behandlats med narcotica. Förlossningen skedde spontant. Efter partus ett anfall. Utskrevs med gott allmäntillstånd, hade 0,09 % alb. samt ett blodtryck på 120 mm. Barnet utskrevs friskt.

Total mortalitet för mödrarne alltså i samtliga fall av eclampsi: 37,5 %.

Mortaliteten för fostren ävenledes: 37,5 %.

Sammanställning av 2 fall av Placenta prævia totalis och 5 fall av Placenta prævia partialis under år 1927.

- 1 var 1-para (20 år) samt fullgången (2656).
- 2 voro 2-para (resp. 39 och 37 år) av vilka den första var ofullgången (269), den andra fullgången (1895).
- 1 var 8-para (34 år) samt ofullgången (2197).
- 2 voro 9-para (resp. 40 och 39 år), båda ofullgångna (3, 2292).
- 1 var 10-para (40 år) samt ofullgången (1912).

2 voro således fullgångna och 5 ofullgångna. I ett av fallen (269) gjordes hinnsprängning, varefter en fot nedtogs: förlossningen överlämnades sedan åt naturen. I fallet (1912) inlades kolpeurynter, varefter partus inställdes 5 timmar därefter. I två fall (3 och 2197) gjordes vändning på fot och extraktion. De tre återstående patienterna (1895, 2292, 2656) förlöstes genom abdominellt kejsarsnitt.

Indikationerna för de utförda ingreppen voro i alla fall mer eller mindre ymnig blödning. I ett fall (1912) avgick fostervattnet 4 dagar före partus utan att några egentliga värkar inställde sig, medan patienten hela tiden låg och blödde. För att påskynda förlossningen inlades en kolpeurynter, varefter partus avslutades efter 5 timmars förlopp. I fallet 3 där vändning på fot och extraktion gjordes dog modern 22 dygn efter partus i sepsis. I de 3 fall (1895, 2292, 2656), där abdominellt kejsarsnitt gjordes, hade riklig blödning förekommit, varjämte moder-munnen ej var öppen för mera än ett till två finger.

Av fostren ha ett avlidit (269) under förlossningen samt ett (1912) 13 dygn efter partus, dödsorsak: debilitas congen.

Mortaliteten för mödrarne: 14,28 %, för barnen: 28,57 %.

Sammanställning av 16 fall av missförhållande mellan fosterhuvudet och bäckenet under år 1927.

1. 5 fall av allmänt förträngt bäcken.
2. 4 fall av platt förträngt bäcken.
3. 1 fall av snett förträngt bäcken.
4. 6 fall av relativ bäckenförträngning.

Inom grupp 1 voro 3 0-para samt 2 2-para. De 3 voro alla fullgångna av vilka 2 förlöstes medelst klassiskt kejsarsnitt (418, 532). Dessa hade då legat i förlossningsarbete i resp. 26 och 81 timmar. Båda mödrarne jämte barn utskrevos friska. Puerperium och läkningsförlopp utan anmärkning. Barnen vägde: 3,670 gr., resp. 3,430 gr.

Den tredje 0-para (2387) födde spontant ett levande barn efter 38 timmars kraftigt och intensivt förlossningsarbete. Barnet vägde 3,040 gr. Såväl moder som barn utskrevos friska. De båda 2-para voro ävenledes fullgångna. På den ena (2969) som förut gått igenom 2 normala part. med långvarigt förlossningsarbete, inträffade en navelsträngspro-

laps, varvid vändningsförsök gjordes men misslyckades. Då hotande uterusruptur sedermera uppstod måste perforation göras å det döda fostret. Modern utskrevs frisk. Puerperium utan anm. Barnet vägde utan hjärna: 4,200 gr. Den andra 2-para (2687) förlöstes genom kejsarsnitt. Första gången gjordes på henne vändning på fot + extraktion, varvid barnet dog; andra gången måste perforation göras. Denna gång utskrevos såväl moder som barn friska. Puerperium utan anm. Barnet vägde: 3,850 gr.

Inom grupp 2 med platt förträngt bäcken voro 2 fullgångna samt 2 ofullgångna. Av de fullgångna var en 0-para (1264). Efter 18 timmars förlossningsarbete gjordes först tångförsök, då pat. hade haft upprepade eclampsianfall. Då detta misslyckades, gjordes perforation och extraktion. Patienten återfick aldrig medvetandet utan dog 29 timmar efter partus, sedan hon haft 26 nya anfall. Barnet vägde 2,950 gr. utan hjärna. Den andra fullgångna patienten var 2-föderska (962). Vid den första förlossningen gjordes på grund av tvärläge vändning på fot + extraktion, varvid perforation måste göras å efterföljande huvud. Andra gången blev hon förlöst medelst kejsarsnitt. Även denna gång gjordes klassiskt kejsarsnitt, varjämte hon steriliserades. Både moder och barn utskrevos friska. Puerperium utan anm. Barnet vägde: 3,130 gr.

Av de ofullgångna tillhörande denna grupp var en 4-para (121). Hon hade förut genomgått en tångförlossning, samt sedermera 3 normala fast långvariga och svåra förlossningar. Denna gång sattes förlossningen igång genom hinnstick tre veckor innan beräknad tid. Moder och barn utskrevos friska 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm. Barnet vägde 3,090 gr. Den andra ofullgångna patienten var 5-para (35). Hon hade förut genomgått 2 normala förlossningar, en förlossning där perforation måst göras, samt en fjerde och femte förlossning där partus arte præm. (hinnstick) gjorts. Även denna gång sattes förlossningen igång medelst hinnstick 4 veckor innan beräknad tid. Moder och barn voro vid utskrivningen friska. Puerperium utan anm. Barnet vägde: 2,690 gr.

Grupp 3, patienten med snett förträngt bäcken var fullgången samt 0-para (2337). Hon förlöstes medelst klassiskt kejsarsnitt. Såväl moder som barn utskrevos friska efter 12 dygn. Puerperium utan anm. Barnet vägde: 3,340 gr.

Inom grupp 4 voro 4 0-para, en 5-para samt en 7-para. De voro alla fullgångna. Av 0-para förlöstes en (940) med tång efter 42 och 1/2 timmes ihållande och intensivt förlossningsarbete. Modern utskrevs efter 81 dagars vårdtid till hospital, då en psykos tillstötte. Puerperium för övrigt komplicerat med utbredda trombophlebiter jämte upprepade lungembolier. Barnet utskrevs friskt. Vägde 4,580 gr. De 3 andra 0-para förlöstes med kejsarsnitt. 2 av dessa (709, 2364), som legat i 95 och en halv resp. 32 timmars förlossningsarbete, utskrevos friska, deras puerperium utan anm.

Den tredje (964) som legat i 65 och en halv timmes förlossningsarbete och även förlöstes medelst kejsarsnitt, gick till mors 10 dagar efter partus. Dödsorsaken var en varig peritonit. Alla 3 barnen utskrevos friska. De vägde resp. 4,250 gr., 3,750 gr. och 3,590 gr.

Såväl 5-paran (2262) som 7-paran (1881) förlöstes medelst klassiskt kejsarsnitt. Indikationerna i båda fallen voro föregående långvariga och svåra förlossningar med stora foster delvis med olycklig utgång. Puerperium voro i båda fallen utan anm. Såväl moder som barn utskrevos friska. Barnen vägde 3,760 gr., resp. 4,750 gr.

Mortaliteten för mödrarne i samtliga fall var alltså: 12,5 %, för fostren även 12,5 %.

Sammanställning av 11 fall

N:r	Jour- nal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid ink.	Tillstånd senare
1	83	25	I.	Nej	Ödem, huvudvärk. Bltr.: 180 mm. Urin: 1,1 % alb. Sediment: massor av epitelceller, vita o. röda blodkroppar + korniga och hyalina cylindrar.	Förlöst 6 dagar efter inkomsten. Bltr. steg till 185 mm. dagen innan partus. Sjönk sedan, så att det var 130 mm. 4 dagar efter partus. Alb. över U. dagen innan partus. Sjönk sedan stadigt.
2	1040	36	II.	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, tryck i maggropen. Bltr.: 180 mm. Urin: alb. över U. Sediment: Massor av epitelceller, röda och vita blodkroppar samt korniga cylindrar.	Förlöst 3 dagar efter inkomsten. Bltr., som efter partus sjunkit under de 2 första dagarna, steg plötsligt på 3:dje dagen till 190 mm. men sjönk sedan åter hastigt. Alb. mängden avtog för varje dag efter partus.
3	1326	26	0.	Nej	Ödem, huvudvärk. Bltr.: 180 mm. Urin: 1,2 % alb. Sediment: sparsamt med vita blodkr. epitelceller + korniga cylindrar.	Partus 3 dagar efter inkomsten. Bltr. hade då stigit till 185 mm. Alb. över U. Bltr. sjönk sedan hastigt till normalt. Alb. 3 dagar efter partus 0,09 %.
4	1404	39	I.	Nej	Ödem, huvudvärk, flimmer för ögonen. Bltr.: 200 mm. Urin: spår alb. Sediment: massor av epitelceller + vita blodkr. + sparsamt m. korniga cylindrar.	Förlöst 20 dagar efter inkomsten. Bltr. dagen för partus 235 mm. Sjönk efter partus, så att det på 4:de dygnet därefter var 150 mm. Alb. mängd å dagen för partus 0,6 %.
5	1513	35	0.	Nej	Ödem, flimmer för ögonen. Bltr.: 170 mm. Urin: 0,7 % alb. Sediment: 0. Rest. N: 26 mgr. %.	Förlöst 6 dagar efter inkomsten. Bltr. 210 mm. å dagen för partus. Sjönk sedan snabbt. Sp. alb. 4 dagar efter partus.
6	1947	27	0.	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar. Bltr.: 165 mm. Urin: 0,1 % alb. Sediment: 0.	Pat. förlöstes samma dag, hon inkom. Bltr. normalt 2 dygn efter partus. Sp. alb. 2 dygn efter partus.
7	2153	37	III.	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, tryck i maggropen. Bltr.: 210 mm. Urin: 1,1 % alb. Sediment: rikligt med röda blodkr. + korniga och hyalina cylindrar. Rest. N: 32 mgr. %.	Partus 9 dygn efter inkomsten. Bltr. sjönk sedan hastigt så att det på 7:de dagen var 130 mm. alb. redan på 2:dra dagen nere i 0,06 %.

av Eklampsism under år 1927.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Mo, + Chloral + luminal Part. art. präm. (Hinn- sprängning) Forceps efter främre och bakre cervix- klipp.	Utskrevs 14 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 105 mm. Urin: spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 38 cm. » vikt: 1500 gr.	Ögonbottnar utan anm.
Mo, + luminal. Spontan partus.	Utskrevs 8 dagar efter par- tus. A. T. gott. Bltr.: 115 mm. Urin: 0,09 ‰.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 44 cm. » vikt: 2160 gr.	Ögonbottnar utan anm.
Partus art. präm. (Hinnstick)	Utskrevs 8 dagar efter par- tus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0,07 ‰ alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 47,5 cm. » vikt: 2670 gr.	Ögonbottnar utan anm.
Luminal, mo + Venesectio (400 kbcm.) Part. art. präm. (Hinnsprängning).	Utskrevs 8 dagar efter par- tus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: sp. alb.	Barnet dog 8½ timma efter partus. Föd. längd: 45,5 cm. » vikt: 1920 gr.	Ögonbottnar utan anm.
Chloral, mo + Venesectio (2 dygn efter inkomsten). Part. art. präm. (Hinn- sprängning).	Utskrevs 11 dagar efter partus. A. T. gott. Ödem borta. Bltr.: 115 mm. Urin: sp. alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 42 cm. » vikt: 1500 gr.	Papillgrän- ser suddiga. För övrigt 0
Chloral. I: Extraktion på fot. II: Vändning på fot + Extraktion.	Utskrevs 10 dagar efter partus. Frisk.	Utskr. friska. I. Föd. längd: 45 cm. Föd. vikt: 1930 gr. II. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 2300 gr.	Duplex.
Dial, chloral, luminal, mo + Hinnstick.	Utskrevs 19 dagar efter partus. Vårdtiden förlängd genom trombophlebit. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: alb. sp.	Abort mens VII. (Ej viabelt)	Ögonbottnar utan anm.

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid ink.	Tillstånd senare
8	2365	37	VI.	Nej	Ödem, kräkningar, flimmer för ögonen, tryck i maggropen. Bltr.: 165 mm. Urin: alb till U. Sediment: sparsamt m. röda och vita blodkr., massor av korniga cylindrar.	Partus samma dag pat. inkom. Dagen efter gick bltr. ned till 140 mm. Alb. på 3:dje dagen endast sp. A. T. hela tiden ganska gott.
9	2496	38	I.	Nej	Ödem, kräkningar, svår huvudvärk, tryck i maggropen, flimmer för ögonen. Dåligt A. T. Bltr.: 180 mm. Urin: 1,2 % alb. Sediment: enstaka röda och vita blodkr. massor av cylindrar. Rest N: 35 mgr. %.	Partus dagen efter inkomsten. Bltr. sjönk sedan till 135 mm. på 3:dje dagen. Alb. 3:dje dagen 0,01 %. A. T. förbättrades hastigt. W. R. pos.
10	2548	33	I.	Nej	Ödem, huvudvärk, tryck i maggropen. Bltr.: 215 mm. Urin: 0,3 % alb. Sediment: gott om vita blodkr. + korniga cylindrar.	Partus dagen efter inkomsten. Bltr. sjönk sedan hastigt så att det på 3:dje dagen var nere i 130 mm. Spår alb. på 3:dje dygn.
11	2638	34	I.	Ja	Ödem, huvudvärk, flimmer för ögonen, tryck i maggropen. Bltr.: 180 mm. Urin: 0,6 % alb. Sediment: rikligt med epitelceller, sparsamt med vita och röda blodkroppar, 0 cylindrar.	Partus 3 dagar efter inkomsten. Bltr. hade då stigit till 195 mm. men sjönk hastigt efter partus. 3 dagar efter partus endast sp. alb.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Mo + Spontan partus.	Utskrevs 8 dagar efter partus. Frisk.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49 cm. » vikt: 2950 gr.	
Luminal, chloral, mo + Partus dupl. arte. præm. (Hinnstick) Veneseccio (350 kbcm.)	Utskrevs 35 dygn efter partus. Vårdtiden förlängd genom tillstötande tromboflebit. A. T. ganska gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0 alb.	I. Utskrevs till Welanderhemmet. Föd. längd: 44 cm. » vikt: 2270 gr. II. Död 6 dagar efter partus. Föd. längd: 46 cm. » vikt: 2220 gr.	Ögonbottnar utan anm. II:a tvilling död i pachymeningitisk hægorrhagica interna.
Chloral, mo + Hinnstick. Spontan partus.	Utskrevs på 11:te dygnet efter partus. Frisk.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48 cm. » vikt: 2150 gr.	Ögonbottnar utan anm.
Hinnstick. Spontan partus.	Utskrevs 8 dygn efter partus. Frisk.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49,5 cm. » vikt: 3110 gr.	Ögonbottnar utan anm.

Sammanställning av 2 fall av

N:r	Journal n:r	Alder	-para	Fullg.	Tillstånd vid ink.	Anfall före förlossn.	Behandling
1	2242	27	0	Ja	Ödem. Urinmängden sparsam. Bltr.: 230 mm. Urin: 1 % alb. Sediment: sparsamt med röda och vita blodkr., massor av cylindrar. Medvetlös vid ink.	6	Mo +, chloral. Sectio cæsareæ.
2	2645	25	I	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar. Bltr.: 170 mm. Urin: 0,09 % alb. Sediment: nihil.	4	Mo +, chloral. Part. art. präm. (hinnsprängning).

Ett fall av

N:r	Journal N:r	Alder	-para	Fullg.	Tillstånd vid ink.	Behandling
1	570	34	I	Ja	Ödem, kräkningar. Bltr.: 160 mm. Urin: Alb. till U. Sediment: en och annan epitelcell och vita blodkroppar.	Dial, luminal. Chloral.

Eklampsia gravid. år 1927.

Anfall efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
0	Utskrevs 18 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 135 mm., spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3980 gr.	Ögonbottnar: suddi- ga, missfärgade pa- piller. Synskärpa: v. och h. öga 0,1.
0	Utskrevs 10 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0,2 % alb.	Död under förlossningen. Föd. längd: 46 cm. » vikt: 2150 gr.	

Eklampsia puerp. år 1927.

Anfall	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
1	Utskrevs 7 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0,09 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 2860 gr.	

Sammanställning av 5 fall av

N:r	Journal N:r	Alder	-para	Fullg.	Tillstånd vid ink.	Anfall under förlossn.	Behandling
1	907	34	II	Ja	Starkt svullen vid hitkomsten. Medvetslös. Urin: tjock ring vid Hellers prov.	4	Mo +, Chloral. Hinnsprängning. Forceps.
2	1264	19	0	Ja	Ödem. Bltr.: 140. Dåligt A. T. Urin: tjock ring vid Hellers prov. Blodig urin.	3	Mo +, Chloral. Tångförsök. Perforation av huvudet + Extraktion.
3	1306	38	6	Ja	Starkt svullen i kroppen vid inkomsten. Bltr.: 170 mm. Urin: tjock alb. vid Hellers prov. Massor av vita och röda blodkr. + korniga cylindrar. Patienten medvetslös.	7	Mo +, Chloral. Hinnsprängning.
4	1733	25	0	Ja	Ödem, huvudvärk. Bltr.: 190 mm. Urin: 0,3 % alb. Sediment: rikligt med epitelceller + vita blodkr. Korniga cylindrar.	1	Mo +, Chloral. Spontan partus.
5	2711	22	0	Ja	Ödem. Bltr.: 155 mm. Urin: 0,6 % alb. Sediment: sparsamt med röda och vita blodkr. 0 cylindrar.	3	Mo +, Chloral. Forceps.

Eklampsia partur. år 1927.

Anfall efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
0	Vaknade ej mer till medvetande efter det 4:de anfallet utan dog 2 t. därefter.	Död under förlossningen. Föd. längd: 50,5 cm. » vikt: 3230 gr.	
23	Dog 29 timmar efter partus, under vilken tid hon ej någon gång återfått medvetandet.	Död. Föd. längd: 53 cm. » vikt: 2950 gr.	Ögonbottnar utan anm. Då bäckenförträngning förelåg måste perforation göras sedan först tångförsök misslyckats. En mindre ruptur uppstod i bakre fornix vilken syddes pr. laparotomiam.
18	Dog 26 timmar efter partus utan att ha återfått medvetandet.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3250 gr.	
0	Utskrevs 7 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Sp. alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 54 cm. » vikt: 3730 gr.	
0	Utskrevs 8 dygn efter partus. Frisk.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49 cm. » vikt: 3020 gr.	

Sammanställning av 7 fall av

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Förlossnings- arbete	Behandling
1	3	40	IX	Nej	Ja	Vändning på fot + Extraktion.
2	269	39	II	Nej	Nej	Hinnsprängning. Nedtagning av fot.
3	1895	37	II	Ja	Ja	Abdominellt kejsarsnitt.
4	1912	40	X	Nej	Ja	Inläggande av Kolpeurynt.
5	2197	34	VIII	Nej	Ja	Vändning på fot + Extraktion. (Ruptur uppstod i främre mm.- läppen som suturerades.)
6	2292	39	IX	Nej	Nej	Abdominellt kejsarsnitt.
7	2656	20	I	Ja	Ja	Abdominellt kejsarsnitt.

Placenta prævia år 1927.

Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Död 22 dygn efter partus. Diagnos: Septicæmia.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 53,5 cm. » vikt: 3830 gr.	Under grossessen upprepade blödningar. På förlossningsdagen riklig ihållande blödning under det värkarna tilltogo i styrka. I u. mm. dricksglasvid. <i>Placenta prævia partial.</i>
Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Pyelit under puerperiet för övrigt intet anmärkningsvärt.	Dog under förlossningen.	Upprepade blödningar under de tio sista dagarna före partus. Å dagen för partus blödning på 650 kbcm. Mm. öppen för 2 finger. <i>Placenta prævia partial.</i>
Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3190 gr.	Under sista mån. upprepade mindre blödningar. Å dagen för partus tilltagande blödning. Mm. öppen för knappt ett finger. <i>Placenta prævia partial.</i>
Utskrevs frisk 69 dagar efter partus. Vårdtiden förlängd genom tillstötande trombophlebit.	Dog 13 dagar efter partus. Diagnos: Debil. congen. Föd. längd: 42 cm. » vikt: 3180 gr.	Under sista mån. upprepade och ihållande blödningar. Vattnet gick 4 dagar innan partus. Värkar inställde sig samtidigt varjämte blödningen tilltog. Förlossningen fortskred ej något vidare, mm. öppen för 2 finger, då kolpeurynt inlades. 5 t. efteråt partus. <i>Placenta prævia partial.</i>
Utskrevs frisk 9 dygn efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48 cm. » vikt: 3180 gr.	En månad innan partus en mindre blödning. Dagen innan förlossningen började pat. blöda och blödde 200–300 under natten. Under narkos för utförande av sectio plötsligt forsanad blödning. Vid bimanuell i. u. var mm. öppen för 3 fingrar men kunde vidgas så att handen kunde föras in. Långt bakåt uppåt stötte man på hinnorna. <i>Placenta prævia total.</i>
Utskrevs frisk 28 dagar efter partus. Vårdtiden förlängd genom tillstötande trombophlebit.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48,5 cm. » vikt: 2980 gr.	3 veckor innan partus en mindre blödning. Dagen innan förlossningen började hon ånyo blöda och fortsatte sedan därmed. Hade blött 900 kbcm. innan operationen. Mm. öppen för 2 finger. <i>Placenta prævia total.</i>
Utskrevs frisk 51 dygn efter partus. Vårdtiden förlängd genom tillstötande trombophlebit.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 4100 gr.	Natten före partus började en sakta silande blödning, som sedan fortsatte samt tilltog i styrka påföljande dags eftermiddag. Mm. öppen för knappt 1 finger. <i>Placenta prævia partial.</i>

Sammanställning av 16 fall av missförhållande

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Föregående förlossningar	Förlossningens duration	Bäckenförträngningens art och grad
1	35	36	V-p.	Nej 4 v. förtid.	I. o. II. normala. III. perforation. IV. part. art. præm. (hinnstick) V. part. art. præm. (hinnstick)	3 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 24 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 16 » C. diag.: 10 »
2	121	35	IV-p.	Nej 3 v. förtid.	I. forceps. II—IV. normala lång- variga förlossningar.	8 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 28 cm. D. Cr.: 30 » C. ext.: 17,5 » C. diag.: 11 »
3	418	22	0	Ja		26 t.	Allm. förträngt bäcken. D. Sp.: 23 cm. D. Cr.: 26 » C. ext.: 18 » C. diag.: 12 »
4	532	35	0	Ja		81 t.	Allm. förträngt bäcken. D. Sp.: 24 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 19 »
5	709	27	0	Ja		95½ t.	Relativ bäckenförträngning (stort foster). D. Sp.: 28 cm. D. Cr.: 30 » C. ext.: 20 » Promontorium nås ej.
6	940	24	0	Ja		42½ t.	Relativ bäckenförträngning (stort foster). D. Sp.: 24 cm. D. Cr.: 31 » C. ext.: 20,5 » C. diag.: 11 »
7	962	32	II	Ja	I. Tvärläge: vänd- ning på fot + ut- dragning + perfo- ration å efterfölj. huvud. II. Kejsarsnitt.	6 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 26,5 cm. D. Cr.: 29 » C. ext.: 19 » C. diag.: 9,5 »

mellan fosterhuvudet och bäckenet år 1927.

Förlösningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Part. art. præm. (hinnstick) Därefter spontan partus.	Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 45 cm. » vikt: 2690 gr.	
Part. art. præm. (hinnstick) Därefter spontan partus.	Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3090 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 3670 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 23 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3430 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 4250 gr.	
Forceps.	Utskrevs 81 dagar efter partus till hospital. Puerperium komplicerat med trombophlebit + Embolia art. pulmon samt psykos.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 54,5 cm. » vikt: 4580 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt + Sterilitetsop.	Utskrevs frisk 13 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3130 gr.	

(Forts.)

(Forts.)

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Föregående förlossningar	Förlossningens duration	Bäckenförträngningens art och grad
8	964	30	0	Ja		65 $\frac{1}{2}$ t.	Relativ bäckenförträngning. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 29 » C. ext.: 21 $\frac{1}{2}$ cm.
9	1264	19	0	Ja		18 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 27 cm. D. Cr.: 30 » C. ext.: 21 » C. diag.: 10,5 »
10	1881	41	VII.	Ja	I—IV. normal partus. V. perforation. VI—VII. forceps.	20 t.	Relativ bäckenförträngning. (Stort foster). D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 28 $\frac{1}{2}$ cm. C. ext.: 20 cm.
11	2262	35	V.	Ja	I. normal partus (48 t. förlossningsarbete) II. forceps (vikt: 4700 gr.) III—IV. normala men långvariga förlossn. vikt: 4800 resp. 4000 gr. V. forceps (7 dygns förlossningsarbete) vikt: 4800 — dött.	0	Relativ bäckenförträngning. (Stort foster). D. Sp.: 26,5 cm. D. Cr.: 31 » C. ext.: 18 » C. diag.: 12 »
12	2337	37	0	Ja		2 t.	Snett förtr. bäcken (e. coxit). D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 25 » C. ext.: 16 » C. diag.: 10 » D. sp. il. ant. sin. — sp. il. post. dx.: 23 cm. D. sp. il. ant. dx. — sp. il. post. sin.: 19 cm.
13	2364	27	0	Ja		32 t.	Relativ bäckenförträngning. D. Sp.: 28 cm. D. Cr.: 30 » C. ext.: 20 » Promontorium nås ej.
14	2387	27	0	Ja		38 t.	Allm. förträngt bäcken. D. Sp.: 20 cm. D. Cr.: 24 » C. ext.: 15 » C. diag.: 11 »

Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Abdominellt kejsarsnitt + Dränage.	Utskrevs död 10 dagar efter partus.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 3590 gr.	Dödsorsak: peritonit liber. et paccat. purul.
Forcepsförsök. Perforation + Extraktion.	Utskrevs död 29 t. efter partus.	†.	Bäckenförträngningen komplicerad med eklampsi. Aterfick aldrig medvetandet efter partus utan dog efter 29 t. sedan hon haft 26 anfall
Abdominellt kejsarsnitt enl. Porrus + Salpingo-oophorectomia bilat.	Utskrevs frisk 23 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 55 cm. » vikt: 4750 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt + Sterilitetsop.	Utskrevs frisk 15 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 3760 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 12 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3340 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 15 dagar efter partus. Under puerperium tillstötande pyelit.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 53 cm. » vikt: 3750 gr.	
Normal partus (kraftigt o. intensivt förlossningsarbete).	Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Normalt puerperium.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50,5 cm. » vikt: 3040 gr.	

(Forts.)

(Forts.)

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Föregående förlossningar	Förlossningens duration	Bäckenförträngningens art och grad
15	2464	29	II.	Ja	I—II. normala långvariga förlossningar	12 t.	Allm. förträngt bäcken. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 28 » C. ext.: 19 » C. diag.: 11,5 »
16	2687	24	II.	Ja	I. Vändning på fot + Extraktion (dött barn). II. Perforation + Extraktion.	3 t.	Allm. förträngt bäcken. D. Sp.: 24 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 19 » C. diag.: 10,5 »

Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Vändningsförsök. Perforation + Extraktion.	Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	†.	Komplicerat med prolapsus funiculi.
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 3850 gr.	

Sammanställning av 90 fall av Placenta prævia å

	Placenta prævia total	Placenta prævia partial	Resultat för mödrarne		Resultat för fostren		Död-födda
			Lev. utskr.	Döda utskr.	Lev. födda		
					Lev. utskr.	Döda utskr.	
Spontan partus	—	5	5	—	4 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾	—
Spontan partus efter hinnsprängning ...	—	9 ⁽³⁾	9	—	6 ⁽⁴⁾	1 ⁽⁵⁾	2 ⁽⁶⁾
Nedtagning av fot + Spontan partus ...	1	4	5	—	2 ⁽⁷⁾	1 ⁽⁸⁾	2 ⁽⁹⁾
Vändning på fot + Spontan partus	3 ⁽¹⁰⁾	22 ⁽¹¹⁾	25	—	9	2 ⁽¹²⁾	15 ⁽¹³⁾
Hinnsprängning: senare Forceps	—	2 ⁽¹⁴⁾	2	—	1	—	1 ⁽¹⁵⁾
Vändning + Extraction	5 ⁽¹⁶⁾	10 ⁽¹⁶⁾⁽¹⁷⁾	11	4 ⁽¹⁸⁾	6	4 ⁽¹⁹⁾	6 ⁽²⁰⁾
Extraction på fot	—	4 ⁽²¹⁾	3	1 ⁽²²⁾	1	1 ⁽²³⁾	2 ⁽²⁴⁾
Vagin. Kejsarsnitt. Vändning + Extrac-tion	—	1 ⁽²⁵⁾	1	—	—	1 ⁽²⁶⁾	—
Abdominellt Kejsarsnitt	10 ⁽²⁷⁾ (+1)	10 ⁽²⁸⁾	19	1 ⁽²⁹⁾⁽²⁷⁾ (-1)	18 ⁽³⁰⁾	—	2 ⁽³¹⁾
Oförlöst före ingrepp	1	—	—	1	—	—	1 ⁽³²⁾ (ofullg)
Decapitation	—	1	1	—	—	—	1 ⁽³³⁾
Inläggande av kolpeurynt	—	1 ⁽³⁴⁾	1	—	—	1 ⁽³⁵⁾	—
	21	69	82	8	48	12	32
		90	90			44	

Mortaliteten för mödrarne: 9 † av 90 = 10,0%.

Mortaliteten för fostren: 44 † av 92 = 47,82%.

Göteborgs barnbördshus under åren 1918—1927.

Anmärkningar.

1. Vit. org. cordis congen. (Vikt 2000 gr.).
2. Därav 2 st. vägande 3500 resp. 3620 gr.
3. Därav en på vilken exæresis placentæ måste göras. Senare trombophl. + Embolia pulm.
4. Fyra av dessa vägde: resp. 2630, 3200, 2800 samt 4330 gr.
5. Ej viabelt (850 gr.).
6. Av dessa båda foster var ett macererat samt hos det andra fanns föreliggande pulslös navelsträng.
7. Vikt 2440 resp. 2270 gr.
8. Död fyra och en halv timme efter partus (2120 gr.).
9. Av dessa båda: en död före inkomsten, en död under förlossningen.
10. I ett av dessa fall: exæresis placentæ + uterustamponad; i ett annat: exæresis placentæ part. på 17:de dygnet.
11. I ett fall med dött foster. Eclampsi + Exæresis placentæ.
12. Ett avled efter fem timmar (2190 gr.). Sektionen på det andra: Bronchit capillaris.
13. Av dessa femton: ett dött före ingreppet; ett fall av tvillingar (1600 resp. 1610 gr.), inviabla, dog under förlossningen; 6 döda under förlossningen av vilka 2 voro ofullgångna; 2 fall med komplikation av prolapsus funikuli; i ett fall var fostret asfyktiskt och kunde ej upplivas (2100 gr.); i ett fall dog fostret 45 minuter efter partus (1650 gr.).
14. Tångindikation: värksvagheter.
15. Dog under förlossningen.
16. I två fall av dessa cervixklipp innan vändningens utförande.
17. Extraktion på grund av temp.-stegring ett dygn efter vändningens utförande. Cervixruptur. Trombos. + Emboli. Död 19 dygn efter partus.
18. I ett fall av dessa: Exæresis placentæ + Uterus tamponad (dog av lungemboli). Dödsorsakerna i de tre andra fallen voro: 1) Metrit. purul. + Bronchopneumoniæ; 2) Ruptura uteri c. hæmorrh. intraperiton; 3) Septicæmia.
19. I ett fall av dessa mors 6 timmar efter partus (vikt 2000 gr.); i ett annat fall tvillingar, vilka dogo 9 timmar (vikt 1370 gr.) resp. 12 timmar (vikt 1400 gr.) efter partus.
20. Av dessa: ett ofullgånget, 6 mån. (750 gr.); 3 foster döda före ingreppet; de två återstående vägde 2740 gr. resp. 3980 gr.
21. I ett av dessa fall: Exæresis placentæ.
22. Död fem och en halv timme efter partus. Förblödning under ingreppet.
23. Vikt 1030 gr. Död 6 timmar efter partus.
24. Det ena av dessa vägde 1220 gr., död före partus; det andra vägde 2220 gr., dog under förlossningen.
25. Tbc. pulmon.
26. Dog en timma efter partus. Vikt 1300 gr.
27. Därav 7 med ymnig blödning och oförberedda mjukdelar. I ett fall lungabscess, död 3 veckor efter utskrivningen å Sahlgrenska sjukhuset. Räknas med i mortalitetssiffran.
28. Därav 2 med ymnig blödning och oförberedda mjukdelar.
29. Dödsorsak i dessa båda fall; 1) lungemboli 3 veckor efter op.; 2) Myometritis purul. + Peritonit. diffus.
30. I 9 fall av dessa var vikten: 3030, 3280, 3360, 3950, 3200, 2940, 3190, 2980, 4100 gr.
31. Ett av dessa dött före ingreppet. Vikt 4050 gr.
32. Avled med modern under narkosen före utförandet av vändning (luftemboli?).
33. Vikt 800 gr. Dött före inkomsten. Tvärläge.
34. Långvarigt förlossningsarbete med dåliga värkar. M. m. öppen för 2 finger då kolpeurynt inlades.
35. Dog 13 dagar efter partus. Vikt 1580 gr.

Översikt av mortaliteten vid fallen av Gravitetstoxikos å Göteborgs barnbördshus åren 1918—1927.

Eclampsismus.												
År	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1918—1927	
Antal fall ...	13	11	12	12	21	24	30	14	12	11	160	
Mortalitets % för mödrar...	0	9,09	0	0	0	0	0	7,1	0	0	1,25	
Mortalitets % för foster o. barn ...	35,7 5 $\dagger$ av 142	14,28 2 $\dagger$ av 142	25 6 $\dagger$ av 143	22 2 $\dagger$ av 122	19 4 $\dagger$ av 94	16,5 4 $\dagger$ av 214	40 12 $\dagger$ av 303	21,4 3 $\dagger$ av 140	0 12 $\dagger$ av 122	16,6 2 $\dagger$ av 122	22,83 37 $\dagger$ av 162	
Eclampsia gravidarum.												
År	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1918—1927	
Antal fall ...	10	3	9	10	5	7	3	3	6	2	58	
Mortalitets % för mödrar...	20	0	11,1	10	40	0	33,3	0	16,6	0	13,78	
Mortalitets % för foster o. barn ...	36,3 4 $\dagger$ av 112	66,7 2 $\dagger$ av 3	66,7 6 $\dagger$ av 96	60 6 $\dagger$ av 103	60 3 $\dagger$ av 55	14,3 1 $\dagger$ av 7	66,6 2 $\dagger$ av 3	33,3 1 $\dagger$ av 3	33,3 2 $\dagger$ av 6	50 1 $\dagger$ av 2	47,45 28 $\dagger$ av 59	
Eclampsia parturient.												
År	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1918—1927	
Antal fall ...	10	5	2	4	7	7	4	6	4	5	54	
Mortalitets % för mödrar...	10	0	0	0	14,28	0	0	0	25	60	11,11	
Mortalitets % för foster o. barn ...	27,2 3 $\dagger$ av 112	40 2 $\dagger$ av 50	0 0 $\dagger$ av 2	25 1 $\dagger$ av 41	28,57 2 $\dagger$ av 72	37,5 3 $\dagger$ av 8	0 0 $\dagger$ av 4	50 3 $\dagger$ av 6	50 2 $\dagger$ av 4	40 2 $\dagger$ av 5	32,14 18 $\dagger$ av 56	

Uppgift från Barnbördshusets gynekologiska avdelning för år 1927
angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
	<i>III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>				
8	Abortus	—	19	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	19	—	—
	Placentarpolyp	—	2	—	—
	Mola hydatidosa	—	1	—	—
16	Ruptura uteri.....	—	1	—	—
	Subinvol. uteri	—	3	—	—
	Retrofl. uteri grav.	—	1	—	—
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone.....	—	3	—	—
29	Influenza epidemica	—	1	—	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	—	22	—	2
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	—	12	—	—
	» urogenitalis.....	—	10	—	2
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>).....	—	8	—	—
	Endometritis, Salpingitis gonorrhœica	—	8	—	—
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	—	2	—	—
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	—	1	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
93	Atrophia musculorum progressiva spinalis	—	1	—	—
100	Neurasthenia	—	4	—	—
101	Årftlig degen. (dövt.)	—	1	—	—
	<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>				
102- 110 }	Insania et Idiotia	—	4	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
112	Myocarditis acuta	—	1	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	5	—	1
113	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	—	3	—	—
116	Phlebitis	—	11	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
134	Pneumonia crouposa acuta	—	1	—	—
134	Bronchopneumonia acuta.....	—	1	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	—	3	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	—	1	—	—
153	Gastritis acuta	—	1	—	—
154	» chronica	—	1	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	—	2	—	—
158	Proctitis ulceros. perfor.	—	1	—	1
159	Appendicitis	—	11	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	3	—	1
161	Hernia.....	—	9	—	—
162	Fissura et contr. ani.....	—	3	—	—
167	Cholelithiasis	—	1	—	—
172	Abscess. pelv.	—	1	—	—
	Fistula ad anum	—	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	—	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	—	7	—	—
177	Nephrolithiasis	—	2	—	—
180	Cystitis	—	5	—	—
184	Polyp. urethrae	—	2	—	—
	Perinephrit.....	—	1	—	1
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
B. Kvinnliga könsorganen.					
	Defect. vag. et uteri	—	1	—	—
	Rupt. fornic. p. op.	—	1	—	—
	Ulcus portion. uteri	—	1	—	—
	Kraurosis vulvæ	—	1	—	—
190	Prolapsus vaginæ et uteri	—	20	—	—
	» urethrae	—	1	—	—
192	Vulvitis. Vaginitis	—	2	—	—
193	Endometritis	—	51	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	64	—	1
195	Parametritis	—	6	—	1
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia.....	—	63	—	—
199	Mastitis	—	6	—	—
200	Rupt. hymen.....	—	3	—	—
	Metrit. fibrosa	—	2	—	—
201	Bartholinit	—	5	—	—
	Cervix l. corpus polyp.....	—	24	—	—
	Arterioscleros. uteri	—	5	—	—
	Sterilitas	—	1	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum.....	—	2	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis.....	—	2	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		män	kv.	män	kv.
XIX. <i>Svulster.</i>					
307	Myoma	—	36	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	9	—	—
315	Sarcoma	—	2	—	—
316	Carcinoma (<i>samtliga fall</i>)	—	13	—	—
	» genitalium	—	12	—	—
	» mammae	—	1	—	—
318	Blastoma teratoides	—	2	—	—
319	Cysta follic. ovar.	—	13	—	—
	» parovarial	—	2	—	—
	Tumor abdom.	—	2	—	—

Uppgift från Göteborgs barnbördshus' gynekologiska avdelning för år 1927 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
9. Sjukd. i bröstkörteln.						
Mastit. supp.	5	Incision	5	—	—	
Ca mammae.....	1	Amput. mam. + exær. axill.	1	—	—	
15. Jejunum, ileum, colon.						
Ileus strangul.	1	Lap. + lysis	1	—	—	
» »	1	» + resect. av tarm + gastrost.	—	—	1	
» » (gangr. coeci)...	1	» + Witzels fistel.....	1	—	—	
Fistula coeci.....	1	Anast. ileo-col.....	1	—	—	
16. Append. vermif.						
Append. chron.	1	Appendectomi	1	—	—	
» ac.	8	»	8	—	—	
Frisk appendix	35	» i samband m. annan op.....	35	—	—	
17. Bråck.						
Hernia inguin.	2	Herniotomi + rad. op.	2	—	—	
» crural. incarcerated.	1	» + » »	1	—	—	
» in cicatr.	2	» + » »	2	—	—	
18. Rectum och anus.						
Fissura et contr. ani	3	Dilat. forcée	3	—	—	
Fistula ad anum	1	Excision av fisteln	1	—	—	
Proctit. ulcer. perfor.	1	Lap. + salpingo-ooph. + salpingect. + Witzels fistel ...	—	—	1	
19. Bukvägg och periton.						
Pelveoperit. chron.	2	Lap. + lysis	2	—	—	
23. Urinröret och blåsan.						
Polyp. urethræ.....	1	Exstirp.	1	—	—	
24. Njurarna.						
Pyonephros (nephrolitias)	1	Nephrectomi.....	1	—	—	
Perinephrit	1	Incisio	—	—	1	Sepsis.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
25. Kvinnl. könsorganen.						
Prolaps. vaginæ	6	Kolpoperineorrhaphia post.	6	—	—	
» uteri et vaginæ	3	Kolpoperineor. + amp. cerv.	3	—	—	
» » » »	2	Kolporaphia ant + kolpoperineor.	2	—	—	
» » » »	5	Kolporaphia ant + kolpoperineor. + amput. cerv.	5	—	—	S:a 17 op. för prolaps.
» » » »	1	Kolpor. ant + amp. cerv. + interpos. enl. Werth. + k. perin.	1	—	—	
Ulcus. port. uteri	1	Amput. port. uteri	1	—	—	
Cervixpolyp.....	16	Exstirpatio	16	—	—	
Corpus polyp	4	Abrasio	4	—	—	
Endometrit	43	»	43	—	—	
» tbc.....	1	»	1	—	—	
Metropathia, menorrh.	32	»	32	—	—	
Subinvolutio uteri	3	»	3	—	—	
Placentar polyp.	2	»	2	—	—	
Abort.....	11	»	11	—	—	
Dysmenorrhé	12	Dil. + abrasio.....	12	—	—	
Sterilitas	1	» + »	1	—	—	
Arterioscleros. uteri.....	5	» + »	5	—	—	
Myom. polyp. subm. uteri ...	2	Exst. l. enucl. per vag.	2	—	—	
» corp. uteri	9	Abrasio	9	—	—	
» » »	19	Amput. uteri suprav.	19	—	—	
Myoma corp. uteri	1	Exstirp. uteri total.	1	—	—	S:a 33 op. för myom.
» subseros. uteri	2	Lap. + enucleatio	2	—	—	
Metritis fibrosa	2	Amput. uteri suprav.	2	—	—	
Ca cerv. uteri	2	Provexcision	2	—	—	
» corp. »	1	Abrasio explor.	1	—	—	
» » »	2	Exstirp. uteri total.	2	—	—	
Sarcoma	2	» »	2	—	—	
Tumor abdom.....	1	Laparocentes.....	1	—	—	
Mola hydatidosa	1	Amput. uteri supravag.	1	—	—	
Ruptura uteri	1	Exstirp. uteri total.	1	—	—	
Graviditas tubaria	9	Salpingectomia	9	—	—	
» »	6	Salpingo-oophorectomia	6	—	—	S:a 19 op. för X. grav.
» » + salping.	4	Salpingect. bil.	4	—	—	
Salpingo-ooph. ac.	2	Salpingo-ooph.	2	—	—	
Pyosalpinx s. pyovar.....	4	» » + salp. ect. ...	4	—	—	
» » »	2	Amput. uteri suprav.	2	—	—	
Salpingo-ooph. chron.....	2	Salpingectomia	1	—	1	Br. pneumonia + myocardit.
» » »	4	Salpingo-oophorectomia	4	—	—	
» » »	5	» » + salpingect.	5	—	—	
» » »	1	Lysis + salpingostomia + ventrof. uteri	1	—	—	
» » » + (steril)	1	Salpingo-ooph. + salpingostomia	1	—	—	
» » » + »	3	Salpingo-ooph. + salpingostomia + ventrof. uteri	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Salpingit. tbc.	1	Salpingo-oophorect.	—	—	1	Myocardit.
» »	3	» » + salpingect.	2	—	1	Myocardit + ileus p.
» »	1	Salpingectomy	1	—	—	
» » + endom.	1	Amput. ut. supravag. + ad- nexest.	1	—	—	
Kystoma ovarii	9	Ovariectomy	9	—	—	
Cysta parovar.	1	Parovariectomy	1	—	—	
» dermoides	2	Ovariectomy	2	—	—	
Parametrit. p. part.	1	Lap. explorat	1	—	—	
» in. gravid.	1	Amput. ut. supravag.	—	—	1	Sepsis.
Psychopathia	1	Lap. + underb. av tubor (ster. op.)	1	—	—	
Tbc. pulm.	3	D:o	3	—	—	
Höggradig anæmi	1	D:o	1	—	—	
Psychopathia	2	D:o + abort. prov.	2	—	—	
Imbecillitas	1	D:o + D:o	1	—	—	
Ärftlig degen. (dövstumh).....	1	D:o + D:o	1	—	—	
Fam. spinal muskeltrofi	1	D:o + D:o	1	—	—	
Ruptura fornic. post. op.	1	Lap. + sutur av rupturen.....	1	—	—	
<i>Smärre operationer.</i>						
Bartholinit. ac.	4	Incision	4	—	—	
Phlegmone	1	»	1	—	—	
Periostit. alveol.	2	»	2	—	—	
Myoma uteri c. anæmia sec.	1	Blodtransfusion	1	—	—	
Pleurit. exsud.	1	Thoracocentes	1	—	—	
Lymfadenit. ing.	1	Exstirp. av körtlar	1	—	—	
Ruptura hymen.	1	Sutur	1	—	—	
Retroflexio uteri grav.	1	Repos. i narkos	1	—	—	

L. LINDQUIST.
Överläkare.

HENRIK BENCKERT.
Bitr. läkare.
(Gynek. berättelse)

E. THULIN.
Amanuens.
(Obstet. berättelse)

Holtermanska sjukhuset.
År 1927 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
22	Erysipelas	1	—	—	—
24	Diphtheria	—	1	—	—
29	Influenza epidemica	2	—	—	—
42	Tuberculosis	5	11	—	—
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis.....	1	1	—	—
	» ossium et articulorum	1	1	—	—
	» lymphoglandularum	—	1	—	—
	» cutis.....	—	5	—	—
	Lupus vulgaris	3	3	—	—
44	Syphilis hereditaria	—	2	—	—
	» acquisita	92	23	—	—
	Därav primaria	34	4	—	—
45	Ulcus molle	40	1	—	—
	Bubon.....	11	—	—	—
46	Gonorrhœa.....	282	84	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	281	79	—	—
	» » chronica	—	5	—	—
	Periurethritis »	20	—	—	—
	Epididymitis »	89	—	—	—
	Prostatitis »	87	—	—	—
	Strictura urethræ gonorrhœica.....	2	—	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholin gonorrhœica	—	29	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit. »	—	58	—	—
	Proctitis	—	35	—	—
	Conjunctivitis gonorrhœica	1	4	—	—
	Lymphadenitis »	8	1	—	—
	Rheumatismus »	10	1	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
98	Epilepsia.....	3	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
119	Thrombosis. Embolia	—	1	—	1
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
168	Icterus. Icterus catarrhalis.....	2	—	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
187	Orchitis. Epididymitis	1	—	—	—
188	Phimosi. Paraphimosi	3	—	—	—
189	Balanitis	1	—	—	—
	Condylomata acuminata	4	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
	Condylomata acuminata	—	1	—	—

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme	2	3	—	—
218	Urticaria	8	3	—	—
220	Pemphigus	—	1	—	—
	Dermatit. herpetiform.	1	1	—	—
221	Zoster	5	2	—	—
222	Eczema	87	50	—	—
	Dermatit. acuta	21	17	—	—
	» ex usu neosalvarsan	—	1	—	—
223	Psoriasis	25	6	—	—
	Pityriasis lichenoidis chron.	2	—	—	—
227	Ulcus varicos. cruris.....	2	15	—	—
228	Impetigo	14	10	—	—
229	Acne	8	—	—	—
231	Furunculosis	7	1	—	—
	Sycosis	2	—	—	—
234	Tricophytia.....	16	12	—	—
235	Favus	2	—	—	—
	Pityriasis rosea	1	—	—	—
	» versicolor	1	—	—	—
236	Scabies	86	50	—	—
	Pediculosis	1	5	—	—
	Lichen ruber planus.....	1	—	—	—
	Prurigo	6	8	—	—
	Lichen simpl. chron.	4	5	—	—
	Pruritus	4	4	—	—
	Ichtyosis	1	—	—	—
	Impetigo herpetiform.	—	1	—	—
	Bromoderma	1	—	—	—
	Alopecia areata.....	2	—	—	—
	Atrophia cutis (p. Röntg.)	—	1	—	—
<i>XIX. Svulster.</i>					
316	Carcinoma	1	—	—	—
	» cutis.....	1	—	—	—

Årsrapport från Holtermanska sjukhusets Röntgen- och ljusavdelning.

Uppgift på poliklin. behandlade sjukdomsfall år 1927.

D i a g n o s	m.	kv.	S:a
<i>Tuberculos.</i>			
Lupus vulgaris.....	20	38	58
Tbc cutis	5	8	13
Tbc pulmon. et laryngis	5	11	16
Tbc ossium et articularum	5	2	7
Tbc renum	1	1	2
Tbc lymphoglandularum	5	11	16
<i>Hudsjukdomar.</i>			
Erythema multiforme.....	2	1	3
» nodosum	—	3	3
Eczema	38	23	61
Psoriasis	10	5	15
Lupus erythematosus	5	11	16
Ulcus varicosum cruris	1	1	2
Acne vulgaris	8	10	18
» rosacea	3	4	7
Tricophytia	2	1	3
Lichen ruber planus	2	2	4
Prurigo	1	1	2
Lichen simplex chron.	14	20	34
Fox-Fordyce's sjukdom	—	2	2
Perniones	—	2	2
Alopecia areata	4	4	8
Verruca.....	4	2	6
<i>Diverse sjukdomar.</i>			
Cancer cutis.....	1	—	1
Rheumatismus musculorum et articularum	9	5	14
Bronchit chron.	2	2	4
Asthma bronchiale	2	—	2
Cardioscleros	1	—	1

Av lupus vulgaris-fallen hava 56 vårdats på statens bekostnad, därav 17 nytillkomna under året. 10 fall hava som friska avslutat behandlingen, 8 andra fall hava dessutom anmälts som avslutade, varav två till följd av kräftsvulst i lupusärr. 5 fall hava mot råd avslutat behandlingen.

Sammanlagda antalet Finsenbehandlingar, lokala och allmänna, utgör 8,932 seancer. Av dessa hava 5,897 seancer betalats av staten, 1,106 hava betalats av patienterna själva — 470 hava givits till sjukhuspatienter och 1,459 till patienter med medellöshetsintyg.

Kvartsljus och liknande ljusbehandlingar hava givits i ett antal av 5,003 seancer. Därav till sjukhuspatienter 1,080 — till betalande 3,489, till patienter med medellöshetsintyg 434.

Röntgenbehandlingar hava givits i sammanlagt 209 enkeldoser, därav till fall från sjukhuset 110 enkeldoser.

Årsberättelse från Hemmet för lungotssjuka för år 1927.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta Lägst någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året																			
Samtliga under året intagna				Härv för- sta gången vårdade							Utskrivna (frånsett avlidna)				Avlidna				utskrivna (utom avlidna)						avlidna					
längsta		kortaste		medel-		längsta					kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-					
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
40	42	16	9	33	34	11	19	11583	32	50	18	285	306	2	1	76	86	199	242	5	1	82	77							

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Män	Kv.	Summa
10—15 år	2	—	2
15—20 »	1	10	11
20—25 »	8	13	21
25—30 »	6	10	16
30—35 »	5	6	11
35—40 »	3	8	11
40—45 »	8	3	11
45—50 »	4	2	6
50—60 »	3	1	4
60—70 »	4	—	4
Summa	44	53	97

Upphostningen hos under året utskrivna patienter med lungtuberkulos.

Tuberkulosbaciller funna hos: ..... män 31; kvinnor 45; summa 76
 » ej funna hos: ..... » 13; » 8; » 21

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lung-tuberkulos med eller utan komplik			II. Tuberkulos med annan lokalisation			Sjukdom	III Utan tydliga symtom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) <i>Antal patienter</i> ...	38	52	90	1	—	1	a) <i>Antal patienter</i> ...	5	1	6
b) <i>Sjukdomsfall.</i>							b) <i>Sjukdomsfall.</i>			
Tbc. pulmonum	38	52	90	—	—	—	Tuberculosis suspecta	3	—	3
» laryngis	2	9	11	—	—	—	Anchylosis genus	1	—	1
» miliaris	—	1	1	—	—	—	Emphysema pulmonum ...	1	—	1
» lymphogland. colli ...	—	1	1	—	—	—	Kyphosis	1	—	1
» » bronchial.	—	—	—	1	—	1	Lues III	1	—	1
» renum	1	1	2	—	—	—	Neurosis	1	—	1
» lienis	1	—	1	—	—	—	N.hil	—	1	1
» intestini	4	17	21	—	—	—				
Abscessus ad anum	1	—	1							
Amyloidosis hepatis	1	—	1							
» universalis ...	4	4	8							
» lienis	1	3	4							
Angina lacunaris	—	1	1							
Achlorhydria	1	—	1							
Atrophia brachii	1	—	1							
Anæmia	—	1	1							
Arteriosclerosis	1	—	1							
Bronchiektasia	1	—	1							
Conjunctivitis chron.....	—	1	1							
Dementia præcox	—	1	1							
Epilepsia	1	—	1							
Epididymitis acuta	1	—	1							
Emphysema pulmonum ...	2	—	2							
Emollitio cerebri	1	—	1							
Furunculosis	1	—	1							
Hæmoptysis	4	6	10							
Imbecillitas	1	1	2							
Kyphosis	1	—	1							
Laryngitis chron.	1	—	1							
Lues III	—	2	2							
Macula corneæ	1	1	2							
Myopia gravis	1	—	1							
Nephrosis chron.	5	7	12							
Neurolabyrinthitis	—	1	1							
Neurosis	—	2	2							
Otitis externa acuta	1	—	1							
Otosclerosis	1	—	1							
Peritonisillitis	—	1	1							
Pneumothorax spontan.....	1	2	3							
» artific.	—	1	1							
Pleuritis sicca.....	1	—	1							
Surditas	2	2	4							
Splenomegalia	—	1	1							
Spondylitis deformans	1	—	1							

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	Män	Kvinnor
Tuberculosis pulmonum.....	11	19

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (incl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) <i>Lungtuberkulos</i> , st. I ...	2	2	4	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. II ...	2	6	8	1	4	5	1	2	3	—	—	—	—	—	—
st. III...	34	44	78	19	12	31	4	13	17	—	—	—	11	19	30
Summa	38	52	90	22	18	40	5	15	20	—	—	—	11	19	30
b) <i>Annan tuberkulos</i>	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal
Tuberculosis pulmonum etc.....	97	Fähræusprov	274

Hemmet för lungotssjuka mottog sina första patienter den 25 nov. 1902 och den 25 nov. 1927 firades dess 25-årsjubileum med en enkel högtidlighet, till vilken Hälsovårdsnämndens andra avdelning, stadens tuberkulosläkare och dispensärsköterskor, sysslomännen vid stadens sjukhus, f. d. föreståndarinnan för Fredrika Bremerförbundets sjuksköterskebyrå samt representanter för pressen inbjudits. Förste stadsläkaren, som tagit initiativet till detta sjukhus, gav en historisk exposé över sjukhusbyggnadens historia och sjukhusets tillkomst, och Hemmets läkare redogjorde för verksamheten under det gångna kvartsseklet.

Ledningen av sjukhusets angelägenheter har handhäfts från öppnandet t. o. m. 1912 av den gamla Hälsovårdsnämnden, fr. o. m. 1913 t. o. m. 1916 av Styrelsen för Sjukvårdsanstalten vid Kålltorp och fr. o. m. 1917 av Hälsovårdsnämndens andra avdelning. Läkarebefattningen uppehölls först av med. lic. Filip Holmberg. Denne efterträddes i jan. 1905 av stadsdistriktsläkare P. Gustaf Carlström, som innehade platsen till sin död den 23 aug. 1926. Därefter har undertecknad varit t. f. läkare.

Såsom framgår av åtföljande tabell över beläggningen under det gångna kvartsseklet, har Hemmet under denna tid mottagit 2512 patienter. Antalet dödsfall har varit 940 eller 37,4 %, medeltalet vårdade per dag 48 och totalantalet underhållsdagar 425,000.

Göteborg den 24 mars 1928.

Emanuel Bergman.

Omsättning, underhållsdagar m. m. vid Hemmet för lungots sjuka tiden 1902—25 nov. 1927.

År	Samtliga under året intagna		Utskrivna (frånsett avlidna)		Avlidna		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade pr dag
1902	9	6	—	—	—	—	347	10
1903	63	53	29	8	21	23	16055	44
1904	36	38	18	18	19	18	17933	49
1905	33	37	11	17	17	19	19136	52
1906	44	43	17	18	26	24	20602	56
1907	31	47	22	23	10	24	20370	56
1908	37	51	20	24	19	24	19935	55
1909	36	58	18	35	21	25	20217	55
1910	32	68	12	36	20	30	19386	53
1911	34	58	19	34	15	22	19602	53
1912	38	75	26	55	12	20	19796	54
1913	31	54	21	39	14	16	19630	54
1914	34	59	21	44	14	23	19005	52
1915	40	69	22	40	18	26	17463	48
1916	25	65	18	38	9	32	17479	48
1917	35	51	17	31	15	20	16488	45
1918	44	68	39	59	16	20	12774	38
	*)31	40	19	29	12	11	901	30
1919	51	56	40	44	13	19	9953	35
	**)36	36	34	31	2	4	2898	47
1920	55	79	31	40	15	28	12966	35
1921	39	68	30	49	7	13	15391	42
1922	30	54	24	36	10	21	15531	43
1923	31	60	16	34	10	21	14128	40
1924	24	64	17	46	7	21	14798	40
1925	30	51	22	30	9	22	16301	45
1926	28	65	20	43	8	25	14332	39
1927	40	42	33	34	11	19	11583	32
Summa	997	1515	616	935	370	570	425000	48

*) Denna rads uppgifter avser influensapatienter, för vilka Hemmet uppläts ^{12/10—11/11} efter utskrivning av samtliga tuberkulospatienter.

**) Denna rads uppgifter avser de tyfoïdpatienter, som efter utskrivning av samtliga tuberkulospatienter vårdades på Hemmet ^{4/10—3/12} 1919.

Årsberättelse från Sommarsanatoriet å Sandarne för år 1927.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter						Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Lägst Högst	antallet någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året													
Utskrivna (frånsett avlidna)			Avlidna							utskrivna (utom avlidna)					avlidna								
Härv för- sta gången vårdade		Samtliga under året intagna								längsta			kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-		
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
108	85	—	—	108	85	—	—	9,642	90	118	18	75	78	10	12	53	51	—	—	—	—	—	—

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	Män	Kv.	Summa
10—15 år	4	—	4
15—20 »	4	6	10
20—25 »	17	9	26
25—30 »	11	5	16
30—35 »	10	12	22
35—40 »	12	11	23
40—45 »	15	12	27
45—50 »	10	6	16
50—60 »	15	17	32
60—70 »	8	6	14
över 70 »	2	1	3
Summa	108	85	193

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			II. Tuberkulos med annan lokallisation.			Sjukdom	III Utan tydliga symtom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a		m	kv.	s:a
a) Antal patienter ...	104	84	188	1	—	1	a) Antal patienter ...	3	1	4
b) Sjukdomsfall.							b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum	104	84	188	—	—	—	Tuberculosis sanata	1	—	1
» laryngis	3	—	3	—	—	—	Anchylosis	1	—	1
» ossium et articularum	—	1	1	—	—	—	Bronchiektasiæ	—	1	1
» lymphogland. bronch.	—	—	—	1	—	1	Bronchitis	2	—	2
» intestini	1	—	1	—	—	—	Emphysema pulmonum ...	—	1	1
Anophthalmus	1	—	1	—	—	—	Hæmoptysis	1	1	2
Arterioscleroris	1	—	1	—	—	—				
Asthma	1	—	1	—	—	—				
Cystitis	1	—	1	—	—	—				
Emphysema pulmonum ...	1	—	1	—	—	—				
Ethylismus chronicus	1	—	1	—	—	—				
Hæmoptysis	4	—	4	—	—	—				
Hallux valgus	1	—	1	—	—	—				
Hypertrophia prostatae	1	—	1	—	—	—				
Myocarditis chronica	—	1	1	—	—	—				
Nephrosis	2	1	3	—	—	—				
Neuritis acustica	1	—	1	—	—	—				
Neurosis	1	—	1	—	—	—				
Pleuritis sicca	1	—	1	—	—	—				
Polyarthrits chron.	1	—	1	—	—	—				
Surditas	2	—	2	—	—	—				

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskrivna				Behandlingens resultat		
	m.	kv.	s:a		m. kg.	kv. kg.	s:a kg.
Viktökning	83	59	142	Medelökning	1,4	0,9	1,2
Viktminskning	18	16	34	Maximiökning	8,6	5,8	8,6
Övriga	7	10	17	Maximumminskning ...	3,8	6,4	6,4
Summa	108	85	193				

Årsberättelse från Sjukvårdsanstalten å Kålltorp för år 1927.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta vårdade	Lägst någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året											
Samtliga under året intagna				Utskrivna (frånsett avlidna)								utskrivna (utom avlidna)						avlidna					
Härav för- sta gången vårdade		Utskrivna (frånsett avlidna)		Avlidna		längsta	kortaste					medel-	längsta	kortaste	medel-	längsta	kortaste	medel-					
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.														m.	kv.	m.	kv.	m.
140	152	70	80	117	153	19	14	63,816	174,8	191	158	1,229	1,488	2	9	260,4	205,1	679	648	8	19	181,4	178,5

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter
med tuberkulos.

	Män	Kvinnor	Summa
1—5 år	3	2	5
5—10 »	6	8	14
10—15 »	8	9	17
15—20 »	35	32	67
20—25 »	25	37	62
25—30 »	16	31	47
30—35 »	22	14	36
35—40 »	8	17	25
40—45 »	2	3	5
45—50 »	6	5	11
50—60 »	4	3	7
60—70 »	1	—	1
Summa	136	161	297

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			Sjukdom	I Lungtuberkulos med eller utan komplik		
	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) <i>Antal patienter</i>	136	161	297	Asthma bronchiale	1	1	2
b) <i>Sjukdomsfall.</i>				Hæmorrhagia pulmonum	23	15	38
Tbc. pulmonum	136	161	297	Bronchopneumonia acuta	2	1	3
» laryngis	4	8	12	Emphysema alveolare pulm....	—	1	1
» ossium et articularum	2	2	4	Pleuritis sicca	3	4	7
» lymphoglandularum	5	1	6	Pleuritis exsudativa	8	12	20
» renum	2	2	4	Empyema pleuræ	—	1	1
» urogenitalis	—	1	1	Pneumothorax spontan	2	1	3
» intestini	17	7	24	Angina tonsillaris	6	7	13
» peritonei	—	3	3	Hypertrophia tonsillarum	2	—	2
» cutis (utom lupus)	—	1	1	Appendicitis acuta	3	1	4
» linguæ (granulom)	1	—	1	Fissura ani. Fistula ani. Abs-			
Lupus oris	1	—	1	cess. ad anum	1	2	3
Abscessus	1	—	1	Cholelithiasis	—	1	1
Erysipelas	—	1	1	Icterus catarrhalis	—	1	1
Scarlatina	—	2	2	Nephritis degenerativa et in-			
Morbilli	1	—	1	flammatoria chron.	7	7	14
Rubeola	—	1	1	Hydronephrosis	1	—	1
Parotitis epidemica	—	1	1	Cystitis	—	1	1
Influenza epidemica	10	16	26	Salpingo-oophoritis	—	1	1
Varicellæ	1	—	1	Metrorrhagia	—	1	1
Paratyphus	—	1	1	Lumbago	3	—	3
Syphilis acquisita	2	1	3	Polyarthriti rheumatica acuta	—	1	1
Oxyuris vermicularis	1	—	1	Periostitis alveolaris	1	1	2
Anæmia	1	5	6	Erythema nodosum	—	2	2
Lymphadenitis	—	1	1	Urticaria	—	3	3
Tabes dorsalis	—	1	1	Herpes Zoster	1	—	1
Epilepsia	1	—	1	Eczema	1	4	5
Hysteria	1	—	1	Furunculosis	1	2	3
Neurasthenia	1	4	5	Decubitus	1	—	1
Pericarditis	2	1	3	Otitis media catarrhalis	1	—	1
Endocarditis acuta	1	—	1	» » purulenta	2	1	3
Vitium organicum cordis.	—	2	2	Blepharitis	2	—	2
Arteriosclerosis	—	1	1	Ablatio retinæ	1	—	1
Hæmorrhoides	1	—	1	Struma	—	1	1
				Morbus Basedowi	—	1	1
				Graviditas	—	4	4

Sjukdom	III. Utan tydliga symtom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a
a) <i>Antal patienter</i>	—	11	11
b) <i>Sjukdomsfall.</i>			
Tuberculosis suspecta	—	6	6
Influenza epidemica	—	1	1
Syphilis acquisita	—	1	1
Lymphadenitis	—	1	1
Aneurysma aortæ luetica	—	1	1
Graviditas	—	1	1

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	män	kv.
Tuberculosis pulmonum.....	19	14
Summa	19	14

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (inkl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) Lungtuberkulos, st. I ...	40	66	106	40	66	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. II ...	29	32	61	29	30	59	—	2	2	—	—	—	—	—	—
st. III...	57	56	113	27	26	53	10	11	21	3	6	9	17	13	30
Summa	126	154	280	96	122	218	10	13	23	3	6	9	17	13	30

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal	Anmärkingar
Tbc. pulm.....	8	Pn. thorax artefic.....	8	Nyanläggning.
» »	20	» » »	20	Påfyllning.
» »	2	Försök att anlägga pn. th. ar.	3	
» » + pleurit exs.	8	Thoracocentes	18	
Abscessus tbc.	1	Punktion. Jodoformparaffin	1	
Periostit. alveol. supp.....	4	Incision	4	
Abscessus	1	»	1	
Furunculos	2	»	2	
Carbunculus	2	»	2	
Vulnera	4	Sutur	4	
Atheroma	1	Exstirpatio	1	

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

År 1927 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>					
8	Abortus	—	2	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	4	—	—
12	Albuminuria in graviditate	—	1	—	—
IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia	2	2	1	1
	Abscessus. Phlegmone	18	15	—	—
22	Erysipelas	1	1	—	—
29	Influenza epidemica	6	2	—	—
33	Typhus abdominalis	1	—	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
41	Tetanus	—	1	—	1
42	Tuberculosis pulmonum. Tuberculosis laryngis.....	4	4	—	—
	» ossium et articularum	1	—	—	—
	» lymphoglandularum	8	3	—	1
	» urogenitalis	3	3	—	3
	Lupus vulgaris	—	1	—	—
46	Epididymitis gonorrhœica	2	—	—	—
51	Malaria	1	—	—	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus	—	3	—	—
	Morbus maculosis Werlhofi	1	—	—	—
	Serumsjukdom	1	—	—	—
V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	3	—	—	—
59	Anæmia perniciosa progressiva	1	—	—	—
62	Chlorosis	—	3	—	—
VI. <i>Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	2	1	—	1
VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>					
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	1	1	—	—
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	1	—	—	—
84	Hemiplegia	—	1	—	—
94	Neuritis. Neuralgia	9	4	—	—
98	Epilepsia	1	—	—	—
99	Hysteria	—	2	—	—
100	Neurasthenia	5	6	—	—
101	Hydrocephalus	1	—	—	—

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
111	Pericarditis	1	—	—	—
112	Endocarditis acuta.....	3	—	—	—
»	Myocarditis acuta.....	1	—	1	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	7	—	—	—
»	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	5	3	1	1
114	Neurosis cordis	1	—	—	—
115	Arteriosclerosis. Endarteriitis	1	2	—	—
116	Phlebitis	4	2	—	—
118	Varix	14	10	—	—
119	Trombosis. Embolia	1	3	—	2
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121— 124 }	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	1	—	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	2	2	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	3	—	—	—
131	Asthma bronchiale	1	—	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	1	1	—	1
»	Bronchopneumonia acuta.....	3	8	—	3
138	Emphysema pulmonum	2	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	3	5	—	—
139 } 142 }	Infarct. pulmon.	1	1	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis. Noma.....	—	1	—	—
144	Tonsillit. acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta.....	—	1	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	1	1	—	—
149	Sialolithiasis	—	1	—	—
153	Gastritis acuta	6	4	—	—
»	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	4	1	—	—
154	Gastritis chronica	6	4	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	13	4	1	—
158	Entero-colitis chronica	3	6	—	—
159	Appendicitis	39	26	2	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	4	2	—	—
161	Hernia	23	4	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	1	4	—	—
167	Cholelithiasis	2	14	—	1
168	Icterus. Icterus catarrhalis	1	3	—	—
169	Pancreatitis acuta	—	1	—	—
171	Peritonitis acuta	3	2	—	—
»	Peritonitis chronica	—	4	—	—
172	Tumores hæmorrhoidales.....	13	2	—	—
	Fissura ani	7	3	—	—
	Fistula ani	3	2	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	3	4	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	4	7	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
177	Nephrolithiasis	3	2	—	—
178	Hydronephrosis	—	1	—	1
179	Ren mobilis	—	1	—	—
180	Cystitis	7	4	—	—
<i>XIV. Könsgorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
	Strictura urethrae	1	—	—	—
185	Hypertrophia prostatae	10	—	1	—
186	Prostatitis. Abscessus prostatae	1	—	—	—
187	Orchitis. Epididymitis	1	—	—	—
189	Hydrocele	2	—	—	—
	Spermatocele	2	—	—	—
	Varicocele	2	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
193	Endometritis	—	7	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	11	—	—
195	Parametritis	—	1	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	1	—	—
199	Mastitis	—	1	—	—
<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	3	—	—	—
203	Tendovaginitis	—	1	—	—
204	Bursitis. Hygroma	2	—	—	—
205	Synovitis. Arthritis	3	2	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	4	—	—	—
207	Polyarthritis rheumatica chronica	2	1	—	—
208	Arthritis deformans	2	—	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	2	3	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	1	2	—	—
220	Pemphigus	1	—	—	—
222	Eczema	—	8	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	2	1	—	—
233	Gangræna	1	1	—	—
	Unguis incarnatus	3	2	—	—
	Digitus malleus	—	1	—	—
	Perniones	—	1	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media purulenta	1	4	—	—
245	Labyrinthitis	—	1	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>XIX. Svulster.</i>					
304	Osteoma	—	1	—	—
305	Myxoma	1	1	—	—
306	Angioma	—	1	—	—
307	Myoma	—	3	—	—
313	Papilloma	1	—	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	1	3	—	—
315	Sarcoma	—	2	—	1
316	Carcinoma ventriculi	3	1	1	—
	» genitalium	1	—	—	—
	» mammæ	—	1	—	—
	» prostatae	1	—	—	—
	» ovariaë	—	1	—	—
	» testis	1	—	—	—
317	Endothelioma	1	—	—	—
318	Blastoma teratoides	—	2	—	—
319	Cysta colli congenita	1	—	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>					
323	Morbus Basedowii. Hyperthyreosis	—	1	—	—
326	Struma	—	2	—	—

Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
3.						
Atheroma auris ext.	1	Exstirpation	1	—	—	Ett fall dubbels.
Otitis med. ac. purul.	3	Paracentes.....	3	—	—	
4.						
Fractura compl. oss. nasal. ...	1	Reposition + Sut. + Nästamp.	1	—	—	
5.						
Labium super. duplex	1	Excisioner.....	1	—	—	
Periostitis alveol. supp. maxill.	1	Tandextraktioner i narkos.....	1	—	—	
Sialo-lithiasis sublingual.	1	Exstirpation av spottkörtel m. sten.	1	—	—	
Furunculus faciei.....	2	Incision + Dränage	2	—	—	
Vegetationes adenoid.	1	Exæresis	1	—	—	
Hypertrophia tonsillar.	1	Tonsillotomi.....	1	—	—	
Tonsillitis chron.....	2	Tonsillektomi	2	—	—	
Ulcus lab. inferior.....	1	Kilexcision	1	—	—	
6.						
Cystis colli congen.	1	Exstirpation	1	—	—	
Carbunculus nuchæ.....	2	Excision gm korssnitt.....	2	—	—	
Lymphadenitis supp. colli.....	3	Incision + Dränage	3	—	—	
» tbc. colli.....	4	Exstirpation gm snedsnitt.....	4	—	—	
Abscessus s. Phlegmone	2	Incision + Dränage	2	—	—	
Endothelioma colli	1	Exstirpation gm snedsnitt.....	1	—	—	
7.						
Struma	1	Hemistrumektomi	1	—	—	
D:o	1	Resektion å båda loberna.....	1	—	—	
Morbus Basedowī	1	Dubbels. underb. av v. thyroid. sup.	1	—	—	
D:o	1	Subtotal exstirpation	1	—	—	
8.						
Pleuritis exsudat.....	2	Torakocentes	2	—	—	
Empyema pleuræ.....	1	Torakotomi gm revbensresekt	1	—	—	
9.						
Mastitis supp.	1	Incision + Dränage	1	—	—	
Adenofibroma mammæ	3	Exstirpation	3	—	—	
Cancer mammæ	1	Rad. op. enl. <i>Halsted</i>	1	—	—	Senare död i hemmet.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
11.						
Cholelithiasis	1	Snedsnitt + Cystektomi + Rör- och vekdränage	1	—	—	
D:o	6	Rektussnitt + Cystektomi + Rör- och vekdränage	6	—	—	
Cholelithiasis + Cholecystitis ac.	1	Snedsnitt + Cystektomi + Rör- och vekdränage	1	—	—	
Cholelithiasis vesicæ et duct choled. et papill — Vateri...	1	Rektussnitt + Kolecystektomi + Transduodenal koledektomi	—	—	1	Död av hjärtsvaghet.
14.						
Ulcus ventric. c. hæmorrh. ...	1	Gastr. ent. stom. retrocol. post. (Mayo)	1	—	—	
Ulcus ventr. c. stenosis pylori	2	D:o	2	—	—	
Hyperacidosis ventriculi	2	D:o	2	—	—	
Cancer ventr. c. stenosis et c. metastas	1	D:o antecol. ant + Enteroanast.	—	—	1	Död av marasm. och lungtbc.
15.						
Typhlitis et Perityphlit. chron.	5	Mc. B:s snitt + Appendektomi + sut.	5	—	—	
» + Coecum magn. ...	2	D:o	2	—	—	
Gastroenteritis ac. + Peritonitis ac.	1	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + Sut.	1	—	—	
Enterocolitis ac. + Peritonitis ac.	1	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + sut.	1	—	—	
Ileus strangulationis	1	Lap. i h. rekt. skid. + Lossande av brid	1	—	—	
D:o c. peritonit. chron. adhæs.	1	Lap. i h. rekt. skid. + Lossande av adhärenser	1	—	—	
Ileus c. tumor inoperat. intest.	2	Anläggning av anus å coecum	2	—	—	
16.						
Appendicitis acuta	16	Mc. B:s snitt + Append. + sut.	16	—	—	Ett fall i samband m. gallstensop. gen. snitt i rektus-skidan.
D:o + Coecum magn.	3	D:o	3	—	—	
Appendicitis ac. gangr.	24	D:o	24	—	—	I två fall mycket obetydlig dränage.
D:o	1	Lap. i rekt. skid. + Appendektomi + sut.	1	—	—	
Appendicitis ac. c. perforatione + Abscessus mesenterioili...	2	Appendektomi + Vekdr. elj. sut.	2	—	—	Ett fall Mc. B:s snitt o. ett fall rekt. snitt.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Abscessus periappendicul.	3	Mc. B:s snitt. + Appendektomi + Vekdrånage elj. suturer	2	—	1	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Abscessus periappendicul.	2	Lap. i rekt. skid. + Vekdrånage + suturer	1	—	1	
Hydrops appendicic	1	Snitt in efter revbenskant. + Appendektomi	1	—	—	
Pseudomyeloma appendic.	1	Mc. B:s snitt + Partiell exci- sion + Vekdrånage	1	—	—	
Abscessus in cicatric. p. app. op.	1	Incision	1	—	—	Opererad i utlandet.
17.						
Hernia inguin. ext. mob. acqu.	14	Rad. op. enl. modifier. <i>Halsted's</i> op.	14	—	—	
» » recidiv.	4	D:o	4	—	—	Ett fall enl. Bassini-Schultén.
» crural. mobilis	6	Rad. op. enl. <i>Fabricius</i>	6	—	—	
» incarcerata	1	Herniotomi + D:o	1	—	—	
» umbilicalis	2	Radikal op. enl. <i>Mayo</i>	2	—	—	
» ventral p. operat.	1	Plastisk op. i etager	1	—	—	
18.						
Contractura ani	2	Dilatation forcée	2	—	—	
Fissura et Contractura ani	7	D:o	7	—	—	
Abscessus ad anum	6	Incision	6	—	—	
Fistula ani	4	Dilat. forcée + Klyvning	4	—	—	
Tumor hæmorrhoidal.	6	D:o + Paquelin	6	—	—	
19.						
Cancer scirr. umbilici	1	Exstirpation + Aponeuros o. hudsut.	—	—	—	Kvarligger.
Peritonitis chron. adhæsiva	1	Appendektomi + Adhärenslös- ning	1	—	—	
D:o	1	Adhärenslösning + Peritoneal- plastik	1	—	—	
Peritonit. chron. p. cholecys- tektomioma + Stenosis? pylori	1	Adhärenslösning + Gastroent. stom. antecol. anter + En- terostomia	1	—	—	
Peritonit. chron. p. cholecys- tomiom	1	Adhärenslösning + Oblitera- tion av gallblåsan gm. inva- gination + Rödrän.	1	—	—	
Lymphadenitis tbc. mesenter	1	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Sutur	1	—	—	
D:o	1	Snitt i rekt. skid. + Provexci- sioner av körtel	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
20.						
Pyelonephritis dxt.	1	Nefrektomia	1	—	—	} Samma fall. Dog av lungmesenterialtuberculos.
Tuberculosis renis	1	D:o	—	—	1	
Ileus relat. post. operat.	1	Witzelfistel å Coecum	—	—	—	
21.						
Enuresis nocturna	1	Endosakral koksaltinjekton ...	1	—	—	
22.						
Hypertroph. prost. + Fistula supra pub.	1	Transvesikal prostatektomi ...	1	—	—	
24.						
Epididymitis tbc. + Peritonismus	1	Provlaparotomi i rektusskidan	1	—	—	Synnerligen starka peritonitsymp.
Epididymitis tbc. c. fistula ...	1	Epididymektomi + Orchis. resektion	1	—	—	} Samma fall. Dubbelsidigt.
D:o	1	Ablatio testis	1	—	—	
Fistula tbc. scroti	1	Excision av hud + Utskrapning + Sut.	1	—	—	
Hydrocele testis	2	Rad. op. enl. <i>Winckelmann</i> ...	2	—	—	
Varicocele »	3	Exstirp. av vener + Bräcksut.	3	—	—	
D:o	1	Bräcksuturer enl. modif. <i>Halsted</i>	1	—	—	
Spermatocele testis.	2	Exstirpation	2	—	—	
Cancer testis	1	Ablatio testis	1	—	—	
Cancer umbilici + Metastas vas. def.	1	Ablatio testis + Bassinisut. ...	—	—	—	Kvarligger.
25.						
Hydrosalpinx + Cystisparovarial.	1	Lap. i h. rekt. skid. + Exstirpation	1	—	—	
Pyosalpinx + Pyovarium + Peritonitis purul. saccata ...	1	Lap. i h. rekt. skid. + Salpingektomi + Resektion å ovarium + Vekdrän. elj. sut.	1	—	—	
Salpingo-oophoritis supp.	1	Exstirp. av salpinx + Vekdrän. elj. sut.	1	—	—	
« » tbc. bilat. + Pyovarium + Fistula intestin. ten.	1	Exstirpation av båda adnexen + Entororafi + Vekdrän. elj. Suturer	—	—	1	} Op. för appendicit ungefär ett år förut.
Endometritis.	7	Abrasio mucosæ uteri	7	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Endometritis p. abort.....	2	Exæresis + Abras. mucos. uteri	2	—	—	
Graviditas + Tbc. pulm.	1	D:o D:o	1	—	—	
D:o	1	Sterilisering gm dubbels. salpingektomi	1	—	—	
Abortus	1	Exæresis + Abrasio mucos. uteri	1	—	—	
Graviditas tubar. c. ruptura ...	4	Exstirpation av salpinx m. frukt-säck	4	—	—	
Kystoma ovarii (Cancer?)	2	Tappning av cystan	—	—	—	Ej rad. op. på pat:s egen önskan. Kvarligger.
Cancer ovar. et peritonei. Ascites	1	Provlaparotomi.....	1	—	—	
Cystisparovarialis	1	Exstirpation	1	—	—	
Myomata Subseros. uteri	1	Utskalning	1	—	—	
Uterus myomatosus	2	Supra cerv. uterusamputation	1	—	1	
Fibro-Myxo-Sarcoma uteri.....	1	D:o	—	—	1	Samma fall. Liten suturin-sufficiens.
Peritonit. adhæs. omentio c. ileus	1	Relap. + Adhärenslösning + Vekdränage	—	1	—	Död tre veckor efter första operationen.
Peritonit. purul. saccata.....	1	Snitt i båda flankerna + Subfrenisk dränage	—	1	—	
Cancer ovarii et peritonei + Ascites	1	Provlap. + Uttömningar av ascites	1	—	—	Död senare i hemmet.
Ulcus lab. maj + Erysipelas	1	Incisioner	—	—	1	
27.						
Digitus malleus pedis	2	Amputation å innerleden	2	—	—	
Osteomyelitis supp. subchr. humeri	1	Incision + Utskrapning + Sut. D:o D:o	1	—	—	
Osteitis supp. phal. man.	1	D:o D:o	1	—	—	
Ganglion pedis	1	Exstirpation	1	—	—	
Hidradenitis supp. axill.....	1	Incision + Utskrapning.....	1	—	—	
Bursitis præpatellar. genus ...	1	Bilateral incision + Dränage	1	—	—	
Tendovaginitis supp. dig. et antibrach.	1	Op. enl. <i>Forsell</i> m. exstirp. av senor	1	—	—	
Phlegmone antibrachii	1	Incisioner + Dränage	1	—	—	
Abscessus d:o	1	D:o + D:o	1	—	—	
D:o permagn. coxæ	1	D:o + D:o	1	—	—	
Lymphadenit. supp. crur.	3	Incision + Utskrapning.....	3	—	—	
D:o inguinis	1	Utrymning av inguen.....	1	—	—	
Unguis incarnatus	6	Rad. op. enl. <i>König</i>	6	—	—	Därav ett fall dubbelsidigt.
Paronychia hallucis	1	Ablatio unguis	1	—	—	
Ulcus plant. pedis	1	Incision + Utskrapning	1	—	—	
Osteitis tbc. os metatars. pedis	1	D:o + D:o + Sut.	1	—	—	
Tuberculos. artic. pedis	1	D:o + D:o + D:o	—	—	—	Samma fall. Kvarligger.
D:o	1	Amputation av fot	—	—	—	
Lymphadenit. tbc. avillæ	1	Exstirpation av körtlar	1	—	—	
Tbc. cutis plant. pedis	1	Utskrapning	1	—	—	
Ischias	8	Endosakral koksaltinjektion.	8	—	—	
Varices anticrur	1	Insprutning av varison	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Varices anticurur	1	Underb. av v. saph. p. + Exstirp. av varicer	1	—	—	
D:o	4	Trendelenb. op. + Exstirp. av varicer	4	—	—	
Varices crur. et anticurur.	4	Trendelenb. op. + Exstirp. av ven. saph. å lår + D:o av varicer	4	—	—	
D:o	12	Trendelenb. op. + Exstirp. av ven. saph. ned på underben + Exstirp. av varicer.....	12	—	—	
D:o	3	Trendelenb. op. + Exstirp. av varicer + Underb. av v. saph. parva	3	—	—	
Gangræna senilis.....	1	Amputation av tår	—	1	—	Senare amputat. se nedan.
D:o	2	Lårbensamputation	2	—	—	
Fractura anticurur. + Luxatio pedis	1	Reposition o. gips i narkos ...	1	—	—	
Fractura complic. dig. man.	1	Reposition + Hudsuturer	1	—	—	
Synovitis genus traumat.	3	Punktion	3	—	—	
Hæmatoma cruris	1	D:o	1	—	—	
Defect cutis p. combustion.	2	Transplantation enl. <i>Thiersch</i>	2	—	—	Samma fall 2 operationer.
Exostosis pedis	1	Avmejsling	1	—	—	
Osteoma. Subungual pedis	1	<i>Königs</i> rad. op. + Avmejsling	1	—	—	
Perniones plant. ped.....	1	Excisioner.....	1	—	—	
28.						
Cystis dermoides regit. sacralis	2	Excision.....	2	—	—	

Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
polikliniskt behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
1.			
Vulnus capillitii	5	Suturer.	
Verruca d:o	3	Exstirpation.	
Cancer rodens faciei	1	»	
2.			
Corpus alien corneæ s. conjunktivæ	7	Exæresis.	
Colation	1	Exstirpation.	
3.			
Æteroma auris extern.	1	Exstirpation.	
Otitis externa.	3	Incision.	
Othæmatoma	1	D:o	
4.			
Empyæma sinus maxillaris ...	1	Punktion.	
Epistaxis	2	Kauterisation.	
5.			
Furunculus s. abscessus faciei	10	Incision.	
Periostitis alveolaris	14	D:o	Med tandextraktion 5.
Angina phlegmonosa	12	D:o	
Vulnera faciei	10	Suturer.	
Hypertrophia tonsillarum	8	Tonsillotomi.	
Vegetationes adenoidæ	2	Abrasio pharyngis.	
Æteroma faciei	3	Exstirpation.	
Caries dentium	60	Tandextraktion.	
6.			
Lymphadenitis suppurativa colli	2	Incision.	
Carbunculus nuchæ	1	D:o	
9.			
Mastitis suppurativa	3	Incision.	
Adenoma mammæ	1	Exstirpation.	
23.			
Phimosis congenita.	2	Dorsalsnitt.	
25.			
Bartholinitis supp.	1	Incision	
Tumor labii maj.	1	Exstirpation.	
Hymen persistens	1	Incision + Dilatation.	
27.			
Bursitis supp. præpatellar gen.	1	Incision.	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
Panaritium s. Phlegmone s. Abscessus. s. Vuln. infect....	41	Incision.	
Paronychia	3	»	
Hidradenitis supp. axill.	9	»	
Amputatio traum. dig.	7	Fullbordande av amputation.	
Fractura.....	12	Reposition + Fbd.	Därav: Claviculæ 1; Phalangis 3; Antibrachii 8.
Luxatio	4	Reposition.	
Abscicio tendinis.....	1	Sensutur.	
Corpus alien.	21	Exæresis.	
Vulnus	61	Sutur.	
28.			
Furunculus	16	Incision.	
Æteroma	3	Exstirpation.	
Lipoma	2	D:o	

Pankritiken har under året
beskrifits av 1,357 personer, som
gjort sammanlagt 6,057 återbesök
Summa 7,408 besök

Uppgift angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

Skadans natur	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	2	—	2	—	—	2
Kontusion (<i>Contusio</i>)	10	3	13	—	—	13
Inträngd främmande kropp	1	—	1	—	—	1
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	8	3	11	—	—	11
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	11	2	13	—	—	13
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	13	12	25	1	5	19
» komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	4	—	4	—	2	2
Förbränning (<i>Combustio</i>) Fingrar, hand	1	—	1	—	—	1
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	4	—	4	—	—	4
Summa för grupp I	54	20	74	1	7	66
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	—	3	3	—	—	3
» hanterandet av yxa	1	—	1	—	—	1
» » lie	1	—	1	—	—	1
Vid arbetsmaskiner inom jordbruk: Tröskverk	1	—	1	—	—	1
Vid arbetsmaskiner inom industri:						
Jord-, sten- och glasindustri	2	—	2	—	—	2
Trävaruindustri:						
Andra maskinella anordningar	1	—	1	—	—	1
Textil- och beklädnadsindustri	—	2	2	—	—	2
Närings- och njutningsämnesindustri	6	—	6	—	—	6
Trämasse- och pappersindustri	2	—	2	—	—	2
Kemisk-teknisk- och belyningsindustri	1	—	1	—	1	—
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:						
vid jordbruksarbete	2	—	2	—	—	2
» byggnadsarbete	6	—	6	—	—	6
inom trävaruindustri	4	—	4	—	—	4
» andra industrier	1	—	1	—	—	1
På- eller överkörning, under arbete (jfr under B) av annat fordon	1	—	1	—	—	1
Vid lossning och lastning av gods o. d.	1	—	1	—	—	1
» militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår	3	—	3	—	—	3
» sjöfart	6	—	6	—	1	5
Övriga skador	1	—	1	—	—	1
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under resa med annat fordon	—	1	1	—	—	1
Genom på- eller överkörning av motorfordon	—	1	1	—	—	1
Vid sport och gymnastik:						
Jakt, skottskada	1	—	1	—	—	1
Åkning med motorfordon, velociped	2	—	2	—	—	2
Vid slagsmål och överfall	4	—	4	—	—	4
Fall, halkning	7	13	20	1	3	16
Summa för grupp II	54	20	74	1	7	66

Stadens polikliniker för medellösa.

	Antal	
	patienter	besök
<i>Allmänna polikliniken</i> ¹⁾	2,273	12,093
Invärtas sjukdomar	130	187
Yttre skador och åkommor	1,486	11,249
Tandextraktioner	657	657
<i>Polikliniken för ögonsjukdomar</i> ²⁾	668	1,263
<i>Gynekologiska polikliniken</i> ²⁾	350	1,244
<i>Polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar</i> ²⁾	972	5,476
<i>Polikliniken för massage och sjukgymnastik</i> ²⁾	903	20,365
<i>Polikliniken för hud- och könssjukdomar</i> ²⁾	1,897	27,160
<i>Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets polikliniker:</i>		
Medicinska avdelningen	2,596	—
Kirurgiska avdelningen	7,143	41,110
Öronavdelningen	3,670	12,513
Ögonavdelningen	2,104	—
<i>Holtermanska sjukhusets poliklinik:</i>		
Hud- och könssjukdomar	2,042	12,388
<i>Barnsjukhusets polikliniker:</i>		
Medicinska avdelningen	3,895	—
Kirurgiska avdelningen	4,237	—
<i>Ekmanska sjukhusets poliklinik</i>	1,352	7,408

¹⁾ Lokal i Församlingshyddan i Masthugget.

²⁾ » » gamla Sahlgrenska sjukhuset.

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

6000172008

Göteborgs universitetsbibliotek

